

De Ster

De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen

Oktober 1986
86ste jaargang
Nummer 7

Officiële Nederlandstalige uitgave van De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen.
De in deze publicatie afgedrukte artikelen werden overgenomen uit de tijdschriften „Ensign”, „New Era” en „Friend”.

„De leer over het Melchizedeks priesterschap” (blz. 24)

Inhoudsopgave

- 1 De profeten spreken: Wilford Woodruff over het priesterschap van God
- 2 Boodschap van het Eerste Presidium: Vreugde in Christus, *President Ezra Taft Benson*
- 6 Gordon B. Hinckley: eerste raadgever, *Ouderling Boyd K. Packer*
- 14 Thomas S. Monson: altijd in dienst van de Heer, *Jeffrey R. Holland*
- 22 Begrip voor Robby, *Leona Haag*
- 24 *Vraag en antwoord: De leer over het Melchizedeks priesterschap, James A. Carver*
- 26 Het dagelijkse huwelijk, *Beppie Harrison*
- 30 Hung Wo Loi, *Nanette Larsen*
- 32 Offeranden: prefiguraties van Christus, *Richard D. Draper*
- 40 Ons allen reinigen van ongerechtigheid, *Ouderling Neal A. Maxwell*

VOOR DE JEUGD

- 44 Terug naar huis, *verteld door Heinz Rahde aan Sandra Stallings*
- 48 Vliegen als een vogel, *Terry J. Moyer*
- 52 Het neusje van de zalm, *Joan C. Hansen*
- 54 Niet mijn vader, *Richard W. Klomp*

Kinderster

- 1 Muziek in de wind, *Deanne Packer Kelly*
- 4 Josia, de achtjarige koning
- 6 Ellen Pucell Unthank, *Sharon Bigelow*
- 8 Kind uit 't Westen, *Marian Dautel*

Eerste Presidium:

Ezra Taft Benson
Gordon B. Hinckley
Thomas S. Monson

Raad der Twaalf:

Marion G. Romney, Howard W. Hunter,
Boyd K. Packer, Marvin J. Ashton,
L. Tom Perry, David B. Haight,
James E. Faust, Neal A. Maxwell,
Russell M. Nelson, Dallin H. Oaks,
M. Russell Ballard

Adviseurs: Joseph B. Wirthlin, John H. Groberg,
James M. Paramore, Hugh W. Pinnock

Redacteur: Joseph B. Wirthlin

Director of Church Magazines:
Ronald L. Knighton

International Magazines:

Zakelijk redacteur: Larry A. Hiller
Adjunct-redacteur: David Mitchell
Kinderster: Diane Brinkman
Vormgeving: Sharri Cook

De Ster

Vertaling, nieuwsredactie en administratie:

Henri J. A. Tenthof van Noorden,
Kerkelijk Vertaalbureau
Raadstede 19, Postbus 224
NL-3430 AE Nieuwegein
Telefoon: (0)31 3402-40260

Uitgever:

Kirche Jesu Christi der Heiligen
der Letzten Tage, Industriestrasse 21,
Postfach 1568
D-6382 Friedrichsdorf 1
Telefoon: 0 6172/7103 34

© 1986 by the Corporation of the President
of The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints.

Alle rechten voorbehouden

Jaarabonnement:

Nederland: f 25,30
België: Bfr. 460,00
Andere landen (per zeepost):
cheque in tegenwaarde van f 28,00

Het abonnement kan elk gewenst moment ingaan
en wordt automatisch verlengd, tenzij twee
maanden voor vervaldatum schriftelijk is opgezegd.
Opgeve van een nieuw abonnement te richten aan
de administratie; wacht met betalen tot u een
acceptgiro ontvangt.

Versijnt acht maal per jaar

Printed by Friedrichsdorf Printing Centre
Federal Republic of Germany

PB MA 0507 DU

DE PROFETEN SPREKEN

Wilford Woodruff over het priesterschap van God

Het heilig priesterschap is het kanaal waardoor God communiceert en werkt met de mens. Alle hemelse boodschappers die de aarde bezochten en contact zochten met de mens, waren mannen die tijdens hun leven het priesterschap droegen en eerden. Alles wat God gedecreteerd heeft voor de zaligheid van de mens, vanaf de schepping van de eerste mens tot de verlossing van de wereld toe, werd en wordt tot stand gebracht krachtens het eeuwig priesterschap . . .

Alle ambten in het priesterschap gaan gepaard met macht. De diaken heeft macht door het priesterschap dat hij draagt. Zo ook de leraar. Zij hebben de macht, net zo goed als de profeet, ziener of openbaarder, om tot de Heer in gebed te gaan en hun gebeden verhoord te krijgen . . . Het is krachtens dit priesterschap dat de mensen verordeningen op

zich bevestigd krijgen, dat hun zonden vergeven worden en dat zij verlossing ontvangen. Daarom is het geopenbaard en op ons bevestigd.

Laten wij bedenken dat het eeuwig priesterschap ons gegeven is om de zaligmakende verordeningen te verrichten, niet alleen voor de levenden, maar ook voor de doden, en dat dit priesterschap niet aangewend kan worden dan voor de bediening van Gods werk: het vervolmaken van de heiligen en het opbouwen van het lichaam van Christus; het vestigen van het koninkrijk des hemels en het verlossen van Zion . . .

Hetzelfde priesterschap bestaat aan gene zijde van de sluier. Alle getrouwe mannen zijn daar werkzaam in quorums . . . Het priesterschap wordt hen niet ontnomen . . . daar hebben zij duizenden meer om het evangelie aan te verkondigen dan zij ooit op aarde heb-

ben gehad. Het is echter aan de levenden om tempels te bouwen, opdat de verordeningen voor de doden verricht kunnen worden, want spoedig zult u uw voorouders, die het evangelie hier nimmer te horen kregen, in de geestenwereld ontmoeten. U die hier bent . . . hebt de macht om voor uw voorouders gedoopt te worden en hen te verlossen.

Zo iemand het priesterschap voor iets anders gebruikt dan het opbouwen van het koninkrijk Gods . . . de hemelen zullen zich aan hem onttrekken, de macht van het priesterschap zal hem verlaten en hij wordt overgeleverd aan duisternis; dit is de sleutel tot de afval van alle mannen in welke generatie dan ook. □

Uit The Discourses of Wilford Woodruff, verzameld door G. Homer Durham, (Salt Lake City: The Bookcraft Co., eerste uitgave, 1946).

VREUGDE IN CHRISTUS

President Ezra Taft Benson

Zonder Christus kan er geen vreugde van Christus zijn. In ons voorsterfelijk bestaan jubelden wij van vreugde toen het plan van zaligheid aan ons geopenbaard werd (zie Job 38:7).

Het was daar dat onze oudste Broeder, Jezus Christus, de eerstgeborene van al Gods kinderen, vrijwillig aanbod om ons te verlossen van onze zonden. Hij zou onze Heiland worden wanneer Hij op aarde kwam, het Lam dat sedert de grondlegging der wereld is geslacht (zie Moz. 7:47).

Geloofd zij God, de Zoon, voor het offeren van zichzelf. En geloofd zij God de Vader, dat Hij Hem zond, „Want alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij zijn Eniggeboren Zoon gegeven heeft” (Joh. 3:16).

Jezus was een God voordat Hij naar de aarde kwam. Onze Vader in de hemel gaf Hem een naam boven alle andere – de Christus. Wij hebben een standaardwerk waarvan de voor-naamste taak is de wereld te overtuigen dat Jezus de Christus is. Het is het Boek van Mormon. Het is een getuige van Jezus Christus en ‘het nauwkeurigste boek ter wereld’. (Zie het Boek van Mormon, Inleiding.)

In het Boek van Mormon lezen wij: „Er zal geen andere naam worden gegeven, noch enige andere wijze, noch enig ander middel, waardoor de zalig-

heid tot de mensenkinderen kan komen, dan alleen in en door de naam van Christus, de Almachtige Here” (Mos. 3:17).

Wat de mens betreft moeten wij bouwen „op de rots van onze Verlosser, de Christus” (zie Hel. 5:12).

Het eerste en grote gebod is Hem en zijn Vader lief te hebben (zie Matt. 22:37–38).

Jezus Christus is „de Vader des hemels en der aarde, de Schepper aller dingen sedert den beginne” (Mos. 3:8).

„Daarom”, verklaarde Jakob in het Boek van Mormon, „indien God de wereld door Zijn woord kon doen ontstaan, en Hij de mens door Zijn woord kon scheppen, waarom zou Hij dan niet de aarde, of het werk Zijner handen op de aarde volgens Zijn wil en welbehagen kunnen gebieden?” (Jakob 4:9.) God, de Schepper, gebiedt zijn scheppingen ook op dit ogenblik.

Vanaf de dagen van Adam hebben alle profeten getuigd van de goddelijke bediening van de sterfelijke Messias. Mozes profeteerde over de komst van de Messias (zie Mos. 13:33–35).

„Wij (wisten) van Christus, en . . . vele honderden jaren vóór Zijn komst (hoopten) wij op Zijn heerlijkheid”, verkondigde Jakob in het Boek van Mormon (Jakob 4:4).

In datzelfde boek wordt verteld hoe Christus zich als geest aan de broeder

van Jared openbaarde. „Dit lichaam, dat gij nu aanschouwt”, zei de Heer, „is het lichaam van Mijn geest; en de mens heb Ik geschapen naar het lichaam van Mijn geest; en zoals Ik er voor u in de geest uitzie, zal Ik aan Mijn volk in het vlees verschijnen” (Ether 3:16). En dat deed Hij.

Hij was de eniggeboren Zoon van onze Hemelse Vader in het vlees – het enige kind wiens sterfelijk lichaam verwekt werd door onze Hemelse Vader. Zijn sterfelijke moeder, Maria, werd een maagd genoemd, zowel voor als nadat zij Hem geboord had (zie 1 Ne. 11:20). En zo werd de voorsterfelijke God, de God van de hele aarde, de Jehova van het Oude Testament, de God van Abraham, Isaak en Jakob, de Wetgever, de God van Israël, de beloofde Messias geboren, een baby te Betlehem. Koning Benjamin profeteerde als volgt over Christus’ komst en zijn bediening:

„Want zie, de tijd komt en is niet veraf, dat de Here, de Almachtige, Die regeert, Die was en is van alle eeuwigheid tot alle eeuwigheid, met macht uit de hemel zal nederkomen onder de mensenkinderen en in een stoffelijk hulsel wonen, en zal uitgaan onder de mensen, machtige wonderen werkende, zoals de zieken genezen, de doden opwekken, de lammen doen wandelen, de blinden hun gezicht geven en de doden doen horen en allerlei ziekten genezen.

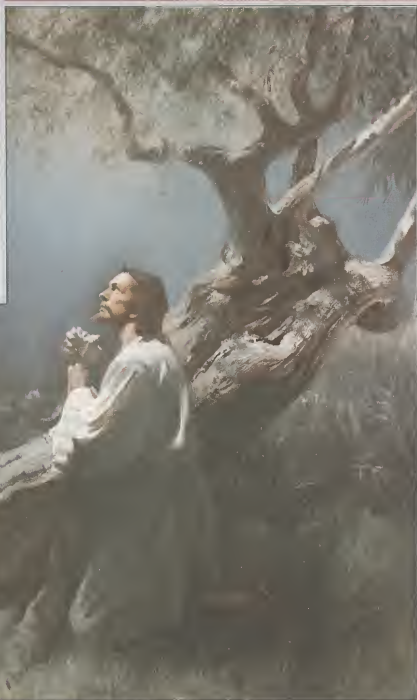
„En Hij zal duivelen, of de boze geesten, die in het hart der mensenkinderen wonen, uitwerpen.

„Zie, Hij zal verleidingen en lichaamspijn, honger, dorst en vermoeidheid doorstaan; ja, meer dan de mens kan verdragen, zonder te sterven; want zie, uit iedere porie zal bloed komen, zo groot zal Zijn smart zijn voor de goddeloosheid en gruwelen van Zijn volk.

„En Hij zal worden genoemd: Jezus Christus, de Zoon van God, de Vader des hemels en der aarde, de Schepper aller dingen sedert den beginne; en Zijn moeder zal Maria worden genoemd” (Mos. 3:5–8).

De Heer getuigde: „Ik (ben) in de wereld . . . gekomen om de wil van Mijn Vader te doen, omdat Mijn Vader Mij heeft gezonden. En Mijn Vader heeft Mij gezonden opdat Ik aan het kruis zou worden verheven” (3 Ne.

In Getsemane en op Golgota bracht Hij de oneindige en eeuwige verzoening tot stand. Het was de grootste daad van liefde uit de ons bekende geschiedenis. Daarna volgde zijn dood en opstanding.

27:13–14). En Hij werd aan het kruis verheven.

In Getsemane en op Golgota, bracht Hij de oneindige en eeuwige verzoening tot stand. Het was de grootste daad van liefde van de ons bekende geschiedenis. Daarna volgde zijn dood en opstanding.

Zo werd Hij onze Verlosser, die ons allen verlost van de lichamelijke dood – tevens verlost Hij hen, die de wetten en de verordeningen van het evangelie willen gehoorzamen, van de geestelijke dood.

Zijn opstanding blijkt duidelijk uit de Bijbel. In het Boek van Mormon wordt de verschijning van de opgestane Heer in Amerika beschreven. Tot die mensen zei Hij:

„Ziet, Ik ben Jezus Christus, Die in de wereld zou komen, zoals de profeten hebben getuigd . . .

„Staat op en nadert tot Mij, opdat gij uw handen in Mijn zijde zult kunnen steken, en opdat gij tevens de tekenen

der nagelen in Mijn handen en in Mijn voeten zult kunnen voelen, zodat gij moogt weten, dat Ik de God van Israël ben, en de God der ganse aarde, en voor de zonden der wereld hen ge-dood.”

Eén voor één traden ongeveer 2500 mensen toe en staken „de handen in Zijn zijde, en voelden de tekenen van de nagelen in Zijn handen en in Zijn voeten.”

En toen „riepen zij eenstemmig uit: Hosanna! Gezegend zij de naam van de Allerhoogste God! En zij vielen aan de voeten van Jezus neder en aanbaden Hem” (3 Ne. 11:10, 14–17).

Heden ten dage in Christus' herstel-de kerk, De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen, openbaart Hij zichzelf en zijn wil op-nieuw – vanaf de eerste profeet van de herstelling, Joseph Smith, tot heden toe.

„En nu”, zei de profeet Joseph Smith, „na de vele getuigenissen, die van Hem zijn gegeven, is dit het getui-genis, het allerlaatste, dat wij van Hem geven; Dat Hij leeft! Want wij zagen Hem, namelijk ter rechterhand Gods; en wij hoorden de stem, die getuigenis gaf, dat Hij de Eniggeborene des Vaders is” (LV 76:22–23).

En wat moeten wij nu doen? Wij moeten hetzelfde doen als de wijze mannen van vroeger. Zij zochten de Christus en vonden Hem. En dat moe-ten wij ook doen. Zij die wijs zijn zoe-ken Hem nog steeds heden ten dage.

„En nu wil ik u aansporen deze Jezus te zoeken”, zei Moroni, „van Wie de profeten en apostelen hebben geschre-ven” (Ether 12:41). En God heeft ons middelen gegeven, de heilige Schriften en vooral het Boek van Mormon, opdat allen die zoeken kunnen weten dat Jezus de Christus is.

In zijn *Lectures on Faith* (lezingen over geloof) heeft de profeet Joseph Smith zes goddelijke eigenschappen genoemd die de mens moet kunnen begrijpen om in Hem te kunnen geloven. Het Boek van Mormon getuigt voortdurend

dat Christus al deze eigenschappen bezit.

Ten eerste, God is de Schepper en Bewaarder van alle dingen. Koning Benjamin heeft gezegd: „Geloof . . . dat Hij alle dingen heeft geschapen . . . dat Hij alle wijsheid en kracht heeft” (Mos. 4:9). Ten tweede, God wordt gekenmerkt door de voortreffelijkheid van zijn karakter, zijn barmhartigheid, zijn lankmoedigheid en goedheid. Alma getuigde dat Christus „vol genade, rechtvaardigheid en waarheid, vol geduld, barmhartigheid en lankmoedigheid” is (Alma 9:26).

Ten derde, God verandert niet. Mormon openbaarde dat God niet „een veranderlijk Wezen (is); maar Hij is onveranderlijk van alle eeuwigheid tot alle eeuwigheid” (Moro. 8:18).

Ten vierde, God kan niet liegen. De broeder van Jared verklaarde: „Gij zijt een God van waarheid en kunt niet liegen” (Ether 3:12).

Ten vijfde, God is geen aannemer des persoons. Mormon getuigde dat „God geen partijdig God is” (Moro. 8:18).

Ten zesde, God is een God van liefde. Over deze eigenschap van God schreef Nephi: „Hij doet niets, of het moet voor het welzijn der wereld zijn; want Hij heeft de wereld lief, zo lief zelfs, dat Hij Zijn eigen leven aflegt” (2 Ne. 26:24).

Het Boek van Mormon was door de Godheid bestemd om mensen tot Christus te brengen. Zowel wij als onze vrienden, die geen lid van de kerk zijn, kunnen weten dat het Boek van Mormon waar is door de goddelijke toets toe te passen die door Moroni voorgesteld werd (zie Moro. 10:3–5).

Wat een gave zou het zijn om een grotere kennis van de Heer te ontvangen. Wat een gave zou het zijn om die kennis met anderen te delen. Met dat doel voor ogen zou ik u willen aansporen om niet alleen het bijbelse verslag van Christus’ opstanding, maar ook het verslag van Jezus’ verschijning aan de bewoners van Amerika na zijn opstanding te lezen en met een vriend

te delen die geen lid van de kerk is.

Geef of leen ze een Boek van Mormon, zelfs uw eigen exemplaar als dat nodig is. Het zou ze eeuwig tot zegen kunnen zijn.

Tenslotte, om het in de taal van het Boek van Mormon te zeggen, is het voor ons nodig om „in Christus te geloven en Hem niet te verloochenen” (2 Ne. 25:28). Wij behoren vertrouwen te stellen in Christus en niet in de arm des vlezes (zie 2 Ne. 4:34). Wij behoren tot „Christus te komen en in Hem vervolmaakt te worden” (zie Moro. 10:32). Wij behoren „met een gebroken hart en een verslagen geest” tot Christus te komen, hongerend en dorstend naar gerechtigheid. (Zie 3 Ne. 12:19; 12:6.) Wij behoren ons in „Christus’ woord te verheugen” (2 Ne. 31:20) zoals wij het ontvangen door middel van zijn Schriften, zijn gezalfden en zijn Heilige Geest.

Om kort te gaan, wij behoren „het voorbeeld van de Zoon des levenden Gods” te volgen (zie 2 Ne. 31:16) en het „soort mensen” te zijn dat Hij is (zie 3 Ne. 27:27).

Met Moroni getuig ik dat „de eeuwige plannen des Heren zullen blijven voortgaan, totdat al Zijn beloften zijn vervuld” (Morm. 8:22).

Over niet veel jaren zal Christus wederkomen. Hij zal komen in macht en heerlijkheid als Koning der koningen en Here der heren (zie 1 Tim. 6:15). En uiteindelijk zal iedere knie zich buigen en iedere tong belijden dat Jezus de Christus is. (Zie Fil. 2:10–11.)

Maar ik getuig nu dat Jezus de Christus is, dat Joseph Smith zijn profeet is, dat het Boek van Mormon het woord van God is, en dat zijn kerk, De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen, waar is en dat Christus aan het hoofd van deze kerk staat.

Dit doe ik in de naam van Jezus Christus. Amen. □

Deze boodschap is een door president Benson aangepaste versie van een toespraak, die hij op

1 december 1985 hield tijdens een vergadering in de tabernakel in Salt Lake City, zijn eerste belangrijke toespraak als pas geordende profeet van de Heer.

Suggesties voor huisonderwijs

Enkele belangrijke punten die u desgewenst kunt gebruiken bij uw huisonderwijs:

1. Onze oudste Broeder Jezus, de eerstgeborene in de geest van de kinderen van onze Hemelse Vader, werd in het voorsterfelijk bestaan, voor de wereld werd geschapen, geordend om onze Heiland te worden.
2. Onder leiding van de Vader, schiep Christus de aarde en kwam daarna op aarde als de Eniggeborene Zoon van onze Hemelse Vader in het vlees om de wil van de Vader te doen en verheven te worden aan het kruis.
3. Zowel de Bijbel als het Boek van Mormon getuigen van de geboorte van de Heer, zijn opstanding en zijn zoenoffer.
4. Het Boek van Mormon, dat te voorschijn is gekomen door middel van de profeet Joseph Smith, is door de Godheid bestemd om in de laatste dagen mensen tot Christus en zijn kerk te brengen.
5. De leden worden aangespoord de persoonlijke verschijningen van Christus aan zijn volgelingen in Amerika met hun vrienden die geen lid van de kerk zijn te bespreken.

Wenken voor de bespreking

1. Bespreek uw persoonlijke gevoelens over de belangrijkheid van de Heiland in ons leven.
2. Zijn er teksten of citaten in dit artikel die het gezin voor zou kunnen lezen en bespreken?
3. Zou deze bespreking beter tot zijn recht komen als er van tevoren met het gezinshoofd over werd gesproken?

PRESIDENT GORDON B. HINCKLEY

EERSTE RAADGEVER

Ouderling Boyd K. Packer
Van het Quorum der Twaalf Apostelen

Toen Gordon B. Hinckley voor het eerst als algemene autoriteit achter het spreekgestoelte in de tabernakel te Salt Lake City stond, zei hij:

„Ik weet dat ik die weg niet alleen heb afgelegd en ik ben dan ook dank verschuldigd aan de vele mannen en vrouwen – grote en goede mannen en vrouwen die vandaag hier aanwezig zijn, alsmede de . . . geweldige mensen, van wie ik de naam vergeeten ben, die mij geholpen hebben.” (Conference Report, april 1958.)

Het zou misleidend zijn om in een biografisch artikel over Gordon B. Hinckley ons meteen op hem te richten. Om het representatief te laten zijn voor wat hij werkelijk voelt, behoren we eerst gewag te maken van de tedere, lichtende, geduldige, volhardende invloed van zijn vrouw Marjorie Pay Hinckley. Het was zeker ook haar inbreng die broeder Hinckley tot zijn roeping voerde. Om die invloed te kunnen begrijpen, dienen we terug te gaan tot de dagen van de pioniers, tot haar grootmoeders. Haar grootmoeder van vaderszijde, Mary Gobel, was dertien jaar toen zij met haar familie vanuit Engeland in Utah arriveerde. Haar vader reisde in een huifkar in een handkarrenreep.

Mary's moeder, zus en broer stierven op die vreselijke reis. Haar voeten bevroren waardoor haar tenen geamputeerd moesten worden. Kleine Mary reed in dezelfde kar de vallei in als waarin het stoffelijk overschot van haar moeder lag.

Zuster Hinckleys grootmoeder van moederszijde, Martha Elizabeth Evans, trouwde met George Paxman, de getrouwe zoon van een ringpresident. Hij was timmerman en zij verhuisden naar Manti (Utah) waar hij te werk werd gesteld aan de tempel aldaar. Zij woonden in een plaggenhut en waren gelukkig, verzegeld in de heilige verbonden van het evangelie.

Twee maanden voor de geboorte van hun tweede kind (de moeder van zuster Hinckley), kreeg George Paxman een ongeval. Hij was de massieve deuren aan de oostzijde van de tempel aan het afhangen. Misschien is een van de deuren van zijn plaats geschoven en heeft hij zich verrekkt bij het op zijn plaats houden van de deur.

Na een week veel pijn geleden te hebben stierf hij aan inwendig letsel. Martha onderhield haar gezin door naaiwerk aan te nemen. Tweeënzestig jaar lang was zij weduwe, vriendelijk en gelovig. Haar klein-

dochter zou de vrouw van een apostel worden, een raadgever van presidenten.

De grootvader van president Hinckley, Ira Nathaniel Hinckley, afkomstig uit Michigan, verloor op jonge leeftijd zijn ouders en ging bij zijn grootouders in Springfield (Illinois) wonen. In zijn tienerjaren liep hij naar Nauvoo en ontmoette daar de profeet Joseph Smith.

Hij trok met de pioniers westwaarts. Tijdens de Burgeroorlog ging hij het leger in om de transcontinentale telegraaflijn te bewaken. Later werd hij door Brigham Young naar Cove Creek (Utah) gestuurd waar hij het fort bouwde, dat er vandaag de dag nog staat.

Tijdens de tocht naar het westen bleef Ira Hinckley een seizoen achter om de prairies om te ploegen en graan te zaaien, dat hij niet zou oogsten. De oogst was voor hen die na hem kwamen. De voorouders van broeder en zuster Hinckley zaaiden akkers van geloof voor hen die na hen kwamen.

Die geest is het erfgoed geworden van broeder Hinckley. Hij vindt niet dat dat erfgoed zijn bezit is maar dat hij het in bewaring gekregen heeft om het te beschermen en te vermeerderen voor zijn nageslacht. Dat is

Linksboven: Broeder Hinckley ten tijde van zijn roeping in het comité radio, publiciteit en zendingslektuur. Rechtsboven: Lente 1932, geslaagd aan de University of Utah. Linksinnen: Sinds zijn zending aan het begin van de jaren dertig in Europa heeft broeder Hinckley een groot aandeel gehad in het zendingswerk van de kerk. Rechtsbinnen: Broeder Hinckley, die bekend staat om zijn krachtig getuigenis van de herstelling, spreekt hier spelers en zendelingen toe voorafgaand aan het toneelspel op de heuvel Cumorah. Linksonder: President David O. McKay introduceert tijdens de algemene conferentie van april 1958 de nieuwste assistent van de Raad der Twaalf.

wat waardige heiligen willen, hun kinderen en kindskinderen zegenen bezorgen. 'Dat reservoir van geloof' zoals hij het zelf noemt, heeft hij verkregen door de invloed van goede mensen en openbaart zich in zowel broeder als zuster Hinckley.

De vader van broeder Hinckley, Bryant S. Hinckley, was één maand toen fort Cove gebouwd werd. Later verhuisde de familie naar Fillmore (Utah), waar Ira Hinckley geroepen werd als ringpresident. Bryant zou in de voetsporen van zijn vader treden en de Ring Liberty in Salt Lake City presideren, die toen de grootste ring in de kerk was met ongeveer vijftienduizend leden. Gordon B. Hinckley zette deze goede traditie voort, ook hij presideerde een ring in Zion.

Bryant Hinckley ontving drie gaven: een scherpe geest, een vast geloof en - ongebruikelijk in die tijd - een goede opleiding.

Hij trouwde en er kwamen kinderen. Zijn vrouw stierf echter vroeg en liet hem achter met een jong gezinnetje. Hij was toen president van het HLD-Business College; de lieflijke Ada Bitner onderwees Engels en steno aan het college. Zij was in het oosten van de Verenigde Staten naar school geweest om een nieuwe vorm van steno te leren en was de eerste die deze nieuwe methode in Utah kon onderwijzen. LeGrand Richards, een toekomstige apostel, was een van haar leerlingen. De jonge J. Reuben Clark, die eens raadgever van presidenten zou zijn, was ook als leraar aan het college verbonden.

Bryant en Ada traden in het huwelijk en de familie breidde zich uit. Men spreekt niet over een „tweede“ of een „andere“ familie, want zoals president Hinckley het zei: „We hoorden bij elkaar; het was één familie.“

Toen Gordon tot diaken geordend werd en daardoor de priesterschapsvergadering van de ring mocht bezoeken, nam zijn vader de jongen, die er niet zo'n zin in had, voor het eerst mee. Zijn vader nam als lid van het ringpresidium plaats op het po-

dium. Gordon ging op de achterste rij zitten.

De aanwezigen zongen als openingslied „Ere de man“.

Ere de man, tot wie sprak weer

Jehova,

die tot profeet werd gezalfd door de Heer . . .

Er gebeurde iets! „Er borrelde een overweldigende overtuiging in mij op!“ zou president Hinckley later zeggen. Een geest van bevestiging vervulde zijn hart, een geest van getuigenis overtuigde die diaken dat Joseph Smith een profeet was. Hij wist het! Hij wist het! Hij wist het zo zeker als hij leefde! Vanaf dat moment was hij gewapend met dat 'reservoir van geloof'.

Later, toen het geloof van deze intelligente student op de proef werd gesteld door twijfel (die altijd een deel schijnt uit te maken van de opleiding van de jonge kerkleden), was het de herinnering aan dit moment die hem overeind hield. Zelfs nu, meer dan zestig jaar later, kan hij die ervaring niet vertellen zonder een tranen achter zijn bril vandaan te pinnen.

Dit is een les voor de jongeren in de kerk. Mocht het geloof van broeder Hinckleys een beetje wankelen toen hij de universiteit verliet, hij heeft dat voor altijd rechtgezet door een zending te vervullen in Engeland. Hij was van plan zijn studie journalistiek voort te zetten aan de Columbia University in New York, want hij was goed van de tongriem gesneden. Maar dat kon wachten.

Het waren de crisisjaren, en vanwege een heel onvoordelige geldkoers was Engeland het duurste zendingsgebied van de wereld. Hij begon zijn zending in Preston, waar ook de vroege apostelen hun werk waren begonnen. Hij diende als assistent van Joseph F. Merrill, lid van de Raad der Twaalf en president van de Europese zendingsgebieden. G. Homer Durham, die later een van de presidenten van het Eerste Quorum der Zeventig zou worden, was een van zijn collega's.

Hij verliet zijn zendingsgebied met

de opdracht van zijn zendingspresident om verslag uit te brengen aan het Eerste Presidium over de situatie in het zendingsgebied. Hij zou slechts een paar minuten met president Heber J. Grant en zijn raadgevers spreken maar het gesprek duurde veel langer. Maanden later bleek dat dit gesprek door het Eerste Presidium ook was aangegrepen als sollicitatiegesprek.

Er werd door de Twaalf een comité in het leven geroepen, dat de nieuwste uitvinding op het gebied van communicatie in het zendingswerk moest introduceren. Gordon werd gevraagd als producer en secretaris van het comité radio, publiciteit en zendingslectuur. Wat in feite het begin was van de afdeling Public Communications van de kerk. Zijn studie aan de universiteit ging niet door. Zijn baan als seminarieleerkracht - sinds zijn terugkeer van zending onderwees hij op deeltijd basis - werd opgezegd. Het comité bestond uit zes leden van de Twaalf, met ouderling Stephen L. Richards als voorzitter.

Er was een kantoor beschikbaar, maar er was nog geen meubilair. Vindingrijk als hij is, ging Gordon naar een voormalig zendingscollega wiens vader in kantoormeubelen deed en wist een gammele, afgekeurde tafel los te krijgen. Eén van de poten was te kort; dat kon met een blok hout wel verholpen worden. In het tafelblad zat een scheur, gewoon negeren. Hij bracht zijn schrijfmachine mee van huis en begon aan een carrière, die hem zou voeren tot de ordening van apostel en tot het Eerste Presidium van de kerk.

Gordon kreeg in zijn jeugd harde klappen te verwerken. In 1918, hij was toen acht jaar, bracht een telegram het tragische nieuws, dat zijn grote broer Stanford, die met de geallieerden in Frankrijk vocht, was gesneuveld.

Dat had zijn invloed op de jonge Gordon; het had zijn invloed op de volwassen Gordon. Jaren later, gedurende de oorlogen in Korea en Viet-

Met dank aan: The Desert News

Linksboven: Broeder Hinckley in zijn kantoor. Rechtsboven: April 1970, in gezelschap van zijn vrouw Marjorie Pay Hinckley. Midden: President Joseph Fielding Smith bekijkt broeder Hinckleys boek over kerkgeschiedenis, dat een begrip werd onder zendingen. Linksonder: Jarenlang was broeder Hinckley belast met het werk van de kerk in het Verre Oosten. Hier begroet hij mensen in de volksrepubliek China.

nam, was hij nauw betrokken bij de militairen en bij het zendingswerk. Het zendingswerk was zijn eerste liefde.

Hij wist een regeling te treffen met het Ministerie van Defensie van de Verenigde Staten, die mogelijk maakte dat, waar de omstandigheden dit toelieten, een jongeman zowel zijn zending als zijn dienstplicht kon vervullen. Alles werd op geheel wettelijke wijze overeengekomen.

Over de hele wereld bezocht hij militairen die lid van de kerk waren. Hij onderwees hun dat een militair, die het evangelie naleefde, een zending was. Hij hoorde de getuigenissen van die geüniformeerde zendingen in een koude kamer in Korea en aan het front in Vietnam, en zijn hart werd erdoor geraakt, zijn geloof nam toe.

De jonge Gordon kreeg zijn patriarchale zegen van patriarch Thomas E. Callister. Patriarchen zijn profeten.

„U zult opgroeien tot volwassenheid en een machtige en moedige leider in Israël worden. . .

„Het heilige priesterschap zal op u bevestigd worden en u zult dienen, zoals alleen zijn, die door God geroepen zijn, dienen. U zult voorwaar een boodschapper des vredes zijn; de naties der aarde zullen uw stem horen en tot de kennis der waarheid gebracht worden door het krachtig getuigenis dat u zult afleggen.”

Toen hij terugkeerde van zijn zending in Engeland, nam hij aan dat deze belofte uit zijn patriarchale zegen vervuld was, want hij had in vier hoofdsteden getuigenis afgelegd van de waarheid: London, Berlijn, Parijs en Washington.

Maar de belofte zou nog een verder vervulling krijgen. In 1958 werd hij geroepen als assistent van de Raad der Twaalf en in 1961 als apostel. In datzelfde jaar werd hij belast met de kerk in Azië. In 1962 verzegelde hij president Henry D. Moyle bij diens bezoeken aan alle zendingengebieden in de Verenigde Staten, in Groot-Brittannië en Europa. President Moyle had grote invloed

op hem, zo ook president J. Reuben Clark jr.

Het is niet overdreven te stellen dat het eenvoudiger is om de plaatsen op te noemen waar hij het evangelie niet verkondigd heeft, dan de landen waar zijn bediening hem wel naartoe gevoerd heeft. Hij heeft zijn getuigenis gegeven in elk land op het westelijk halfrond, met uitzondering van de hooglanden van Guyana; in bijna elk land van Europa, waaronder Rusland, Hongarije en Joegoslavië; in de Oriënt, met inbegrip van de Filippijnen, India, Indonesië en Maleisië; in het Midden-Oosten; in Afrika; en op de eilanden in de Stille Zuidzee. Patriarchen genieten profetisch inzicht, en broeder Hinckley laat, door gehoorzaamheid aan zijn roepingen, zijn patriarchale zegen in vervulling gaan.

Misschien is het wel noodzaak dat iemand, die geroepen is nederig en op uitmuntende wijze te dienen in het koninkrijk Gods, gezegend wordt met een eigenschap of karaktertrek die hem het gevoel geeft dat hij niet tegen zijn taak is opgewassen.

Zo'n „gave” is niet waarneembaar voor de oppervlakkige toeschouwer. Gewoonlijk is deze diep weggeborgen en toont deze dat iemand de les heeft geleerd die Mozes leerde na een groots visioen: „Hierdoor weet ik nu dat de mens niets is, hetgeen ik nimmer had verondersteld” (Moz. 1:10).

Ergens in het karakter van broeder Hinckley bestaat dat gevoel. Misschien ligt de kern ervan in zijn bekentenis dat hij als jongen verlegen was. Zonder deze „gave” zouden hoge posities in de maatschappij hem gevoelloos gemaakt hebben voor de gevoelens en de behoeften van de gewone mens, van de „weduwe en haar penningske”, van de armen.

Maar hij is zich bewust van hun behoeften; hij denkt voortdurend aan hen. Hij zegt: „Ik voel mee met de leden van de kerk, omdat ik een van hen ben.”

Broeder Hinckley heeft jaren zit-

ting gehad in een comité dat in de wandelgangen het „hartzeercomité” werd genoemd. Daar werden de zaken behandeld van hen die ernstig gezondigd hadden. Hij heeft veel liefde en begrip voor hen die lijden onder gewetenswroeging, in het bijzonder zij die er schuldeloos bij betrokken zijn geraakt.

Die betrokkenheid bij de kerkleden is evident wanneer hij broert (dat is het juiste woord) over zaken als misbruikte autoriteit, dominante functionarissen, academisch bevoorrechten, onredelijkheid in het gezin of wereldse pretenties.

Sommigen zien het respect dat aan de leiders van de kerk betoond wordt en veronderstellen dat hun leven bol staat van eerbetoen en vreugde. President Stephen L. Richards, die als mentor en medewerker van broeder Hinckley grote invloed op hem heeft gehad, sprak in een algemene priesterschapsvergadering als volgt over de ernstige problemen waarin leden van de kerk soms verstrikt raken: „Broeders, het neemt bijna de vreugde weg uit onze roeping.” Zij die president Hinckley kennen, weten hoe zwaar deze aangelegenheden hem vallen. Op zulke momenten redt zijn gevoel voor humor hem.

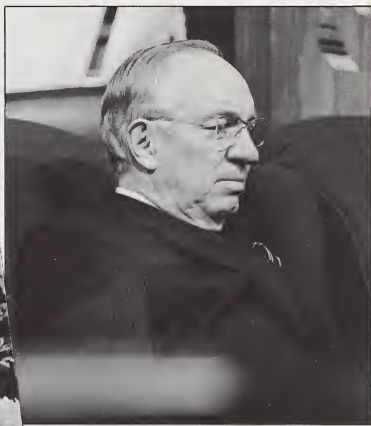
Het is daarbij opmerkelijk dat hij, ondanks zijn verlegenheid, gezegend is met een gevoel van eigenwaarde dat hem kwalificeert om de coryfeeën der aarde te ontmoeten. Wij waren erbij toen hij presidenten, ambassadeurs, generaals, admiraals en andere hoogwaardigheidsbekleders ontmoette.

Broeder Hinckley weet het ijs binnen een paar minuten te breken door een of andere grappige opmerking, waardoor iedereen zich op zijn gemak voelt. Daarbij verliest hij nooit zijn waardigheid en op precies het juiste ogenblik leest hij dan een tekst voor uit het Boek van Mormon aan de president van de Verenigde Staten.

Niemand heeft zoveel kilometers afgelegd, zoveel plaatsen bezocht om het het evangelie te prediken, de hei-

Met dank aan: The Deseret News

Linksboven: Broeder en zuster Hinckley hebben samen veel werk verricht voor de kerk. Rechtsboven: Broeder Hinckley is betrokken geweest bij de invijding of herinvijding van 31 tempels. Hier besprekt hij een ontwerp voor een nieuwe tempel met broeder W. Grant Bangerter. Linksonder: sinds 1981 een vertrouwd gezicht: president Hinckley leidt een bijeenkomst van de algemene conferentie. Rechtsonder: Een meditatie moment in de tabernakel op Tempel Square.

ligen te bedienen en de doden te verlossen, als broeder Hinckley.

Hij bleek om de een of andere reden altijd ter plekke te zijn als lijdende heiligen een woord van troost nodig hadden. Hij was in Tonga toen er een boot met heiligen zonk en velen verdronken. Hij haastte zich naar het eiland om troost te bieden. Hij was in Zuid-Amerika toen Peru werd getroffen door een verwoestende aardbeving. Ook daar wist hij troost te brengen en de helpende hand te bieden. Hij was in Korea toen het hotel waar hij verbleef in de vuurlijn kwam te liggen.

President David O. McKay vroeg broeder Hinckley te bezien hoe het verlossingswerk voor de doden versneld zou kunnen worden. De film die nu een groot deel van de tempeldienst uitmaakt was daar het resultaat van. Hij is ook betrokken geweest bij de inwijding of herinwijding van 31 tempels, de eerste keer bij de Zwitserse tempel, waar toen ook de film werd geïntroduceerd. Meer recentelijk, toen de lichamelijke gezondheid van zowel president Kimball als president Romney niet toestond dat zij reisden, was het broeder Hinckleys heilige plicht de inwijding van achttien tempels te presideren en de inwijdingsgebeden uit te spreken.

Hij spreekt in tedere bewoordingen over de betekenis die de heilige tempelverbonden voor zijn familie hebben. Zuster Hinckley en hij hebben vijf kinderen: Kathleen H. Barnes, Richard Gordon, Virginia H. Pierce, Clark Bryant en Jane H. Dudley. De kinderen, en zij met wie zij getrouwd zijn, voelen zijn bekendheid niet als een bedreiging voor hun eigen identiteit. Zij hebben eerder een heilige bediening voor ogen waaraan zij hun onontbeerlijke steun kunnen geven. Zij vinden het een grote zegen. Hij houdt echter vol dat 'de eer volledig toekomt aan hun moeder'.

Indien men het leven van broeder Hinckley onder de loep neemt, moet men haast wel de indruk krijgen dat er een georganiseerd plan is geweest

dat hem voorbereid heeft op de positie die hij nu bekleedt.

In meer dan vijftig jaar heeft hij in verscheidene functies nauw samengewerkt met zeven presidenten van de kerk: Heber J. Grant, George Albert Smith, David O. McKay, Joseph Fielding Smith, Harold B. Lee, Spencer W. Kimball en nu Ezra Taft Benson.

Hij heeft gediend als leerkracht en leider in zijn wijk en ring, hij heeft deel uitgemaakt van het algemeen zondagsschoolbestuur en is adviseur geweest van de hulporganisaties.

Vele keren is hij voorzitter of vicevoorzitter geweest van een voor-
aanstaand comité van algemene autoriteiten. Deze omvatten het algemeen-priesterschapscomité, het zendingscomité, het tempelcomité, het coördinatiecomité, het personeelscomité, het begrotings- en bestedingscomité, de onderwijsraad en raad van beheer van de Brigham Young University (en de uitvoerende comités van beide), het comité public communications, het comité bijzondere aangelegenheden, en het comité informatie- en communicatiesystemen. Men ziet dat deze roepingen alle kerkelijke aangelegenheden in zowel geestelijke als stoffelijke zaken beslaan.

De jonge Gordon had aan de universiteit een aantal cursussen in economie gevolgd. Deze brachten hem fundamentele beginselen bij waar hij de rest van zijn leven op zou kunnen terugvallen. Zijn scherpzinnige inzicht bleef niet onopgemerkt in de zakenwereld en men vroeg hem plaats te nemen in verschillende raden van bestuur. Hij heeft als raadsman gefungeerd bij zwaarwegende beslissingen op het gebied van financiën en beleid.

Men kan zich afvragen of deze werkzaamheden verenigbaar zijn met zijn roeping tot de bediening. Er zijn geen betaalde geestelijken in de kerk; de broeders worden uit alle rangen en standen geroepen. Maar het behoort wel tot hun taak de heilige middelen van de kerk, de tiende en bijdragen, te beheren.

Waarmee de instructie van de Heer aan zijn apostelen betekenis krijgt, dat zij niet uit de wereld genomen zouden worden, maar dat zij *in* de wereld moesten verblijven zonder *van* de wereld te zijn.

De zakelijke aangelegenheden van de kerk strekken zich uit over de hele wereld. Deze aangelegenheden hebben te maken met het beheren van fondsen om tempels en kerkgebouwen neer te zetten, zendingsgebieden draaiende te houden en wel honderd andere zaken die noodzakelijk zijn voor de voortgang van het werk van de kerk. Hoewel er professionele accountants aangetrokken kunnen worden om deze aangelegenheden af te handelen, blijft de volledige verantwoording op de schouders rusten van het comité tiendebesteding, dat bestaat uit het Eerste Presidium, het Quorum der Twalf en de Presiderende Bisschop. De waardevolle ervaring die broeder Hinckley opdeed is van nut geweest in zijn voorbereiding op het beheren van de heilige fondsen van de kerk.

Deze zakelijke en burgerlijke contacten hebben broeder Hinckley op de hoogte gehouden van de wereldse aangelegenheden. Hij heeft grote kennis verkregen aangaande civiele en politieke aangelegenheden. Ook dit is van grote waarde voor de kerk geweest. Meer dan eens is hij gevraagd, als het ging om morele vraagstukken en wanneer de goede naam van de kerk in het geding was, naar een oplossing te zoeken.

Maar het zijn niet de normen van de wereld die broeder Hinckley na volgt. Hij heeft altijd een veelvuldig gebruikt standaardwerk, doorspekt met aantekeningen bij de hand.

En wanneer u vroeg in de ochtend zachtjes op de deur van zijn kantoor aanklopt om raad, moet u misschien even wachten; net lang genoeg om hem de gelegenheid te geven op te staan uit gebed. Wanneer u dat weet, dan weet u waarom de Heer Gordon Bitner Hinckley geroepen heeft als apostel, als raadgever van profeten en presidenten.

□

Met dank aan: Baszth Photography

PRESIDENT THOMAS S. MONSON

ALTIJD IN DIENST VAN DE HEER

Jeffrey R. Holland

President van de Brigham Young University

De drieëntwintigjarige Tom Monson, nog maar kort tevoren geroepen als bisschop van de zesde-zevende wijk van de Ring Salt Lake City Valley View, voelde zich bijzonder onbehaaglijk tijdens de priesterschapsleidersvergadering van de ring. Hij had onmiskenbaar het gevoel dat hij de vergadering onmiddellijk moest verlaten om naar het ziekenhuis voor veteranen te gaan. Hij had die avond, toen hij op het punt stond naar de vergadering te gaan, een telefoontje gekregen waarin hem gezegd werd dat een bejaard lid van zijn wijk ziek was geworden en was opgenomen in het ziekenhuis. Zou de bisschop, zo vroeg de stem aan de andere kant van de lijn, wat tijd kunnen vrijmaken om erheen te gaan en een zegen te geven? De drukbezette, jonge leider legde uit dat hij naar een ringvergadering moest, maar dat hij na afloop zeker langs zou komen.

Het gevoel drong zich nog sterker op: „Verlaat de vergadering en ga onmiddellijk naar het ziekenhuis.” Maar de ringpresident zelf was nu aan het woord! Het zou onbeleefd zijn middenin de toespraak van de presiderende functionaris op te staan, zich langs een rij broeders te persen en het gebouw uit te lopen. Moeizaam zat hij de toespraak van de ringpresident uit, stond op en rende naar buiten, zelfs nog voordat het slotgebed was uitgesproken.

In het ziekenhuis aangekomen rende hij naar de kamer, die hem was opgegeven. De deur hadden zich wat mensen verzameld.

Een verpleegster hield hem staande en vroeg: „Bent u bisschop Monson?”

„Jawel”, was de bezorgde reactie.

„Het spijt me”, zei ze, „de patiënt riep uw naam nog vlak voor hij stierf.”

Tom Monson vocht tegen zijn tranen, draaide zich om en liep de donkere nacht in. Dat was het moment waarop hij zich voornam nooit meer een ingeving van de Heer te negeren. Hij zou gehoor geven aan de indrukken van de Geest en die navolgen, ongeacht waar die hem, in dienst van de Heer, heen zouden voeren.

Men leert president Thomas S. Monson, recentelijk geroepen als tweede raadgever in het Eerste Presidium van de kerk, niet kennen tot men een beeld krijgt van de veelvuldigheid van zulke ingevingen in zijn leven en de onvoorwaardelijke loyaliteit waarmee hij de belofte daar gehoor aan te geven, nakomt. Zijn leven heeft ontegenzeglijk iets weg van een heilig document waarop de Heilige Geest de ene na de andere opmerkelijke geestelijke boodschap heeft geschreven en nog steeds schrijft. In dit en zoveel andere opzichten lijkt hij op Nephi van weleer. Hij is „zeer jong” – hij werd op zijn tweeëntwintigste geroepen als bisschop, op zijn zevenentwintigste als raadgever in een ringpresidium, op zijn eenendertigste als zendingspresident, op zijn zesendertigste als apostel

(de jongste in drieënvijftig jaar) en op achtenevintigjarige leeftijd als raadgever in het Eerste Presidium (de jongste van deze eeuw). Hij is ook „groot van gestalte”, een robuuste, veerkrachtige, energieke man die van jongs af aan aan de zijde van zijn vader werkte in het drukkersvak.

Maar president Monsons nederigheid en geloof doen het meest aan de jonge Nephi denken. Bij alles wat hij tot nu toe bereikt heeft, is hij standvastig gebleven in zijn voornemen om „heen (te) gaan en (te) doen, wat de Here heeft bevolen” (1 Ne. 3:7), ongeacht de obstakels. Daarbij heeft hij het op de wijze van Nephi gedaan: „Door de Geest geleid, van tevoren niet wetende, wat ik moest doen” (1 Ne. 4:6). Het hoeft ons dan ook niet te bevreemden dat de Heer mannen als hem inzet om „Zijn Zion voort te brengen, want zij zullen de gave en macht van de Heilige Geest hebben” (1 Ne. 13:37). Bezien in dit licht was er stellig geen patriarch meer geïnspireerd dan broeder Frank B. Woodbury, toen hij in maart 1944 zijn handen op het hoofd legde van de toen zestienjarige Tom Monson en zei:

„De Heilige Geest is op u bevestigd om u te inspireren, om u te leiden in uw taken en u bekend te maken met de dingen die in het verleden gebeurd zijn en u dingen te laten zien

Linksboven: President Monson met zijn vrouw Frances Johnson Monson, een vrouw met „een diep en machtig geloof.“ Links onder: Tom Monson, de jongen die door zijn bisschop omschreven werd als de soort jongen die „voor elkaar (kreeg) wat de meeste jongens niet lukte“.

Rechtsboven: De jonge Tom Monson op zijn driewieler voor hun huis in Salt Lake City. Rechts onder: Minder dan een jaar vóór het einde van de Tweede Wereldoorlog, meldde de zeventienjarige Tom Monson zich aan bij de Marine.

die in de toekomst liggen . . .

„Gij zult voorzeker een leider onder uw vrienden zijn . . . Gij zult het voorrecht hebben de wereld in te gaan om de boodschap van het evangelie te prediken . . . en gij zult de gave van onderscheid hebben . . .

„Zoek de Heer in nederigheid om u leiding te geven, opdat u zult weten welke koers u dient te volgen . . . in de hoge en heilige roepingen waartoe u geroepen zult worden . . .

Wij kunnen alleen maar raden naar de gevoelens die de patriarch wellicht gehad heeft na afloop van deze uitzonderlijke zegen aan een ogenschijnlijk gewoon jongeman. Misschien wist broeder Woodbury zelfs toen al hoe „hoog en heilig“ die toekomstige roepingen waren.

Thomas Spencer Monson is op zondagmorgen 21 augustus 1927 in Salt Lake City geboren. Zijn ouders, G. Spencer en Gladys Condie Monson, waren respectievelijk van Zweeds-

Engelse en Schotse afkomst. Zij waren nederige, hardwerkende, liefdevolle ouders, die al waren gezegend met een dochter, Marjorie, en later verblijd werden met Robert, Marilyn, Scott en Barbara. Het gezin, met inbegrip van de verdere familie, speelde een ongewoon belangrijke rol in het leven van de jonge Tom Monson. Zijn grootvader Condie had niet ver van het centrum van Salt Lake City land aangekocht, er zijn huis op gebouwd en voor huizen gezorgd voor zijn vier dochters en hun echtgenoten. Dit waren fijne tijden met geregelde familiecontacten, niet alleen met de tantes van de Condie-zijde, die vlak bij woonden, maar ook met de andere familieleden van zowel de Condie- als Monson-zijde uit de nabijgelegen stadjes.

Hoewel zijn familie het zonder de meeste zogeheten luxe moest doen (hij herinnert zich hoe verschrikkelijk koud zijn slaapkamer in de winter was), zorg-

de het tedere en medelevende hart van Tom ervoor dat hij zich weldra bewust werd van de mensen in zijn omgeving die het minder hadden dan hij.

Zijn jeugd schijnt deel uitgemaakt te hebben van een goddelijk geïnstigeerde training, die voor de rest van zijn leven broeder Monsons ogen opende voor de behoeften van de armen. Toen hij later bisschop werd van de zesde-zevende wijk, de wijk waarin hij was opgegroeid, kreeg hij 1060 leden onder zijn hoede, waaronder ongeveer 85 weduwen, en kwam de zwaarste welzijnsinst in de kerk op zijn schouders te rusten.

Velen weten wellicht dat de jonge bisschop Monson elke kerst een week vakantie opnam om alle vijfentachtig weduwen in zijn wijk te bezoeken. Welen weten echter niet, dat hij hun de eerste paar jaar een kip cadeau deed, die hijzelf in zijn eigen kippenhok had gefokt. En hoewel het meer dan dertig jaar geleden is dat hij ontheven werd als hun bis-

schop, heeft president Monson iedere weduwe tot aan haar dood toe elke kerst met een cadeautje verrast.

Daarenboven schijnen deze bejaarden te wachten met sterven totdat broeder Monson terug is van zijn opdrachten buiten de stad, zodat hij op hun begrafenis kan spreken. Van alle algemene autoriteiten heeft broeder Monson misschien wel het vaakst op begrafenissen gesproken – eens had hij drie diensten op één dag – en altijd weet hij persoonlijke ervaringen te vertellen over soms gewone en verder onbekende mensen die hij ergens tijdens zijn bediening heeft ontmoet en liefgehad.

„Tom is een man van het gewone volk, de kampioen van de minderbedeelden”, zegt zijn oude vriend Wendell J. Ashton. „Wanneer hij, bijvoorbeeld, iemand meeneemt naar een basketballwedstrijd, is dat niet iemand die rijk of beroemd is. Nee, het zijn de gewone mensen die hij kent uit zijn jeugd. Hij is als een pijnboom – die hoog en majestueus naar de hemel reikt, maar wiens takken zich breed en laag uitspreiden en bescherming bieden aan allen die beschutting behoeven.”

Ouderling Boyd K. Packer, die vijftien jaar lang naast broeder Monson in het Quorum der Twaalf heeft gezeten, merkt op: „Het zal weinig mensen bekend zijn, maar broeder Monson is de zelfbenoemde geestelijk verzorger van een aantal verpleegtehuizen in de omgeving. Hij bezoekt deze wanneer zijn drukke werkzaamheden dat maar enigszins toelaten en soms zelfs wanneer hij er geen tijd voor heeft.”

(Een goedbedoelende kennis zei president Monson eens dat het eigenlijk zinloos was deze bejaarden te bezoeken en lange gesprekken met hen te voeren, omdat zij nauwelijks iets teruggezien. „U kunt uw tijd wel beter besteden, broeder Monson. Zij weten niet eens wie u bent.”

„Het doet er niets toe of zij mij wel of

niet kennen”, was broeder Monsons besliste antwoord. „Ik praat niet met hen omdat zij mij kennen; ik praat met hen omdat ik hen ken.”)

W. James Mortimer, uitgever van de *Deseret News* en een goede vriend merkt op: „Ik heb de laatste vijfentwintig jaar met president Monson samengewerkt, zowel in het bedrijfsleven, als in de kerk en op het persoonlijk vlak. Hij is uniek. Zijn kracht is spreekwoordelijk, maar altijd gekoppeld aan nederigheid. Hij heeft een helder verstand, dat vergezeld gaat van wijsheid. De macht die hij bezit wordt altijd oordeelkundig aangewend. Door zijn dienstbetoon en loyaliteit heeft hij de liefde verworven van velen die hem kennen.”

Ouderling James E. Faust, president Monsons collega in het Quorum der Twaalf, oppert dat „er niemand in deze wereld is die loyaler is dan Tom Monson. Ben je eenmaal een vriend van Tom dan ben je dat voor altijd. Dat verstand van hem vergeet nooit iets, en zijn hart ook niet – vooral mensen.”

President Monson ontwikkelde dit toegewijd dienstbetoon aan anderen al vroeg in zijn leven. „Hij kreeg voor elkaar wat de meeste jongens niet lukte”, zegt John R. Hurt, een goede vriend van broeder Monson en voormalig bisschop, die tegelijk met hem werkzaam was als raadgever in het presidium van de Ring Temple View.

„Hij vergaderde met zijn quorumraadgevers en wist hen aan te zetten tot actie, als jongeman al. Gewoonlijk moet je die jonge jongens regelmatig achter hun broek zitten, maar dat hoefde bij Tom niet. Hij was altijd bereid iets zinloos te doen.

„Die vaardigheid heeft hij behouden. Ik kan me niet herinneren dat er ook maar één project, waar hij de leiding over had, de mist is ingegaan. Hij heeft een grote geestelijke uitstraling die het werk voortstuwt. Hij is een geestelijke reus.”

Zoals zo dikwijls het geval is geweest, was het de onweerlegbare influistering van de Heilige Geest die de zeventienjarige Tom ertoe aanzette de Naval Reserve (de reservisten van de marine) voor de duur van de oorlog plus zes maanden te kiezen boven de reguliere marine (voor vier jaar met een vastgelegde ontslagdatum), in tegenstelling tot de eenenvoertig andere rekruten die die dag onder de wapenen gingen. Het was een beslissing die hij onder veel gebed genomen had.

Een paar weken nadat hij in dienst was gegaan, kwam er in Europa een wapenstilstand tot stand en slechts een paar maanden later was er vrede in het gebied van de Grote Oceaan. Minder dan een jaar na zijn indiensttreding keerde vaandrig Tom S. Monson naar huis terug en studeerde cum laude af aan de University of Utah, slechts één semester later dan zijn klasgenoten die niet de militaire dienst waren ingegaan. De indrukken van de Geest hadden hem bespaard voor drieodeloze naoorlogse dienstjaren. Nauwelijks had hij kunnen beseffen dat hij toen al werd uitgerust met de „wapenrusting Gods” (Ef. 6:11) voor een totaal andere oorlog en een veel langer dienstverband. Hij was in dienst van de Heer en zijn tijd was heel kostbaar.

Een van de mooiste hoofdstukken van het levensboek van president Monson, dat overigens vol staat met de lotgevalen van hart en geest, begint met het hof maken van Frances Johnson. „Mama is de andere helft van papa's succesverhaal, de helft die niemand echt kent”, zegt hun dochter Ann Monson Dibb. „Hij heeft eens een toespraak gehouden, getiteld 'Anoniem', die ging over mensen die getrouwd dienen maar die nooit op erkenning uit zijn. Die toespraak gaat heel goed op voor mijn moeder; misschien gaat de toespraak zelfs wel over haar. Hij zou zonder haar nooit hebben kunnen doen wat hij nu gedaan heeft.”

Het was duidelijk dat het een door de hemel ingegeven huwelijk zou worden toen de jonge Tom op een avond bij de familie Johnson op bezoek ging en broe-

der Franz Johnson vroeg: „Monson! Monson! Is dat geen Zweedse naam?”

„Ja, meneer!” verzekerde de huwelijkskandidaat vlug.

Daarop trok broeder Johnson een bureaula open en pakte er een foto van twee zendelingen uit. Hij wees op een van de twee en zei: „Ben je soms familie van deze Monson?”

„Ja meneer, dat is Elias Monson, mijn oudoom”, bevestigde de jonge bezoeker.

Broeder Johnson kreeg tranen in zijn ogen toen hij zei: „Hij was een van de zendelingen die het evangelie predikten aan mijn ouders en mijn hele familie in Zweden.” Op dat zeer vaste fundament bloeide de romance tussen Tom en Frances en zij trouwden op 7 december 1948 in de Salt Lake-tempel.

„Tom was in het begin van ons huwelijk werkzaam als wijkadministrateur, daarna als superintendent van de jongemannenorganisatie en sindsdien heeft hij de ene na de andere roeping vervuld”, herinnert zuster Monson zich. „Sommigen hebben zich afgevraagd hoe een bruid zich daaraan aanpast, maar het is voor mij nooit een offer geweest om mijn echtgenoot het werk van de Heer te zien doen. Integendeel, ik ben erdoor gezegend en de kinderen ook. Hij wist dat ik van hem verwachtte dat hij het werk voor de kerk goed deed.”

„In de zevenendertig jaar dat we nu getrouwd zijn, heeft Frances niet één keer geklaagd over mijn taken in de kerk”, zegt president Monson liefdevol. „Door de jaren heen ben ik vaak van huis geweest en slechts zelden heb ik naast haar in de kerk gezeten. Maar er is niemand die zich met haar kan vergelijken – helemaal niemand. Zij steunt mij op alle mogelijke manieren en bezit een diep en machtig geloof.”

Met Frances aan zijn zijde en een in omvang toenemende kerktaak, zette broeder Monson de voorbereiding voort die hem op zekere dag van pas zou ko-

men als raadgever in het Eerste Presidium van de kerk.

Het onderwijs toegedaan (hij is in het bezit van een eredoctoraat van de University of Utah en is doctor honoris causa in de rechten van de Brigham Young University, voor welke universiteit hij zitting heeft in de Raad van Beheer) studeerde Tom in 1948 cum laude af in economie en administratie aan de University of Utah. „Tom was een uitnemend student”, herinnert Dr. O. Preston Robinson, broeder Monsons voormalige faculteitsvoorzitter, zich. „Hij haalde voor alle vakken altijd topcijfers. Ik zag toen al dat de wereld nog van hem zou horen. Aanvankelijk werkte hij onder mij aan de universiteit, daarna doceerden wij samen, vervolgens werkten we samen voor de *Deseret News*. Later had ik het voorrecht onder hem te werken. Woorden schieten te kort om hem te prijzen als mens en trouwe vriend. Ik houd van hem als van een zoon.” President Monson zou later zijn doctoraal bedrijfskunde halen aan de Brigham Young University, verscheidene jaren *nadat* hij geroepen was als algemene autoriteit, wat typerend is voor zijn doorzettingsvermogen.

Zijn dienstverband bij de afdeling advertenties en management van de *Deseret News* werd van 1959 tot 1962 onderbroken, doordat hij geroepen werd als president van het Zendingsgebied Canada. Dit zendingsgebied was onnoemelijk groot, had geen ringen en beschikte over weinig geschikte kerkgebouwen.

„Hij had een enorme invloed op dat zendingsgebied”, herinnert voormalig zendeling F. Wayne Chamberlain zich. „Daar stond hij dan, jonger dan sommigen van de full-time zendelingen, zonder ooit zelf een zending te hebben vervuld. Maar de dag dat hij in Toronto aankwam, nam hij de touwtjes in handen. Na slechts één bliksemsnelle reis door het zendingsgebied kende hij de namen van alle zendelingen en veel van de le-

den. Hij maakte iedereen enthousiast, waar hij ook kwam – hij blies het volledige zendingsgebied nieuw leven in.” Onder leiding van deze jonge zendingspresident bloeide de kerk in oostelijk Canada helemaal op.

Iets meer dan anderhalf jaar na zijn terugkeer in Salt Lake City, en nadat hij in verschillende algemene comités van de kerk werkzaam was geweest, werd Thomas S. Monson op 4 oktober 1963 geroepen als lid van het Quorum der Twaalf Apostelen.

Naast broeder Monsons werk als apostel waren er ook belangrijke beroepsmatige en civiele opdrachten, waaronder werkzaamheden voor de National Executive Board of the Boy Scouts of America (waarvoor hij de prestigieuze Silver Buffalo Award ontving) en het door president Ronald Reagan in het leven geroepen comité Task Force for Private Sector Initiatives, een groep mensen die de Amerikaanse burgers aanmoedigt hun gemeenschap te verbeteren.

„Tom beweegt zich als leider met net zoveel gemak en vaardigheid onder niet-leden als onder leden”, zegt ouderling Neal A. Maxwell, collega in het Quorum der Twaalf. „Deze bestuurlijke be-^{*} kwaamheid is niet geheel en al toe te schrijven aan zijn academische vorming of zijn ervaring in het maatschappelijk leven, hoe uitzonderlijk deze ook zijn. Het zit dieper – hij is ermee geboren. Hij is vlug van begrip, een onderwerp hoeft niet uitgespit te worden voordat hij er de betekenis en de strekking van begrijpt. Hij heeft de essentiële details al begrepen terwijl anderen nog steeds proberen vast te stellen waar zij moeten beginnen.”

John W. Gallivan, lid van de rooms-katholieke kerk, vooraanstaand burger van Salt Lake City en voormalige uitgever van de *Salt Lake Tribune*, merkt op: „Wanneer u hem ooit ontmoet heeft, dan is Tom Monson uw vriend. Deze

Linksboven: Ouderling Monson ontving in 1981 een eredoctoraat van de Brigham Young University.
Linksonder: President Monson heeft zijn leven lang het fokken van duiven als hobby gehad, hier inspecteert hij er twee. Links: Thomas Monson, een gelovig en medelevend man, werd op eenendertigjarige leeftijd geroepen als president van het zendingsgebied Canada.
Rechtsboven: De familie Monson in 1982: (v.l.n.r.) Thomas L., Clark S., President Monson, Ann Monson Dibb en, zittend, zuster Monson.

warme, oprechte man die van mensen houdt, heeft zijn naaste niet lief omdat het een gebod is; Tom Monson is uw vriend omdat hij de mensheid lief heeft. Dat ligt in zijn aard. De kerk heeft deze gemeenschap meer één gemaakt in vriendschap toen zij Tom Monson in haar Eerste Presidium riep."

Zijn diplomatie als het gaat om buitenkerkelijke groepen komt het beste tot uitdrukking in het werk dat president Monson bijna twintig jaar lang verricht heeft in de Oosteuropese landen. Nadat hij zijn inspanningen om daar een ring te creëren in augustus 1982 beloond zag, ging er op 29 juni 1985 een droom in vervulling met de inwijding van de tempel in Freiberg (Oost-Duitsland).

„Zonder broeder Monson zouden er heel weinig faciliteiten voor de heiligen in dit deel van Europa zijn”, zegt Joseph L. Wirthlin, president van het gebied Europa en een goede vriend van president Monson. „Nu hebben we kerkge-

bouwen, wijken, ringen en – wonder boven wonder – een tempel. Tom heeft alles gegeven aan de heiligen hier, inclusief het hemd van zijn lijf. Ik meen het! Ik heb hem zijn kostuums, zijn overhemden en schoenen zien weggeven. Ik schat dat hij zo’n twintig kostuums heeft weggegeven aan berooide heiligen in Oost-Europa. Hij zei dan dat het toch oude kostuums waren, die hij van plan was af te danken, maar volgens mij waren ze altijd gloednieuw.”

Broeder Monson, die drieëntwintig jaar lang deel heeft uitgemaakt van het Quorum der Twaalf, heeft veel bestuurlijke ervaring opgedaan. Zijn opdrachten – en onschatbare training – besloegen de volle breedte van het mormoonse leven: zendingswerk, welzijnszorg, onderwijs, genealogie, huisonderwijs, leiderschapstraining, correlatie, ontwikkeling van leerplannen, priesterschapsquorums en hulporganisaties enzovoort, enzovoort. „Organisatorisch is het een ge-

nie,” zegt ouderling Packer, „Als ik iemand moest kiezen om een belangrijke kwestie met succes door de nodige kanalen en langs de noodzakelijke controleposten te krijgen, dan koos ik Tom Monson.”

„Zijn leven is net zo systematisch als zijn brein”, ontvouwt Lynne F. Canne-gietier, de bekwame secretaresse van president Monson. „Hij stelt nooit iets uit en vergeet nooit iets.” Ongetwijfeld zullen deze brede ervaring en dit hoge vaardigheidsniveau goed van pas komen nu hij dagelijks vergadert met president Ezra Taft Benson en president Gordon B. Hinckley.

In augustus 1974 was er opeens een onverwachte wijziging in de taakverdeling voor de ringconferenties, waardoor ouderling Monson naar de Ring Shreveport Louisiana ging. De zaterdagmiddag was afgeladen met vergaderingen. Bijna verontschuldigd vroeg de ringpresident aan broeder Monson of hij nog

wat tijd over had om een zegen te geven aan de tienjarige Christal Methvin, die kanker had. Broeder Monson zei dat hij dat graag wilde doen en vroeg toen of zij naar de conferentie zou komen of dat zij in Shreveport in het ziekenhuis lag. Schoorvoetend gaf de ringpresident te kennen dat Christal thuis lag, vele kilometers buiten de stad en niet kon reizen.

Ouderling Monson bekeek het vergader-schema en zag al gauw dat er gewoonweg geen tijd over was. Hij stelde daarom voor dat zij haar gedurende de conferentie in alle gebeden inachtig zouden zijn. De Heer zou het zeker begrijpen en de familie Methvin zegenen.

Vlak voor de conferentie was Christals been afgezet, iets dat broeder Monson niet wist, het had evenwel weinig effect aangezien kort daarna werd ontdekt dat de ziekte ook haar longetjes had aangetast. De ouders van Christal hadden haar naar Salt Lake City willen brengen om een zegen te ontvangen van een algemene autoriteit. De familie Methvin kende geen van de algemene autoriteiten persoonlijk, dus hadden ze Christal foto's laten zien van alle kerkleiders. Zij wees ouderling Monson aan en zei: „Door hem wil ik graag gezalfd worden.”

Maar Christals toestand was zo snel achteruit gegaan, dat de reis naar Salt Lake City geannuleerd moest worden. Haar lichaam werd steeds zwakker maar niet haar geloof. Ze zei: „Er komt een algemene autoriteit naar de ringconferentie, waarom zou dat broeder Monson niet kunnen zijn? Als ik niet naar hem toe kan, kan de Heer hem wel naar mij toesturen.” Rond dezelfde tijd kreeg broeder Monson de onverwachte wijziging te horen, waardoor hij naar Shreveport ging.

De familie besloot bij haar bed neer te knielen om de Heer te vragen Christals laatste wens te vervullen; een persoonlijk bezoek van broeder Monson.

Nadat zij door de ringpresident waren opgebeld en te horen hadden gekregen dat broeder Monson hen niet zou kunnen bezoeken vanwege het drukke vergaderschema, was de familie Methvin heel teleurgesteld. Weer

knielden zij neer bij het bed van Christal, zij smeekten en een laatste zegen: dat de zegen die zij van broeder Monson verlangde op de een of andere manier werkelijkheid zou worden.

Op hetzelfde moment dat de familie Methvin neerknielde, schikte broeder Monson net zijn notities ter voorbereiding van zijn toespraak op de zaterdagavondzitting van de conferentie. Toen hij echter opstond en naar de kansel liep, was er die bijna waarneembare influistering, een overbekende boodschap: „Laat de kinderen tot Mij komen, verhindert ze niet; want voor zodanigen is het Koninkrijk Gods.”

Tranen vertoebelden zijn zicht. Hij probeerde het thema van de avond te volgen, maar de naam en het beeld van Christal Methvin wilden niet uit zijn gedachten. Toen, getrouw aan de kostbare gave die hij zo aantoonbaar bezit, reageerde hij op deze geestelijke boodschap. Hij gaf te kennen dat het schema van de volgende dag veranderd moest worden, ongeacht de verwarving en de ontworiching die deze veranderingen tot gevolg zouden hebben. Daarna werd de vergadering vervolg.

Na een lange autorit op de vroege zondagochtend, vond broeder Monson een kind dat te ziek was om op te staan en te zwak om te spreken. Door haar ziekte was zij nu ook blind geworden. Diep geraakt door wat hij zag en de Geest die in zo rijke mate aanwezig was, viel broeder Monson op zijn knieën en nam het tengerde handje van het meisje in zijn hand. „Christal,” fluisterde hij, „Ik ben er.”

Moetsaam fluisterde zij terug: „Broeder Monson, Ik wist gewoon dat u zou komen.”

Er werd een zegen uitgesproken waarin het lichaam en de geest van een lief meisje aan de liefdevolle zorg van haar Hemelse Vader werd toevertrouwd die dat tedere tafereel ongetwijfeld gadesloeg. Haar nauwelijks te horen „Dankuwel” was een welsprekend slot van de zegen en van haar gelovige leven. De volgende donderdag, toen haar naam op het altaar lag, daar neergelegd door broeder Monson en er voor haar werd gebeden in de gebedskring van het Eerste Presidium en het

Quorum der Twaalf, verliet Christal Methvins reine geest haar uitgemergelde lichaam en betrad het paradijs van God.

Hoewel hun vader het hun hele leven heel erg druk heeft gehad, hebben de drie kinderen Monson toch niet het gevoel dat ze tekort zijn gekomen. „Andere vaders zijn waarschijnlijk meer thuis geweest dan die van ons,” vertellen zij, „maar het leek alsof zij niet zoveel met hun kinderen deden als vader met ons gedaan heeft. Wij waren altijd wat samen aan het doen en wij koesteren die herinneringen.”

De oudste zoon, Tom, vertelt dat hij zijn vader zo goed als nooit voor zich alleen heeft gehad in de drukke jaren in het Canadese zendingsgebied (de familie Monson heeft in die drie jaar zegge en schrijve drie keer zonder zendelingen of andere gasten de avondmaaltijd gebruikt). Niettemin ging de jonge Tom elke avond voordat hij naar bed ging, naar boven naar zijn vaders werkkamer voor een partijtje dammen. Ongeacht wat zijn vader aan het doen was, daar maakte hij tijd voor vrij. „In zekere zin betekent deze herinnering net zoveel voor mij als de keer dat mijn vader, jaren later, helemaal naar Louisville (Kentucky) vloog om mij te zalven voor de longontsteking die ik tijdens mijn opleiding als militair had opgelopen.”

Ann herinnert zich dat, hoewel zijn aktetas altijd in de buurt was en haar vader altijd nog wat stikken aan het doornemen was, hij zijn kinderen betrof bij zijn bediening en hen steevast deelgenoot maakte van zijn geestelijke ervaringen. „Mijn mooiste herinneringen,” zegt zij, „zijn die waarin mijn vader thuiskwam van een ringconferentie of een reis door een zendingsgebied en hem dan te horen vertellen over de inspiratie die hij ontvangen had voor het roepen van een patriarch of de geloofsversterkende ervaringen die hij had gehad door te spreken met zendelingen.” De kinde-

Boven: President Monson staat bekend om zijn warme, persoonlijke verhalen. Rechtsboven: President David O. McKay bij de Deseret Press naast broeder Monson, die in die tijd algemeen directeur was. Rechtsonder: Ouderling Monson, die verschillende nationale onderscheidingen in zijn bezit heeft, bezoekt een scoutingkamp in Canada.

Niet dank aan: The Deseret News

ren Monson konden genoeg van zulke verhalen genieten, omdat hun vader die geïnspireerde indrukken inzake roepingen en beleidszaken dagelijks, wekelijks, maandelijks had.

Clark was diep onder de indruk toen zijn vader hem, tijdens zo'n typisch, heerlijk vistichtje, vroeg zijn lijn even binnen te halen. Nadat de hengels terzijde waren gelegd zei broeder Monson: „Over ongeveer vijf minuten zal je broer Tom aan zijn examen rechten beginnen. Hij heeft er drie jaar lang hard voor gewerkt en ik denk dat hij wel een beetje nerveus zal zijn. Laten we hier in de boot neerknielen. Ik zal eerst voor hem bidden en daarna jij.”

„Dat was een van de fijnste ervaringen van mijn leven”, vertelde Clark. Ook het feit dat zijn vader, jaren later, de auto keerde en 64 kilometer omreed om hem een haviksnest te laten zien, heeft grote indruk op Clark gemaakt. „Ik had het eigenlijk wel kunnen weten dat hij zoiets

zou doen. Zulke dingen heeft hij zijn hele leven gedaan voor hen die zijn hulp nodig hadden.”

Terwijl hij aan het zwemmen was in de Provo River, zag de tiener Tom Monson een groep vakantiegangers in paniek: één van hen was in de rivier gevallen en dreigde te verdrinken in de draaikolk waar zij naartoe gezogen werd. Op dat moment kreeg Tom haar in het oog. Hij zwom naar haar toe, nam haar op sleeptouw en wist haar op het droge te krijgen. Zij waren heel dankbaar dat ik haar van de verdrinkingsdood gered had,” zou broeder Monson later verklaren, „maar ik denk dat ik slechts op de juiste tijd op de juiste plaats was om haar te helpen.”

Dit is altijd het geval geweest met Thomas S. Monson, een moderne Nephi die resoluut de ingevingen van de Heilige Geest volgt – hij is altijd op de juiste tijd op de juiste plaats, altijd „in opdracht van de Heer”. □

BEGRIP VOOR ROBBY

Leona Haag

Geïllustreerd door Stephen Moore

Dat hele verdere jaar heeft Robby Steef geholpen zonder dat 't hem werd gevraagd. Een zondag was hij wel tien minuten lang intensief met hem bezig om het woordje „profeet” op papier te krijgen.

Ik hoop dat je succes hebt met Robby”, zei de jeugdwerksecretaresse bij het overhandigen van de lijst met namen van de kinderen in mijn gloednieuwe schuttersklas. Iemand had haar opmerking opgevangen en begon meteen met me te sympathiseren. Een andere zuster knikte veelzeggend en Robby's vorige lerares stond op het punt mij haarfijn op de hoogte te brengen van zijn verschrikkelijke verleden toen ik me verontschuldigde.

Ik stond verbaasd. Ik wist natuurlijk wel dat kinderen op school door hun leerkrachten weleens het etiket „prettig” of „vervelend” opgedrukt kregen, maar jeugdwerkkinderen toch zeker niet!

In mijn gebed die avond dankte ik mijn Vader in de hemel dat ik de kans kreeg sommige van zijn kinderen te onderwijzen en vroeg Hem mij in het bijzonder te helpen met Robby. Ik smeekte om leiding en beloofde plechtig al het mogelijke te doen om Robby te be-

grijpen en te proberen anderen zover te krijgen hun negatieve houding tegenover hem te laten varen.

De zondag daarop nam Robby's moeder me apart om me te waarschuwen voor de hyperactiviteit van haar zoon-tje en me haar steun aan te bieden. Ze voegde er aan toe dat ze volkomen bereid was hem thuis onderhanden te nemen, als ik haar wilde waarschuwen wanneer hij zich in de klas misdragen had. Ik bedankte haar, maar zei niet dat ik van plan was de dingen anders te laten lopen dit jaar.

De eerste paar weken van het jeugdwerkjaar verliepen vlekkeloos. Ik vroeg me af waarom mensen problemen hadden gehad met Robby. De ondeugendheid straalde je uit zijn grote blauwe ogen tegemoet, maar storend was zijn gedrag niet. Hij wist alleen alle antwoorden. De andere jongens hadden er moeite mee hem bij te houden en vaak lieten ze de beantwoording van een vraag aan hem over. Robby genoot

van de aandacht die hij kreeg en sloofde zich soms opzettelijk uit.

Alras kreeg ik door dat Robby niet de enige was die begrepen moest worden: alle zeven van mijn leerlingen hadden bijzondere problemen en behoeften. Terwijl ik ze dus iedere week belangrijke beginselen van het evangelie onderwees, probeerde ik ook in die behoeften te voorzien.

Ik ontdekte dat Robby's behoeften niet de moeilijkste waren om in te voorzien – dat waren die van Steef. Steef had een leerstoornis. Hij kwam steevast vijf, of soms wel tien minuten na dat de klas begonnen was binnen en zat dan helemaal alleen in het verste hoekje van het leslokaal. Zijn klasgenoten plaagden hem en lachten hem uit, en omdat hij er behoefte aan had zich aanvaard te weten en vriendjes te hebben, liet hij het rustig over zich heen komen, week in week uit.

Toen Steef een keer in de klas kwam en zag dat de enige lege plaats tussen

de andere jongens was, klaarde zijn gezichtje helemaal op. Maar voor hij het wist hadden zij de lege stoel in de hoek achterin de klas gezet, en dus zat Steef weer in z'n eentje.

Ik kon niets zeggen – niet omdat ik niet wist wat ik moest zeggen of doen, maar omdat de Geest me zei het gewoon te laten gebeuren. Ik wilde de kinderen een standje geven, maar voelde dat ik ervan weerhouden werd. Ik kon het nauwelijks geloven! Maar ik ging door met de les alsof er niets aan de hand was.

Ik maakte me die hele week zorgen over mijn klas. Ik wist niet hoe ik Steef kon helpen. Het werd steeds moeilijker Robby binnen de perken te houden, en de andere jongens hadden nog steeds behoeften waarin ik niet wist te voorzien. Ik bad erover, maar er werd me geen vastomlijnde oplossing ingegeven – alleen de verzekering dat alles in orde zou komen.

De week daarop had ik er wel bijzonder veel moeite mee Robby tijdens het openingsprogramma in toom te houden. Ik zag er verschrikkelijk tegenop zes ongezeglijke jongens mee te nemen naar een klein leslokaal. Ik zag ertegenop Steef de klas in te zien komen en weer die gekwetste blik in zijn ogen te zien.

Ik was eerder bij het klaslokaal dan mijn leerlingen, en terwijl ik de deur opendeed, werd ik doordrongen van een rustige verzekering dat vandaag het begin zou zijn van de oplossing van onze problemen.

De jongens stormden naar binnen, zetten de zorgvuldig gearrangeerde stoelen zoals zij ze hebben wilden en gingen zitten. Ik ging voor de klas staan om te een paar instructies te geven. Maar wat ik precies ging zeggen wist ik eigenlijk niet, en ik was dan ook een beetje verrast over hetgeen eruit kwam. Ik vertelde de jongens dat we voortaan wat met elkaar zouden praten in de klas. Totdat Steef kwam konden we 't, bijvoorbeeld, hebben over school of waar ze maar verder over wilden praten. Vervolgens legde ik uit hoe groot Steefs behoefte was om aanvaard

te worden en vriendjes te hebben. Ik zei hun dat zij Steef ook nodig hadden.

De deur ging open en Steef kwam binnen. Deze keer sloeg hij gemeens zijn ogen op, maar liet zijn hoofd gewoon hangen. Robby sprong op van zijn stoel, pakte hem bij zijn arm en trok hem verder de klas in. De jongens stonden erop dat hij tussen hen in ging zitten. Zonder enige terughoudendheid verwelkomden ze hem in hun midden. Er verscheen een gelukkig lachje om Steefs mond!

Robby was als eerste klaar met zijn werkblad – zoals altijd. Stilletjes vroeg ik hem of hij Steef wilde helpen.

Dat hele verdere jaar heeft Robby Steef geholpen zonder dat 't hem werd gevraagd. Er was een zondag dat hij wel tien minuten lang intensief met hem bezig was om het woordje „profeet“ op papier te krijgen. Een andere keer was zijn geestdrift zo groot, dat hij vergat zijn eigen werkblad in te vullen. Hij bemoedigde Steef en zwaaide hem lof toe bij elke inspanning. En Robby's goede invloed bleef niet zonder uitwerking op de andere jongens; wanneer hij er eens een keer niet was, waren ze enthousiast om in zijn plaats Steef te helpen.

Toen Robby's moeder me vroeg hoe het ermee stond, vertelde ik haar hoe hij Steef hielp. Ik vertelde ook hoeveel ik van hem hield en dat ze met recht trots op hem kon zijn. Stralend trouwde ze me toe dat ze altijd wel geweten had dat haar zoon eigenlijk geen moeilijk kind was.

En toen Steefs moeder vroeg hoe haar jongen het maakte in de klas, kon ik haar eerlijk vertellen dat al zijn klasgenoten van hem hielden. In 't verleden was hij vaak door anderen afgewezen, maar dank zij de inspiratie van de Heilige Geest in onze jeugdwerkklass, hadden de andere jongens hem aanvaard en had hij zijn eigenwaarde ontdekt.

Wat ben ik dankbaar voor een liefhebbende Vader die gebeden verhoort en gaf de kans en de inspiratie gaf om deze jonge mensen te helpen vooruitgang te maken!

Het antwoord op vragen van algemeen evangeliebelang geldt als leidraad en niet als officiële uitspraak aangaande het beleid van de kerk

Vraag en antwoord

Vraag: Hoe staven heiligen der laatste dagen aan de hand van de Bijbel hun leer over het Melchizedeks priesterschap?

Antwoord:
James A. Carver, docent aan de University of Washington Institute of Religion.

Critici trekken de leerstelling van de heiligen der laatste dagen aangaande de priesterschapsautoriteit in twijfel, en wijzen hierbij op twee teksten, een in Matteüs en een in Hebreëen. Interessant is dat heiligen der laatste dagen precies dezelfde teksten gebruiken om hun leerstelling aangaande het priesterschap te ondersteunen. Gelukkig echter zijn heiligen der laatste dagen niet geheel van de Bijbel afhankelijk voor een volledig begrip van deze en andere leerstellingen.

De eerste tekst, Matteüs 16:13-19,

wordt door katholieken gebruikt om hun bewering te staven dat er een ononderbroken gezagslijn is, van de apostel Petrus tot op de huidige paus:

„Toen Jezus in de omgeving van Caesarea Filippi gekomen was, vroeg Hij zijn discipelen en zeide: Wie zeggen de mensen, dat de Zoon des mensen is? . . .

„Simon Petrus antwoordde en zeide: Gij zijt de Christus, de Zoon van de levende God!

„Jezus antwoordde en zeide: Zalig zijt gij, Simon Barjona, want vlees en bloed heeft u dat niet geopenbaard, maar mijn Vader, die in de hemelen is.

„En Ik zeg u, dat gij Petrus zijt, en op deze petra zal Ik mijn gemeente bouwen en de poorten van het dodenrijk zullen haar niet overweldigen.

„Ik zal u de sleutels geven van het Koninkrijk der hemelen, en wat gij op aarde binden zult, zal gebonden zijn in de hemelen, en wat gij op aarde ontbinden zult, zal ontbonden zijn in de hemelen.”

Joseph Smith lichtte toe dat de rots (petra) waarop de kerk gebouwd zou worden, de rots van openbaring was. (Zie *Leringen van de profeet Joseph Smith*, 1982, blz. 248.) Het ging hier ook om openbaring. Petrus wist door openbaring dat Jezus de Christus was: „Vlees en bloed heeft u dat niet geopenbaard, maar mijn Vader, die in de hemelen is” (zie Matt. 16:17).

De Bijbel ondersteunt deze interpretatie. Een letterlijke analyse van deze passage geeft duidelijk aan dat, hoewel de sleutels van het koninkrijk aan Simon Petrus gegeven werden, de kerk niet op hem gebouwd werd. In plaats daarvan werd deze op Christus gebouwd, de „rots” van openbaring.

De Griekse (en ook de Nederlandse) weergave van deze tekst toont aan dat de kerk niet op Petrus zelf gebouwd werd. Het Griekse woord voor *Petrus* is *petros*, een mannelijk zelfstandig naamwoord dat steen of klein rotsblok betekent. Het Griekse woord voor *rots* is *petra*, een vrouwelijk zelfstandig naamwoord dat grote rots, vast gesteente betekent. De Griekse weergave is dus: „Gij zijt Petrus (*petros*, steen), en op deze *petra* (rots) zal Ik mijn gemeente bouwen.”

Wie is deze *petra*, deze grote rots? Het antwoord wordt duidelijk gegeven in 1 Korintiërs 10:1-4:

„. . . Onze vaderen (waren) allen onder de wolk, allen (gingen) door de zee heen;

„allen (lieten) zich in Mozes dopen in de wolk en in de zee,

„allen (aten) hetzelfde geestelijke voedsel,

„en allen (dronken) dezelfde geestelijke drank, want zij dronken uit een geestelijke rots, welke met hen medeging, en die rots was de Christus.” (Cursivering toegevoegd.)

Het Griekse woord voor *rots* in bovenstaande tekst, net als in de tekst in Matteüs, is *petra* (grote rots). Het lijkt geen twijfel dat Christus de „rots” is waarop de kerk gebouwd zou worden, niet Petrus. Paulus zei de Korintiërs dat „een ander fundament, dan dat er ligt, namelijk Jezus Christus, . . . niemand leggen (kan)” (1 Kor. 3:11).

Maar wat is het belang van het verband tussen de grote rots en de steen? En welke rol speelt openbaring in dit verband?

Toen Simon Petrus voor het eerst aan Jezus werd voorgesteld, veranderde de

Hoewel de sleutels van het koninkrijk aan Simon Petrus gegeven werden, werd de kerk niet op hem gebouwd. In plaats daarvan werd deze gebouwd op Christus, de 'rots' van openbaring.

Heer zijn naam in „Kefas, wat vertaald wordt met Petrus” (petros/steen) (Joh. 1:43). In de Joseph Smith Translation wordt een verhelderend woord toegevoegd: „Kefas, wat vertaald wordt met ziener ofwel Petrus.” (Cursivering toegevoegd.)

De reden voor Simons nieuwe naam wordt niet duidelijk tot het eerder aangehaalde voorval bij Caesarea Filippi. Ouderling Bruce R. McConkie legde uit: „Toen de Heer Petrus de sleutels van het koninkrijk beloofde, zei Hij hem dat de poorten van het dodenrijk de rots van openbaring, of in andere woorden van het zienerschap, nooit zouden overweldigen (Matt. 16:18). Zieners zijn speciaal daartoe uitgekozen profeten die gemachtigd zijn de Urim en Thummim te gebruiken en macht hebben verkregen om het verleden, het heden en de toekomst te weten. 'Een grotere gave kan niemand hebben' (Mos. 8:13–18).” (*Doctrinal New Testament Commentary*, 3 delen, Salt Lake City: Bookcraft, 1965–1973, deel 1, blz. 113.)

De verheerlijking op de berg was een sleutel tot Petrus' nieuwe rol. Net zo goed als de berg een rots van openbaring was, wist Petrus door openbaring dat Jezus „de Christus (was), de Zoon van de

levende God”. De steen (Petrus) zou een „ziener” worden die openbaring zou ontvangen van de rots (Jezus Christus) – de Rots van Openbaring. Hij zou de sleutels van het koninkrijk dragen en de Heer op aarde vertegenwoordigen. Hij zou de schapen voeden (zie Joh. 21:15–17).

Jezus zei niet tegen Petrus dat er altijd een ziener op aarde zou zijn om de sleutels van het koninkrijk te dragen, maar dat de „poorten van het dodenrijk” deze rots – deze petra, de Rots van Openbaring, niet zouden overweldigen. Ouderling McConkie schreef: „Jezus zegt Petrus hier dat de poorten van het dodenrijk de rots van openbaring nooit zullen overweldigen; dat wil zeggen: zolang de heiligen rechtvaardig leven en openbaring uit de hemel ontvangen blijven zij de poorten van de hel meester en blijft de kerk zelf onbevlekt, zuiver, en beschermd tegen elk kwaad. Maar als door ongerechtigheid openbaring ophoudt, dan zullen de poorten van de hel de mensen overweldigen” (*Commentary*, deel 1, blz. 389).

Katholieken aanvaarden het beginsel van hedendaagse openbaring niet; de paus wordt niet als „ziener” beschouwd die openbaring van de Rots ontvangt.

Protestanten aanvaarden de conclusie dat de kerk niet op Petrus gebouwd was, maar zij zien het belang niet in van de rol van de *petros*, de ziener die de sleutels van het koninkrijk draagt. Wij als heiligen der laatste dagen zijn inderdaad gezegend dat wij de volledige betekenis van dit belangrijke voorval in de Bijbel begrijpen. President Ezra Taft Benson is die noodzakelijk aanwezige ziener in onze tijd – een profeet, ziener en openbaarder.

Laten we ons nu wenden naar de tweede tekst. Het zevende hoofdstuk van het boek Hebreeën wordt door veel protestanten aangehaald om te bewijzen dat er in de kerk geen priesterschap nodig is buiten Christus – dat Hij alleen het Melchizedeks priesterschap droeg.

Toen Luther tegen de katholieke kerk in opstand kwam, ontwikkelde hij de gedachte van een „priesterschap van alle gelovigen” en onderwees de stelling „dat niemand een priester nodig had om tussen hem en God te bemiddelen, dan alleen Christus, de volmaakte priester voor allen”. [1] In wezen zei Luther dat er geen priesterschapstaken uitgevoerd

(Zie verder blz. 43)

HET DAGELIJKSE HUWELIJK

Bepie Harrison

Wanneer wij een huwelijksverbond sluiten, verplichten wij ons aan het hele pakket: de hoogtepunten, de dieptepunten en het alledaagse. In de gloed en roes van het huwelijksvoorbereidingen, zijn er maar weinigen die aan de onvermijdelijke alledaagse beslommeringen van het huwelijk denken. Het is ons bekend dat het huwelijk van onze ouders wellicht minder fraaie momenten gekend heeft – we waren er per slot van rekening een groot deel van de tijd bij, waarbij het ons opviel, dat het elkaar voortdurend in de poppetjes van de ogen kijken niet de gebruikelijke manier van communiceren was. Maar in beslag genomen door de verrukking en het wonder van het verliefd zijn, staren wij ons blind op de voortdurende romance die ons huwelijk zal zijn, week na stralende week. De klap kan dan hard aankomen als wij plots tot het besef komen, dat het huwelijk meer bestaat uit het eten op tijd op tafel krijgen en het betalen van rekeningen, dan uit romantiek.

Wanneer de alledaagse plichten van het huwelijksleven ons dan aanstaren, en wij er onvermijdelijk achter komen dat wij van mening verschillen over deze plichten, dan kan men zich maar al te gemakkelijk wat bedrogen voelen. Het is zelfs nog gemakkelijker ons, ondanks ons tempelhuwelijk, ontvreden te voelen wanneer wij merken dat wij toch niet met een engel getrouwd zijn, maar met een gewoon mens, die nukkig wordt als hij moe is, die vreemde kleine eigenaardigheden heeft en scherp kan uitvallen of juist zijn mond niet opendoet.

De uitdaging is natuurlijk dit leven zo in te richten, dat wij in het volgende verder kunnen groeien. Om de beloning van het eeuwige huwelijk in de wacht te kunnen slepen, moeten wij de alledaagse details van het leven hier op aarde meester worden – hetgeen wellicht inhoudt dat we het eens moeten worden over kleine, maar o zo irritante pro-

bleempjes zoals het 's nachts wel of niet openlaten van het slaapkamerraam of wie de wastafel schoonmaakt en hoe vaak dan wel.

Sommige echtparen zullen te maken krijgen met grote moeilijkheden in hun huwelijk, allemaal zullen we het hoofd moeten bieden aan die kleine alledaagse problemen. We kunnen gemakkelijk inzien dat juist die kleine de moeilijkste zijn om mee te leven. Gedurende een crisis kunnen beide echtelieden zich van hun beste zijde laten zien en volhouden totdat de storm voorbij is. Maar het is iets heel anders die beste zijde te blijven tonen als er geen aanwijsbare crisis is, wanneer het een kwestie is van hier een ondoordacht woord, daar een toegereikte hand die niet opgemerkt wordt, of een zwijgzame avond, omdat geen van beiden bereid is het ook eens van de andere kant te bezien.

Ik weet nog goed hoe mijn bisschop mijn man en ik vlak voor ons huwelijk voorhield dat we de meeste liefde nodig hebben wanneer we die het minst verdienen. Zeventien jaar huwelijk hebben mij ervan overtuigd dat hij precies wist waar hij over sprak. Wanneer wij in het huwelijk treden, beloven we niet alleen bij elkaar te blijven, maar ook dat we elkaar zullen blijven liefhebben. Soms betekent dat iemand lief blijven hebben die niet bepaald lief is op dat moment. Maar het is wel mogelijk: ik weet dat het kan, omdat ik het mijn man heb zien doen.

Om elkaar door de alledaagse routine van het huwelijk heen te helpen, dient de onderlinge toegedaanheid diepgevoerd te zijn. Christus' gelijkenis van de zaaiër slaat op het verkondigen van het evangelie, maar deze kan net zo goed op de jonge, veelbelovende huwelijken slaan, die aanvankelijk goed lijken te gaan, maar dan plotseling uiteenvallen in een mengelmoe van rancune en verbittering. „En ander deel viel op de steenachtige plaatsen, waar het niet veel aarde had, maar toen de zon opkwam,

verschroeiende het en omdat het geen wortel had, verdroorde het” (Matt. 13:5–6).

Een relatie is plezierig wanneer beiden zich hoffelijk opstellen en er alles aan doen de ander te behagen. De noodzaak voor diepere wortels voelt men pas wanneer men erachter komt, en dat moeten we allemaal, dat hoffelijkheid niet vierentwintig uur per dag vol te houden is en dat deze uiterlijke hoffelijkheden vergezeld dienen te gaan van oprechte zorg voor elkaar. De relatie wordt hechter naarmate u inziet, dat het uw partner naar de zin maken soms betekent het op haar manier te doen, hoewel u het liever op uw manier had gedaan.

Een zeker echtpaar, dat nu al bijna twintig jaar getrouwd is, moest deze les gedurende de eerste jaren van hun huwelijk, voordat zij kinderen kregen, door schade en schande leren. Zij woonden tijdelijk in een grote stad, totdat de jonge echtgenoot zijn tijd in het leger erop had zitten. Inmiddels had zij het geluk een opwindende, aantrekkelijke baan te vinden in een intellectuele, mondaine werkkring. Zij vond het heerlijk en genoot van de opwindende van het zakenleven, de scherpe concurrentie, het feit dat ze namens haar werkgever mensen ontmoette en daarvoor netjes gekleed moest gaan. Maar terwijl zij opging in haar werk, keek haar man verlangend uit naar de dag dat zijn dienstverband erop zou zitten en hij de grote, lawaaiige stad kon verwisselen voor een rustig, landelijk dorpje.

Naargelang de dag van hun vertrek naderde, voelde zij zich meer en meer vervreemden van hem en vroeg zij zich wanhopig af of zij het wel zou kunnen opbrengen om met hem terug te gaan naar een manier van leven die hopeloos saai leek. Haar werkgever had haar te kennen gegeven dat er een aanzienlijke promotie voor haar in zat als zij besloot te blijven. En dan was er die knappe man op kantoor – niet dat er ook maar één misplaatst woord was gevallen,

maar toch, als ze hem ook maar de geringste aanleiding zou geven, zou er iets uit kunnen groeien.

„Toen het eenmaal zo ver was ging ik toch met mijn man mee, louter omdat ik met hem getrouwd was. Ik meen dat we op onze terugreis nog geen tien woorden met elkaar gewisseld hebben. Ik had het te druk met me af te vragen of ik niet de grootste vergissing van mijn leven beging, en wat er door *zijn* hoofd heenging had ik helemaal geen idee van. Het was de langste, grimmigste reis die ik ooit gemaakt heb.”

Toen zij zich in het kleine plaatsje hadden gevestigd, kwam er geen ogenblikkelijke verbetering in de situatie. Vergelijken met de grote stad *was* het relatief kleine en afgelegen stadje ook saai. „We begonnen weer met elkaar te praten, omdat er niemand anders was waartegen we dat konden doen”, zei ze, terwijl zij haar hoofd schudde. Hoe meer zij tegen elkaar begonnen te praten, des te meer gemeenschappelijke raakvlakken zij vonden die zij sinds hun verlovingsstijd niet meer verkend hadden. Nu, achttien jaar en vijf kinderen later, is zij actief in zowel kerkelijke als maatschappelijke functies.

Belangrijker evenwel, is dat zij en haar echtgenoot een duurzame, geruststellende liefdesband hebben die zelfs buitenstanders opvalt. Hij heeft nogal ernstige reumaklachten; haar terloops te zien opduiken om hem de helpende hand te bieden, waarna zij tactvol verdwijnt alsof zij slechts toevallig in de buurt was, leerd mij heel veel over onderlinge afhankelijkheid en wederzijds begrip. Als zij haar man minder toegeedaan was geweest, zouden de vruchten van twintig jaar doodgewone, alledaagse toewijding nooit de kans hebben gehad rijp te worden.

Toewijding aan het huwelijk bestaat natuurlijk uit heel wat meer dan besluiten om getrouwd te blijven. Het betekent uzelf te verplichten het huwelijk op

alle gebieden een succes te maken, wat heel wat moeilijker is dan het op het eerste gezicht lijkt.

Als jullie een huwelijk op gelijkwaardige basis willen, zo werd ons voorghouden, dan moet iedere partner bereid zijn honderd procent te geven. Wat we wellicht niet verwachten is dat dit het moeten opgeven van iets dat ons na aan het hart ligt kan betekenen – de vakantie waar we van droomden? een carrière? – gewoonweg omdat je partner niet bereid is dat te aanvaarden. Het is duidelijk dat dit soort offers niet slechts van één kant kan komen. Maar in elk huwelijk zal er dit soort geven en nemen zijn, soms duurt het echter even voordat men door heeft hoe men geeft en hoe men neemt in een huwelijk. Toewijding in het huwelijk betekent voortdurende koestering van de wederzijdse liefde. President Kimball gaf in 1973 op een haardvuurvond op de Brigham Young University de volgende raad: „Nagenoeg elk huwelijk kan mooi en harmonieus, gelukkig en eeuwig zijn, als man en vrouw samen besluiten dat hun huwelijk dat kan zijn, moet zijn en zal zijn.”

Ons denkbeeld over het huwelijk wordt heel geraffineerd gevormd door televisieprogramma's, films en boeken, waarin de liefde als een schakelaar werkt. Staat die op uit, dan blijft die uit, zo willen ze ons doen geloven, en de enige oplossing is iemand anders te vinden die deze weer aan doet.

Maar zo werkt de liefde helemaal niet. Waar eens liefde was, kan deze zeker weer nieuw leven worden ingeblazen. Boos zijn op iemand waar u van houdt is niet plezierig. Het doet pijn. Soms verkiest men de weg van de minste weerstand en volhardt men in die boosheid, rakelt men oud zeer op, heerst er stilte en blijft men op afstand; de liefde verstomt en verstart. Het vergt moed om die opgeworpen muur van grieven en zelfzucht af te breken en iemand toe te laten of zelf weer toenadering te zoeken,

met de kans dat men weer gekwetst wordt. Deze openheid dagelijks ten toon te spreiden in de niet te ontlopen intimiteiten van het huwelijk is zelfs nog moeilijker.

Het huwelijk is bedoeld als hulpmiddel om volmaking te bereiken. Naarmate wij door de oppervlakkigheid, waardoor veel van onze relaties gekenmerkt worden, weten heen te prikken, wordt ons karakter bijgeslepen door de mogelijkheden en de risico's van het alledaagse leven. Hierbij zijn niet de irritaties en de onenigheden van belang, maar de wijze waarop we ze tegemoet treden. Je netjes te gedragen in je zondagse kleren is één ding; maar het is iets heel anders edelmoedig, onzelfzuchtig en vergevensgezind te zijn in je alledaagse pakje.

Niemand van ons trouwt met een exacte kopie van zichzelf. Zelfs wanneer de mogelijkheden absoluut gelijk zijn, zullen we die allemaal verschillend aangrijpen. Het is niet zo dat een man en vrouw identieke stukken behoren te zijn, ze behoren in elkaar te grijpen en één geheel te vormen. Mannen kunnen net als George Bernard Shaws professor Higgins klagen: „Waarom is een vrouw

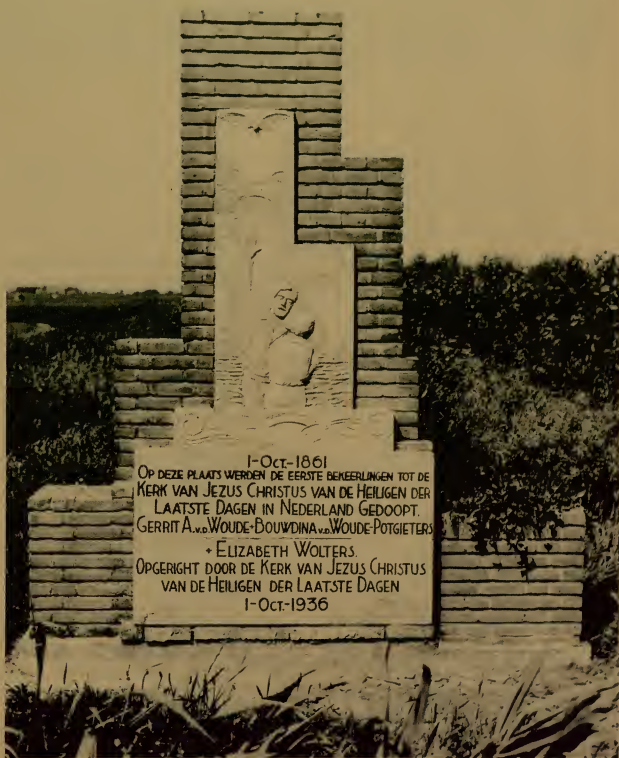
Nieuws uit de regio

1 oktober 1986:

Herdenking eerste Nederlandse doopdienst

Op 1 oktober a.s. is het precies 125 jaar geleden dat de eerste Nederlandse bekeerlingen gedoopt werden in het rivierviertje de Meintsfeart bij Broeksterwoude in de provincie Friesland. (Zie *De geschiedenis van de Nederlandse Zending*, K.C. Warner, vertaald door zuster K.J. Bakker.) De Gemeente Leeuwarden laat deze gedenkwaardige gebeurtenis niet ongemerkt voorbij gaan en organiseert op 4 oktober a.s. een samenkomst bij het monument, dat in 1936 bij Broeksterwoude als herdenking aan deze gebeurtenis is opgericht. Het is de bedoeling dat, naast kerkleiders, ook de burgemeester van Damwoude - waar het monument onder valt - tot de aanwezigen zal spreken. Aanvang van deze samenkomst, die met een bloemenhulde gepaard zal gaan: 11.00 uur. Die dag houdt de Gemeente Leeuwarden ook een open dag in haar gebouw aan de Sophialaan 3 te Leeuwarden, van 14.00 - 18.00 uur, om belangstellenden te informeren over de kerk. Op zondag 5 oktober zal er in datzelfde gebouw een tweetalige (Nederlands en Fries) avondmaalsdienst gehouden worden. Informatie hierover kan verkregen worden bij broeder B. Steinvooite, tel 058-152980.

Belangstellenden voor deze dienst worden verzocht vooraf contact op te nemen met broeder Steinvooite, i.v.m. het aantal beschikbare plaatsen. In het decembernummer van *De Sier* wordt een uitgebreid verslag opgenomen van deze herdenking

Het monument bij Broeksterwoude in Friesland.

Ouderling Carlos E. Asay, de nieuwe gebiedspresident

Op 15 augustus j.l. is ouderling Carlos E. Asay ouderling Joseph B. Wirthlin opgevolgd als president van het Europese gebied. President Wirthlin had deze positie sinds 1984 bekleed en is naar Salt Lake City teruggekeerd om een functie te aanvaarden als directeur van de afdeling Leerplannen en redacteur van de tijdschriften van de kerk. Tevens is hij geroepen in het presidium van het Eerste Quorum der Zeventig, om de lege plaats op te vullen, veroorzaakt door de komst van ouderling Asay naar Europa. Raadgevers in het presidium van het Europese gebied zijn nog steeds ouderling Hans B. Ringger en ouderling Russel C. Taylor. Ook broeder Amos L. Wright, bestuurder materiële zaken voor Europa, is naar Salt Lake City teruggekeerd. Hij is opgevolgd door broeder Peter Berkahn. In dit artikel stellen wij president Asay en broeder Berkahn aan u voor, en blikt president Wirthlin in een interview terug op zijn ambtstermijn in Europa.

Onderwijzer wordt nieuwe gebiedspresident

President Carlos E. Asay werd op 12 juni 1926 te Sutherland (Utah) geboren. Hij vervulde een zending in het Zendingsgebied Palestina - Syrië. Hij studeerde af aan de University of Utah in bestuurwetenschappen, waarop hij bestuurswetenschappen doceerde aan de Brigham Young University te Provo (Utah). Ook is hij werkzaam geweest als assistent-dekaan aan de Brigham Young University op Hawaïi.

Aan president Asay werd op 3 april 1976 steun verleend als algemene autoriteit, terwijl hij in februari 1980 geroepen is als lid van het presidium van het Eerste Quorum der Zeventig.

Van 1976 tot 1984 is hij hoofd geweest van de afdeling Zendingswerk van de kerk, en was hij president van de internationale zending. Tot voor kort was hij werkzaam als hoofd van de afdeling Leerplannen en redacteur van de tijdschriften van de kerk.

Voor hij als algemene autoriteit geroepen werd, was ouderling Asay vijf jaar bisschop; hij is als regionaal vertegenwoordiger werkzaam geweest en

President Carlos A. Asay

Nieuwe gebiedspresident

Het hoofdkantoor van het Europese gebied te Frankfurt.

heeft het Zendingsgebied Texas North gepresideerd. Hij en zijn vrouw, Colleen, hebben acht kinderen.

Ouderlingen Taylor en Ringger blijven raadgever

Ouderling Taylor, voormalige ring- en zendingspresident en regionaal vertegenwoordiger, is sinds 1984, toen het gebiedspresidium geïnstalleerd werd, lid van dit presidium. Ouderling Ringger, voormalig bisschop, ringpresident en regionaal vertegenwoordiger, is sinds 1985 lid van het gebiedspresidium.

Nieuw hoofd materiële zaken

Op 14 juli 1986 heeft broeder Peter Berkhahn de plaats ingenomen van broeder Amos L. Wright, die naar de Verenigde Staten terugkeerde na sinds maart 1983 werkzaam te zijn geweest als bestuurder materiële zaken. Broeder Berkhahn, Duits van origine, werkt al meer dan tien jaar op het gebiedskantoor in Frankfurt in verschillende leidinggevende posities. Tot voor kort werkte hij op het hoofdkantoor van de kerk in Salt Lake City onder de Presiderende Bisschop.

Toespraak president Asay aan de medewerkers van het gebiedskantoor

Op 14 augustus j.l. hadden de medewerkers van het gebiedskantoor in Frankfurt gelegenheid kennis te maken met de nieuwe gebiedspresident, en afscheid te nemen van zijn voorganger, ouderling Joseph B. Wirthlin.

In zijn toespraak zei president Asay dat hij zich al thuis voelde in Frankfurt - 'waar mijn vrouw is, daar is mijn thuis'. Hij ging in op de lovende woorden die ouderling Wirthlin had gesproken over zijn raadgevers, ouderling Taylor en ouderling Ringger, en zei: "Ik zal ze harder nodig hebben dan ze nu waarschijnlijk vermoeden."

Hij vertelde dat een vriend van hem, die van een ander geloof was, eens naar hem toe kwam en hem vroeg waarom zijn kerk niet het succes had dat onze kerk scheen te hebben. Hij beantwoordde die vraag met een opsomming van redenen waarom onze kerk succesvoller was dan die van zijn vriend: "(1) Wij hebben de volheid van het evangelie; (2) wij hebben een levende profeet van God; (3) wij hebben het priesterschap; en (4) wij verrichten ons werk met de drijfveer van

een persoonlijk getuigenis."

Hij pree de verrichtingen van ouderling Wirthlin gedurende zijn ambtstermijn, en zei: "U heeft het erg goed gedaan," en voegde daaraan toe: "Maar kunnen we het niet nog beter doen? Het grootste eerbewijs aan ouderling Wirthlin is om ons werk nu nog beter te doen."

In zijn afscheidswaarden stond ouderling Wirthlin even stil bij de genegenheid die hij voelde voor zijn raadgevers en medewerkers.

In een beschrijving van zijn beide raadgevers, zei hij: "Als ouderling Taylor zich op het zendingswerk concentreert, gaat het met sprongen vooruit. Hij laat geen minuut onbenut." En over ouderling Ringger: "Of u nu 's ochtends om zes uur het kantoor binnen komt, of 's avonds om twaalf uur, hij zit er. Wat werk betreft is hij niet te verslaan. Dat heb ik al een hele tijd geleden opgegeven."

Hij onderstreepte het belang van het elkaar vergeven. Hij haalde enkele woorden van de Heiland aan over vergeving, en voegde daaraan toe: "We moeten elkaar niet alleen vergeven, maar ook al het goede in onze medemens leren kennen. Mijn leven is beter geworden door dat te doen."

Nieuwe gebiedspresident

Afscheidsinterview met ouderling Joseph B. Wirthlin

"Onze grootste uitdagingen waren niet geografisch of taalkundig van aard, maar geestelijk", zegt de voormalige president van het Europese gebied, Joseph B. Wirthlin, in een afscheidsinterview met de *International Magazine* van de kerk. Een paradoxale uitspraak, gezien de omvang en structuur van het gebied. Zijn verantwoordelijkheid strekte zich uit van Hammerfest in Noorwegen, zo'n 500 kilometer ten noorden van de poolcirkel, tot Kaapstad in Zuid-Afrika, 14.000 kilometer zuidwaarts. Op cultureel en taalkundig gebied een zeer gecompliceerd gebied. En toch bedoelde hij precies wat hij zei.

"In kerkelijk bestuur gaat het uiteindelijk om de Geest van de Heer. Waar we ook gaan geldt het fundamentele beginsel dat we op de Geest van de Heer moeten vertrouwen."

Wat waren uw voornaamste doelstellingen de afgelopen twee jaar?

"Als gebiedspresidium hadden wij ons ten doel gesteld om het aantal bekeerlingen aanzienlijk te verhogen en ervoor te zorgen dat deze bekeerlingen ook een sterk getuigenis hadden. Wij zijn blij dat we op dit gebied een stijging van 33% gezien hebben. Blij, maar niet tevreden", zegt hij, "want een leider mag nooit tevreden zijn - we mogen niet stilstaan, want als we stilstaan, gaan we in wezen de verkeerde kant op."

Gedurende het interview bleek duidelijk dat ouderling Wirthlin zijn hart aan het zendingswerk verpand had. Toen hem gevraagd werd enige goede ervaringen uit zijn ambtstermijn te vertellen, antwoordde hij onmiddellijk dat één daarvan zeker de stijging in het aantal dopelingen was. Hij zei dat er nu meer Europeanen op zending zijn dan ooit. De ring waar ouderling Wirthlin in Frankfurt lid van is, heeft nu 33 zendelingen in het veld. "Nog maar vijf jaar geleden was zoiets ondenkbaar", zegt hij.

Hij onderstreepte het effect dat dit zal hebben op het toekomstige leiderschap van de kerk in Europa.

Kunt u iets zeggen over het zendingswerk in Noord en Midden-Afrika?

"Er zijn nu in totaal 8.000 leden in Ghana en Nigeria. Als de leden in die landen profijt trekken van de mogelijkheden die het evangelie hun biedt, zullen ze in die landen de leiders worden". Ook in Kenia en Zaire gaat het werk voorwaarts. Toen ouderling Taylor onlangs Zaire bezocht, de eerste algemene autoriteit die ooit in dat land geweest was, werd hij zeer goed ontvangen door de hoogste regeringsfunctionarissen. Zelfs op het kleine eiland Mauritius en Reunion, ongeveer 700 kilometer van Madagaskar verwijderd, heeft de kerk zich gevestigd. President Wirthlin heeft het gevoel dat het evangelie zich uiteindelijk naar veel andere landen in Afrika zal verspreiden.

Hoe ziet u de toekomst van de kerk in Europa?

"Het Europees gebied zal vooruitgang blijven maken, gedegen vooruitgang, met een explosieve groei in Portugal", zegt hij. De vijf tempels die Europa momenteel rijk is (de vijfde wordt

binnenkort ingewijd) zullen hun invloed blijven uitoefenen op de groei van de kerk. "Wanneer het tempelwerk op een hoog niveau staat, trekt dit alle andere activiteiten ook op naar een hoger peil." De bestuurlijke organisatie van de kerk in Europa, die volgens hem gekarakteriseerd wordt door samenwerking en een sterke vastbeslotenheid om te slagen, en die in zijn ogen ook 'nummer een' is in de kerk, heeft gedurende de afgelopen twee jaar bijgedragen aan de vooruitgang van de kerk, onder andere door ervoor te zorgen dat de kerkgebouwen goed onderhouden werden.

"Onze gebouwen zijn nu een visitekaartje voor de kerk."

Ouderling Wirthlin is drie keer in Europa werkzaam geweest als full-time vertegenwoordiger van de Heer: als zendeling aan het einde van de jaren dertig, als gebiedsoverziener in het midden van de jaren zeventig, en nu als gebiedspresident. Hij zei dat hij terug zou keren met herinneringen die "rijk beladen zijn met geestelijke ervaringen. En de liefde die wij van de leden van de kerk in Europa gevoeld hebben, zal van ons op onze kinderen en kleinkinderen overgaan".

*De scheidende gebiedspresident Joseph B. Wirthlin:
"Het Europese gebied zal vooruitgang blijven maken."*

Do you remember . . . Zomerkampen 1986

Bijzondere belangen (alleenstaanden)kamp, 19 - 26 juli

Verslag: Nettie Stoppelenburg

Vorig jaar vond voor het eerst sinds lange tijd een 'eigen' zomerkamp van de bijzondere-belangengroep in Nederland en Vlaanderen plaats, en gezien het doorslaand succes van dat kamp kon er geen twijfel meer over bestaan: de bijzondere belangengroep had zijn eigen draai gevonden en van dat moment af zullen er afzonderlijke bijzondere belangenkampen en weekeinden georganiseerd worden. Jammer voor de jonge-volwassenen, maar ja, zo gaat dat. Inmiddels zijn de benamingen veranderd, wat vroeger '(jonge) bijzondere belangen' (alleenstaande leden boven de 25 jaar) of 'jonge-volwassenen' (alleenstaande leden tussen de 18 en 25 jaar) was, is nu 'alleenstaanden' (ongehuwde leden boven de 30) en 'jonge-alleenstaanden' (ongehuwde leden tussen de 18 en 30 jaar) geworden. We houden het nu nog maar even bij de oude benaming.

Voor dit zomerkamp waren de verwachtingen dus hoog gespannen, en de deelnemers zijn beslist niet teleurgesteld naar huis gegaan. Een greep uit de verschillende activiteiten:

Ginnegappende BB-ers.

Alleenstaanden-weekend

10 - 12 oktober in België
Inlichtingen: Jos Peters,
Tel. 0(9-32-)2-7596969

Zondag: een muzikale avond.
Maandag: een tot in de puntjes verzorgde en versierde en enge science-fictiondag.
Dinsdag: Een culturele avond met als onderwerp Italië.
Woensdag: Franse dag.
Donderdag: Historische dag, bezoek aan het kasteel de Hellenburg.
Vrijdag: Zeeuwse dag, bezoek aan de deltawerken (in de regen) . . .
Zaterdag: (Regen)getuigenisvergadering binnenshuis.
De kampouders, Gerrit en Gijsje Kloosterboer waren werkelijk fantastisch, ze waren echt 'vader' en 'moeder'. De keukenchefs, Wim en Marian Bossenbroek, verzorgden op prima wijze de inwendige mens.

Het mag duidelijk zijn, de alleenstaanden-motor draait op volle toeren. Binnenkort zal er in *De Ster* uitgebreid aandacht besteed worden aan deze groep, maar nu kan alvast gemeld worden dat het eerstvolgende weekend voor de alleenstaanden plaats zal vinden op 10, 11 en 12 oktober in Jeugdvakantiecentrum 'De Winner', Winnerstraat 40, Overpelt in België. Inlichtingen kunnen verkregen worden bij Jos Peters, telefoon 0(9-32-)2-7596969.

De Franse dag werd besloten met een 'clochard-avond'.

Zomerkampen 1986

Jonge-volwassenenkamp, 26 juli - 2 augustus

Verslag: Lilian Vernes

Het zomerkamp van de jonge-volwassenen (nu dus jonge-alleenstaanden) werd dit jaar gehouden in Oudeland (Zeeland). Het kamphuis lag midden in dit kleine, gezellige, ietwat stille dorpje. Aan dat 'stille' werd snel wat veranderd, ondanks het feit dat er wat minder deelnemers dan

de 'ontvoering' van de voltallige kampraad! Tijdens een door de kookploeg (Sjoukje Tijema en Cissy Cuenen) opgezette vergadering vielen een aantal jongens, compleet met kousen over het hoofd, de zaal binnen en namen alle kampraadsleden mee naar hun auto's. Er

'Parachutespringen en 'Massage'. Bij 'Uiterlijke verzorging', werden sommige mensen helemaal omgetoverd. Er waren prijzen voor de beste 'creaties' uitgelooft, en de eerste prijs ging naar Miriam Jansen van Roozendaal en haar groep, gefeliciteerd! Ook de barbeque die avond was heel geslaagd, er werden flink wat rooksignalen verzonden, iedereen had het erg naar z'n zin en genoot (toch nog) van z'n eten. Na de barbeque had iedereen krachten opgedaan voor de grote krachttoer van elk kamp: de nachtelijke dropping. De laatste groep kwam pas om vijf uur 's ochtends binnen, waarna iedereen uitgeteld z'n bed indook. Voor de woensdag waren er dienstbetoonprojecten gepland waarbij o.a. de plaatselijke kerk werd schoongemaakt, brieven werden geschreven aan zendelingen, een boer werd geholpen en auto's gewassen. 's Avonds kon iedereen zich uitleven tijdens het levend stratego, en bijkomen tijdens de film die daarna gedraaid werd. Donderdagochtend verzorgden de zendingspresident Ward en zijn vrouw een les over talenten, de rest van de dag kon iedereen doen waar hij zin in had, de meesten vertrokken naar Middelburg waar gewinkeld werd en ook diverse mooie gebouwen werden bekeken. 's Avonds weer een dansavond. Na het thema op vrijdagochtend over de laatste dagen (verzorgd door broeder H. Boom uit Breda) een sportmiddag, 's-avonds een (erg) bonte avond met daarna een kampvuur. En op zaterdag natuurlijk, tot slot van het kamp, een getuigenisvergadering. Bij deze gelegenheid lieten veel jonge-volwassenen merken wat het kamp voor hun had betekend. Iedereen had het kamp erg fijn gevonden en vele getuigenissen waren gestekt. Het was heel moeilijk om na zo'n week weer uit elkaar te gaan. Het kamphema 'Zijn we ons bewust dat . . . ?' had zijn uitwerking niet gemist, want iedereen was zich bewust geworden van de grote eenheid die er heerste onder de jonge volwassenen. Hopelijk kunnen we die voortzetten tijdens de kampreünie.

Touwte springen tijdens het kamp: de jonkies kunnen nog wat van de oudjes leren.

in voorgaande jaren (waarschijnlijk veroorzaakt door het feit dat de bijzondere-belangengroep nu haar eigen kampen organiseert). De gezelligheid was echter als vanouds. Op zaterdag 26 juli kwamen veel oude bekenden elkaar weer tegen, en ook de 'nieuweelingen' hadden snel hun vriendenkring uitgebreid. En wat is er beter voor oude en nieuwe vriendschappen dan de traditionele zomerkampdansavond? De vloer was constant bezet en op de slaapzalen werd nog lekker lang doorgekleet. Op de zondag werd tijdens de ZHV/priesterschapsles en de avondmaalsvergadering het kamphema, 'Zijn we ons bewust dat . . .' aan de hand van verschillende onderwerpen onder de loep genomen. De middag werd met een levend ganzenbordspel doorgebracht en 's avonds behandelde broeder C. Schulders uit Dordrecht het onderwerp 'De patriarchale orde'. Na de haardvuuravond een zeer humoristische gebeurtenis die niet op het programma stond:

werd een eind gereden en daarna werd de kampraad gedropt. De ontvoerders hadden echter gewoon een rondje gereden, dus met zo'n twintig minuten was de raad weer thuis. En na deze gebeurtenis, die het weekend afsloot, barstte het kamp eigenlijk pas goed los. Maandagochtend vertrokken we naar het strand van Zoutelande. Het was er werkelijk heerlijk, er werd de hele dag gezwommen, gevoetbald, gelachen, gezond (of stiekem geslapen) en gegraven. Iedereen ging 'knarsetandend' weer terug naar het kamphuis. Na de gezinsavond, die onder leiding van de kampouders broeder en zuster Stekkinger uit Arnhem stond, werd er een 'omgekeerde stoelendans' gedaan: zoveel mogelijk mensen moesten op zo weinig mogelijk stoelen gaan zitten. Dinsdagmorgen behandelde regionaal vertegenwoordiger, ouderling Jongkees, het onderwerp genealogie. Die middag werden er workshops gehouden over de onderwerpen 'Uiterlijke verzorging',

Zomerkampen 1986

Jongemannenkamp Ring Utrecht, 12 - 19 juli

Verlag: Henk van Dam

"En aan hun vruchten zult gij hen kennen" (Matt. 7:20). Dat was het thema van het jongemannenkamp 1986 van de Ring Utrecht. Dit kamp, dat gehouden werd in een kampeerboerderij te Liempde (Noord-Brabant) was doorspekt met activiteiten en programma's rond dit thema.

Terugblikkend kan gezegd worden dat het een zeer actief en zeer geestelijk kamp is geworden. De geestelijke activiteiten waren: de zondagse vergaderingen, elke dag een les (onderwerpen: voorbereiding op zending, eerbied voor eigendommen, lichamelijke en geestelijke hygiëne, priesterschap in praktijk en de 'vruchten' waaraan men ons herkent), een muziekkavond, een zendings- en dienstbetoonproject, dagopeningen en sluitingen met geestelijke boodschappen en een getuigenisvergadering. Elke dag werd er om 07.00 uur begonnen met persoonlijk gebed, gevolgd door tien tot vijftien minuten schriftstudie (op dit moment zijn er nog steeds veel JM-ers die hiermee doorgaan). Elke dag werd ook weer besloten met een persoonlijk gebed, en een stukje in je dagboek schrijven. En dan het effectieve: Meestal worden ze pas aan het eind van een kamperverlag genoemd, maar omdat ze ons zo uitstekend verzorgd hebben, willen we de drie zusters, die voor ons gekookt hebben, hier noemen. De zusters Thea van der Put, Majo van der Put en Gerry Uyleman hebben voor zulke heerlijke maaltijden gezorgd, dat veel jongens tijdelijk moeders pappot totaal vergaten. Het was fantastisch, zusters, dank je wel! Hoewel het geestelijke natuurlijk altijd het belangrijkste is op een jongemannenkamp, zat het programma ook dit keer weer barstensvol leuke activiteiten. Maandag was er bijvoorbeeld een sportdag georganiseerd, met speerwerpen, discussie, hardlopen, verspringen, rugby, volleybal, voetvolley enzovoorts. Alle deelnemers streden sportief om de eerste prijs (een lintje) of de tweede (een mars). Dinsdag moesten de zeven groepen twee sterke

vloten en een trappersbaan maken, om 's middags een 'wateroorlog' te voeren. De waterbommen vlogen je om de oren, en het mag duidelijk zijn dat er veel JM-ers in het water belandden. Ook de woensdag werd in en om het water doorgebracht. Eerst zwemmen, dan de door de zusters klaargemaakte boterhammen (360 stuks voor 50 mensen) opeten en daarna kanoën en roeien. Natuurlijk zijn er enige kano's en roeiboten 'per ongeluk' omgeslagen, meer lol dan gewoon varen dus. Ook de kookstaf roeide mee. Ze zullen zich dit nog lang herinneren. Donderdag een fietsrally. De hele dag een schitterende route met opdrachten fietsen. De leukste opdracht (hoe kan het anders, het had met eten te maken) was het bakken van pannenkoeken op houtskool of vuur. Dat was behelpen, vooral door de wind, maar het mocht de pret niet drukken. De zendings- en dienstbetoonactiviteit was het onbetwiste hoogtepunt van het kamp. De priesters gingen met een aantal bij elkaar gekomen zendingen langs de deur om het evangelie te prediken en de leraren gingen elk met een diaken langs de deur om hun diensten aan te bieden. Beide groepen kregen evenwel deuren 'dicht' te verwerken, maar bijna alle

koppels hebben gepredikt of gewerkt. De meeste klusjes bestonden uit het verwijderen van onkruid of het maaien van gras. Hele gewone dingen, doch niet als je als vertegenwoordiger van de Heer gaat. En zo werd het door de jongemannen ervaren. Altijd werd een folder van de kerk afgegeven. Schrijver was vol trots en dankbaarheid en liefde voor de Heer en deze jongemannen (klemtoon op mannen). Ze deden hun werk zo vol zelfvertrouwen en met zoveel enthousiasme en toewijding dat het leek of ze nooit iets anders gedaan hadden, of dat zij door de engelen des hemels werden bijgestaan. Zaterdag was het opruimen en een getuigenisvergadering. Iedereen zou zoiets eens mee moeten kunnen maken (maar dat kan dus alleen als je JM-er of JM-leider bent). Er heerste een fantastische geest. Velen gaven hun getuigenis voor het eerst, daar ze deze op het kamp hadden ontvangen of versterkt. De Heer zij gedankt voor het prachtige weer, de juist in deze week niet aanwezige muggenplaag in het kamphuis en voor zijn leiding door de Geest in de lessen, activiteiten en programma's. Het was een heerlijk kamp. En aan de vruchten kon en kan men hen herkennen.

Hongerige jongemannen komen hier ruimschoots aan hun trekken

Jonge vrouwenkamp Ring Utrecht, 12 - 19 juli

Verslag: Annemarie Ong

Tijdens het kamp werden de meisjes op hun kampvaardigheid getoetst.

Iedereen keek ernaar uit en op zaterdag 12 juli was het zover. Het jonge-vrouwenkamp 1986 stond op het punt te beginnen. Nadat de jonge vrouwen uit alle windstreken waren toegestroomd en iedereen een slaapplek had veroverd, werd het tijd voor de kampopening en het verkennen van de omgeving. De 85 deelnemers waren ondergebracht in de kampeerboerderij 't Boerenerf', in de bosrijke omgeving van Woudenberg, op loopafstand van het Henschotermeer. Werd er vorig jaar in kleine tentjes gekampeerd, dit jaar was de accommodatie een beetje luxer. Een deel van de boerderij werd gebruikt voor binnenactiviteiten en een grappige hooizolder werd een gezellige slaapruijme voor de eerste- en tweedejaars. Derde- en vierdejaars slapen in grote tenten. Onder een enorm doorzichtig plastic zeil werd een keuken gecreëerd voor acht kookgroepen van zes personen. Reken maar dat het smullen was! Op het terrein was verder een kampvuurplaats en een tot barak omgebouwd kippenhok, dat tijdelijk als ziekenboeg heeft dienstgedaan. Onder het afdak van de barak was een keuken voor nog eens vijf groepen. Het thema 'Een wereld vol mensen (zo zijn onze manieren)' liet de veelzijdigheid

zien van volkeren en culturen. Elke dag werd een ander land belicht, waarbij we vooral de direct toepasbare omgangsnormen zoals geduld leerden. Tijdens een kennismakingsspel onder leiding van Ilja Koens, werd d.m.v. een getrokken naam een tekening van het daarbij horende gezicht gemaakt, zodat een ieder zichzelf en anderen kon ontdekken. Het jaarlijks terugkerende 'buddy-programma' werd geïntroduceerd, dat als doel had een anonieme vriend voor iemand te zijn. Er was al gauw een gezellige sfeer en na het strijken van de vlag begint de eerste onwennige nacht. Zondag had Indonesië als land. De ochtend begon met een les en een avondmaalsvergadering. Sietske de Jonge had een afwisselende quiz met opdrachten voor de middag voorbereid en broeder W. van Beek nam ons tijdens de haardvuur-avond door middel van een diaserie mee op een culturele wereldreis. Maandag (Amerika) konden de jonge vrouwen zelf een keuze maken welke miniklasjes zij zouden bezoeken. Het maken van no-bake-cookies, make-up, haarvlechten waren enkele van de mogelijkheden. Na een tienkamp is er 's avonds gezinsavond en een pioniersfilm. En dan slaat het noodlot toe! Circa twintig misselijkheidsgevallen maken er

een onrustige nacht van. De zusters Brouwer en Stigter moederen wat af die nacht. Dinsdag (Japan) werd i.v.m. ziekte rustig gestart. Tegen de middag draaide het programma weer als gepland met EHBO en kampeervaardigheidsspelen en de traditionele hike. De vierdejaars zijn in de ochtend voor een driedaagse hike vertrokken. Woensdag (Griekenland) opnieuw spelen in de ochtend en de zon zorgde voor heerlijk zwemweer bij de vennen. Donderdag (Rusland) werd het estafettespel op de valreep gestoord door het arriveren van de vierdejaars. Alvorens het douanospel kon beginnen, werden in afwachting van de duisternis de keukens ingepakt. Vrijdag werd er zestig kilometer gefietst, en Mexicaans gegeten in Zeist. De bonte avond werd opgeluisterd met talrijke originele acts met tot slot het bekendmaken van de buddies. Als zaterdagmorgen alles is ingepakt, de diploma's zijn uitgereikt en de getuigenisvergadering heeft plaatsgevonden, zingen we nog eenmaal het vlaggelied. Dan volgt het afscheid met een lach en een traan. Alle jonge vrouwen, de kampraad, leraressen en leiding, jullie hebben het zomerkamp 1986 doen slagen. Hartelijk dank voor jullie enthousiasme, inzet en kooklust.

Vlaghijsen tijdens de dagopening.

Zomerkampen 1986

Jongemannenkamp Ring Den Haag, 7 - 10 mei

Verslag: Gerrit Muurling

Onder het motto "Indien gij zijt voorbereid, zult gij niet vrezen" (LV 38:30) werd op 7 mei 's avonds aan het kamp begonnen. Bij wijze van proef werd het Jongemannenkamp 1986 vroeger in het jaar gehouden dan andere jaren. Terwijl de kampen anders een volledige week duurden, was het nu van woensdagavond tot en met zaterdag. 54 broeders, inclusief broedertjes in de wegbanersleeftijd, kwamen tezamen en zetten hun tenten op tussen de prachtige dennebomen van het scoutingterrein te Heure. De omgeving is daar prachtig, de zeldzame auto's die over het smalle weggetje langs het terrein rijden hoorde je amper. We hadden bijna het rijk alleen, het terrein werd slechts door enkele anderen gebruikt.

Na een kort kampvuurprogramma o.l.v. Hans Ouwéjan dook een ieder z'n tent in voor een zo mogelijk goede nachtrust. Op donderdag was het om 07.00 uur opstaan. Na de wasceremonie werd ook de geestelijke mens verzorgd met een seminariële. Als men nog wilde slapen, dan moest dat rechtop want de hele groep stond in een grote kring. Niemand viel. Na het ontbijt in de eigen groep en bij de eigen tent, werden de vlaggen gehesen en daarna begonnen de activiteiten. De oudere jongens (rowans) gingen voor een deel een wildwater-kanotocht maken en voor een deel een speleotocht. Speleologie beoefenen wil zeggen grotten onderzoeken, doch het is heel wat anders dan een bezoek brengen aan toeristische grotten. De jongens gingen onder leiding van onze Belgische broeder Luc Wijns met zaklampen enkele kilometers door nauwe donkere gangen. Hoe verder men kwam, hoe stiller de jongens werden. Er heerste een goede teamgeest en men was ook geheel van elkaar afhankelijk. Kletsnat van het neersijpelende water konden de jongens aan het eind van de tocht het daglicht weer aanschouwen. De temperatuur ondergronds bedraagt het hele jaar door ongeveer 12 graden C.

De wildwatertocht over de rivier de Lesse

voerde de jongens en de ouderen langs 23 kilometers prachtige boom- en rotspartijen. Het weer zat redelijk mee.

Op het traject zat in ieder geval één moeilijk te nemen waterval van anderhalve meter. Velen gingen daar omver, onder het toezicht oog van de vele toeristen die vanaf een muur de waterval konden bekijken.

De jongere jongens (verkenners) gingen ook deels een wildwatertocht over de Lesse maken en het andere deel deed aan pionieren, kaartlezen, kompasgebruik, e.h.b.o. en vuren aanleggen, onder leiding van de broeders Cor Ruiter en John Jansen.

Donderdagavond, na het strijken van de vlag, werd een avondspel gedaan. O.l.v. broeder Martin Mulder moesten de jongens proberen om langs de douane (enkele oudere jongens) te komen met smokkelwaar, een en ander in strijd met de tien geboden maar wel spannend en avontuurlijk, want het speelde zich af in een dichtbebost gedeelte van het scoutingterrein. Vanwege de regenval die avond moest het spel vroegtijdig worden afgebroken.

Een groepje oudere jongens deed een gedeeltelijke nachthike op kompas o.l.v. broeder Gerrit Kloosterboer. Ze hebben

het kampterrein weer teruggevonden.

Op de vrijdag werd na het vroege opstaan een les gegeven door Gerrit Kloosterboer. Na de vlageremonie en het ontbijt werden de rollen van de donderdagactiviteiten omgedraaid. Het was echter vrij fris weer, zodat velen hard moesten kanoën om warm te blijven. Na de tocht kon men echter een gratis warme douche nemen in een gemeentelijke toeristenaccommodatie. Uitgeput maar voldaan kwamen de jongens weer terug op het kampterrein.

's Zaterdag zouden de rotsen van Hotton beklommen worden, doch vanwege de vochtige rotswanden was het te gevaarlijk om dit te doen. Broeder Peter Jansen moest dit als deskundige helaas afgelasten. In plaats daarvan werden op het terrein enkele groepsspelen gedaan en vervolgens bij een kampvuur liederen gezongen. Tevens werden nog enkele spelen gedaan bij het vuur. Na het opruimen van het terrein en het opbreken van de tenten werd door president Jack van Oudheusden een slotwoord gesproken. Hoewel het kamp niet zo lang geduurd heeft en het niet al te warm was, kunnen we toch terugkijken op een geslaagd jongemannenkamp dat voor herhaling vatbaar is.

Kanoën op de Lesse

Zomerkampen 1986

Jonge-vrouwenkamp Ring Den Haag, 8 - 10 mei

Verslag: Rachel Jansen / Erika Kleinmoedig

Aankomst in het Larserbos bij Lelystad

Het zomerkamp voor de jonge-vrouwen van de Ring Den Haag werd dit jaar in het Larserbos, bij Lelystad gehouden. Het was de eerste keer dat we in tenten zouden slapen, dus we waren benieuwd hoe het allemaal zou gaan.

Na aankomst (donderdagochtend 8 mei, rond half negen) kreeg iedere groep een plaats toegewezen en werden de tenten opgezet. We stelden het 'Buddy-programma' in, waarbij iedereen een anonieme vriend was voor een ander. 's Middags kregen we een geestelijke les en een E.H.B.O.-les van zuster de Bruijn uit Amsterdam. 's Avonds werd het echt gezellig toen we rond het kampvuur zaten en liedjes zongen en verhalen vertelden.

Die nacht moesten we goed slapen, want de volgende dag stond er een flinke wandeling op het programma. Maar ja, goed slapen op een kamp...

De volgende dag vertrokken we in groepen, de vierdejaars meteen na de zonsopgangsdienst, de eerste-, tweede- en derdejaars later op de dag. Alie en Wineke, die bij de vierdejaarsgroep zaten,

probeerden over een slootje van ruim een meter te springen, maar kwamen er dus in terecht, dat was een heel komisch gezicht!

De vierde-jaarsgroep met op de voorgrond een zelfgemaakte tafel

Wie na terugkomst nog puf had kon E.H.B.O.-lessen volgen, maar de meesten zakten heerlijk onderuit om uit te rusten of wat voor zichzelf te doen. Die avond was alweer de slotavond, alle groepen voerden stukjes op en we hebben flink gelachen. Hoewel het erg laat werd die avond, moesten we de volgende dag toch vroeg opstaan om het terrein schoon te maken en de certificaten in ontvangst te nemen. Daarna werd bekend gemaakt wie buddy was geweest voor wie, en het bleek dat veel vriendschappen erdoor waren gesloten of versterkt.

Ter afsluiting van het kamp werd er een getuigenisvergadering gehouden. Toen bleek hoe de afgelopen paar dagen op de meisjes waren overgekomen. Velen lieten duidelijk merken dat ze erg van het kamp hadden genoten en zeiden dat ze het jammer vonden dat het kamp zo kort had geduurd. Voor hen had het nog wel even door mogen gaan. Iedereen had erg genoten van de fijne sfeer. Toen werden de tenten afgebroken en was het meisjeskamp 1986 helaas weer afgelopen. Maar niet getreurd, in 1987 weer een meisjeskamp!

Zomerkampen 1986

JM/JV-kamp District Antwerpen, 7 - 14 juli

Verslag: Jean Huysmans

JM/JV-ers poseren tijdens een uitstapje naar Clervaux.

Dit jaar hadden de JM/JV-ers van het District Antwerpen hun jaarlijkse kamp

in Hautbellain, 'n prachtig stuk natuurgebied in Luxemburg. Ondanks

enkele donkere wolken scheen de zon op 't juiste moment, dank zij de magische keelklanken van drie kampdeelnemers die bekend werden als 'The Sunshine Singers'. De Indianen zouden er jaloers op zijn . . .

Dit kamp stond in het teken van 'draden van geluk'. En geluk werd gevonden door banden aan te knopen met de natuur, met je medemens, met jezelf en met God. Het werd een rijkgevuuld kamp met allerlei activiteiten: balspelen, estafette, 'n 'reis rond de wereld', 'n tocht naar Clervaux, waterpret, 'n kampvuur met barbeque, een getuigenisvergadering enzovoorts... Het was een echt mormoons kamp!

Immers, er was niet alleen echt plezier, maar ook 't nodige moment van stilte, de echte bekommernis voor mekaar, leid(st)ers die dienen, zondagsdiensten en het gevoel dat God erbij is. Kortom, een fantastische week, we zien al weer uit naar het volgende zomerkamp.

Een getuigenisvergadering in de open lucht

De zendelingenpagina's

Op deze zendelingenpagina's iemand wiens naam nog niet op deze pagina's geprikt heeft: zuster Wendelien van der Leer, voormalig lid van de Gemeente Hilversum. In 1983 ging zij voor de kerk werken op het gebiedskantoor in Frankfort en vandaaruit is zij op zending geroepen in Beieren. Niet vanuit Nederland op zending dus, maar daarom, zoals ze zelf zegt, niet minder "echt Hollands".

Toen ik laatst in *De Ster* over de zendingsbelevissen van mijn landgenoten las, bedacht ik me: "Ik voel me toch ook echt heel Hollands!" Ik heb, zo lijkt het, door al mijn gereis mijn identiteit een beetje verloren. Voor diegenen onder u die mij niet kennen: ik ben op 6 oktober 1979 in de Gemeente Hilversum gedoopt. De zendelingen die me onderwezen hebben en de geweldige opvang van mijn gemeente, hebben ertoe bijgedragen dat ik een sterk getuigenis van het evangelie van Jezus Christus kreeg en eigenlijk weinig aanpassingsmoeilijkheden had. Onze gemeente, klein maar met een sterke zendingsgeest, was met de vele zendelingen en de toenmalige zendingspresident Roghaar en zijn vrouw, een geweldig oefenterrein voor een jong lid dat graag op zending wilde. Uiteindelijk heeft het nog jaren geduurd voordat de definitieve beslissing op zending te gaan viel.

De eerste maanden van haar zending bracht zuster Van der Leer in Freiburg door.

Pas toen ik voor de kerk in Frankfort werkte kreeg ik plotseling heel sterk het gevoel: "Je moet op zending. Twee maanden later was ik in het zendingsveld.

Ik wil graag tegen alle jonge mensen in de kerk zeggen: Ga op zending zodra de gelegenheid zich voordoet. De dingen die je op zending leert zijn een voorbereiding op en een basis voor de rest van je leven. Het is als bekeerlinge heel ontroerend om te zien hoe een onderzoeker op dezelfde manier als jij - bijvoorbeeld, door het plan van zaligheid onderwezen te krijgen - een getuigenis verkrijgt van het evangelie. Inzicht krijgen in hoe de kerk functioneert, hoe je kunt helpen, hoe je met je collega's samen beslissingen neemt, samen huilt, samen lacht; er is geen ervaring die zo uniek is als een zending. Mijn zending, die in november alweer voorbij is, heeft me meer kennis van het evangelie gegeven dan ik in jaren op had kunnen doen. Ik weet dat onze Hemelse Vader van al zijn kinderen houdt. Ik weet ook dat wij als leden van de kerk het grootste voorbeeld kunnen zijn dat gegeven kan worden, als we het evangelie werkelijk naleven. Op zending te gaan is een van de beste beslissingen die je kunt nemen.

Zuster van der Leer: "Ik houd van Bayern en de mensen hier."

Zuster Wendelien van der Leer

De zendelingenpagina's / Prijsvraag

Esther Arts
England Manchester Mission
Paul House, Stockport Road
Timperley, Altrincham
Cheshire, WA 15 7 UP
England

Mark Brouwer
Florida Lauderdale Mission
1350 N.E. 56th Street
Fort Lauderdale, Florida 33334
U.S.A.

Anita de Bruijn
England Bristol Mission
Southfield House
2 Southfield Road
Westbury on Trym, Bristol BS 9 3 BH
England

Jan Debaene
Zendingsgebied Amsterdam Nederland
Laarderweg 128
1402 BM BUSSUM
Nederland

Mark Decker
Arizona Tempe Mission
P.O. Box 27056
Tempe, Arizona 85282
U.S.A.

Roger Elfert
South-Africa Johannesburg Mission
P.O. Box 521114, Saxonwold
Johannesburg 2132
Zuid-Afrika

Thies de Jonge
Zendingsgebied Amsterdam Nederland
Laarderweg 128
1402 BM BUSSUM
Nederland

Ernst Mollemans
England London Mission
64-68 Exhibition Road
London SW7 2PA
England

Wim Methorst
Michigan Dearborn Mission
33505 State Street, suite 101
Farmington, Michigan 48024
U.S.A.

Paul Muntinga
Idaho Boise Mission
3295 Elder Street, Suite 153
Boise, Idaho 83705
U.S.A.

Derk-Jan Oddens
England Bristol Mission
Southfield House
2 Southfield Road
Westbury on Trym
Bristol BS9 3BH
England

Jan Peters
England Bristol Mission
Southfield House
2 Southfield Road
Westbury on Trym, Bristol BS9 3BH
England

Bart van der Put
England Coventry Mission
4 Copphall House, Stationsquare
Coventry
West Midland CV12 5FO
England

David van der Put
England London South Mission
484 London Road
Mitcham, Surrey CR4 4ED
England

Martin Tenthof van Noorden
Philippines Davao Mission
P.O. Box 494
Davao City 9501
Filippijnen

Claire Verschoof
Scotland Edinburgh Mission
Boroughfield, 32 Colinton Road
Edinburgh EH10 5DG
Schotland

*Mocht er een adres ontbreken, a.u.b. bericht aan
Het Kerkelijk vertaalbureau, postbus 224,
3430 AE NIEUWEGEIN, Nederland*

Sinds president Bensons aansporing het Boek van Mormon meer te gebruiken:

Recordaantal Boeken van Mormon verspreid

Momenteel worden er wereldwijd meer Boeken van Mormon gedistribueerd dan ooit. Het distributiecentrum in Salt Lake City, dat vorig jaar meer dan 1,2 miljoen exemplaren verzond (toen ook een recordaantal), verwacht dat dit jaar meer dan 1,8 miljoen Boeken van Mormon hun weg naar leden, zendelingen en uiteindelijk onderzoekers zullen vinden.

Hierbij moet in aanmerking worden genomen dat deze cijfers slechts betrekking hebben op de Engelse uitgave; voor de overige talen zijn nog geen getallen bekend. Tijdens de afgelopen aprilconferentie spoorde president Benson de kerk aan het Boek van Mormon meer te gebruiken. Veel leden hebben aan deze oproep

gehoor gegeven door Boeken van Mormon, voorzien van hun getuigenis, aan onderzoekers of zendelingen te geven. Een wijk in Californië meldt dat door deze actie het aantal bekeerlingen beduidend is gestegen en dat er een sterke zendingsgeest in de wijk heerst.

Uit: *Church News*

Opnieuw "Haarlemmers helpen Polen"

In het afgelopen februari-nummer van De Ster heeft u kunnen lezen over de interkerkelijke hulpactie "Haarlemmers helpen Polen", waarbij de Wijk Haarlem in de Ring Den Haag met achttien andere kerkgenootschappen samenwerkte, om verschillende noodlijdende groeperingen in Polen van o.a. voedsel, kleding en medicijnen te voorzien. Onze correspondenten voor de Haagse ring, zuster J.H. Kirschbaum-zur Kleinsmiede, is nauw bij deze hulpactie betrokken en vertelt over nieuwe ontwikkelingen en de voorbereidingen voor een volgende actie dit najaar.

De interkerkelijke stichting "Haarlemmers helpen Polen" is nog steeds actief. De samenwerking, die in de herfst van 1985 tussen negentien kerkgenootschappen tot stand kwam, is zo hecht geworden, dat we weer bruisen van enthousiasme voor een nieuwe actie voor voedsel, medicamenten, zeep en wat verder nodig zal blijken te zijn. Broeder en zuster Kirschbaum zijn in augustus naar Torun gereisd om noodlijdende ziekenhuizen, kerkgenootschappen en kindertehuizen te bezoeken om vast te stellen aan welke zaken de meeste behoefte is. Een ziekenhuis in Heemstede heeft voor "ons" kinderziekenhuis in Warschau kostbare apparatuur voor de bewakingsafdeling aangeboden, daar deze niet geschikt is om gecomputeriseerd te worden, iets wat in de meeste Nederlandse ziekenhuizen thans het geval is. Een bevriend technisch bureau, gespecialiseerd op het gebied van medische apparatuur, heeft alles gecontroleerd en, waar nodig, kleine reparaties uitgevoerd. De zending is begin juni in Warschau afgeleverd, tot grote vreugde van de artsen aldaar.

Inmiddels heeft zich al weer een ander ziekenhuis gemeld met overvloedige apparatuur, die deze keer naar Torun zal worden verzonden. Verder was de stichting, dankzij nagekomen giften, teruggestorte BTW (op aankopen in 1985), verkochte voddens e.d., in staat om nog meer hulp te bieden. En wel: medicijnen te sturen voor het herstel van vier leukemie(bloedkanker)patiënten in het kinderziekenhuis in Warschau. Twee Amsterdamse specialisten hebben telefonisch een behandelingsmethode samengesteld met specialisten in Polen, waardoor de stichting een juiste opgave ontving van hoeveelheden en namen van de - absoluut niet te koop zijnde - medicijnen. De pakjes zijn op het vliegveld rechtstreeks aan een van de dokters overhandigd: verzendkosten hebben wij niet hoeven te betalen! Indien er wijken of gemeenten zijn die willen meehelpen om het najaarstransport (verleden jaar drie vrachtwagens) weer tot een groot succes te maken, dan kunnen zij zich in verbinden stellen met zuster Kirschbaum, tweede secretaresse van genoemde stichting. Telefoon: 023-285401

Van het klooster naar de tempel

Toen in februari j.l. in Provo (Utah) broeder Andries Herrebrugh (vroeger lid van de Wijk Haarlem in de Ring Den Haag) overleed, brak er voor zuster Maria Herrebrugh een moeilijke tijd aan. De leegte, na jaren van intensieve verzorging van haar man, was groot. Maar daar is nu verandering in gekomen, doordat zij op een tempelzending geroepen werd in Japan, in de Tokio-tempel. Zij is op 4 augustus j.l. naar het Verre Oosten vertrokken. Waarom is het juist vermeldenswaard dat zuster Herrebrugh uit Amerika naar de Tokio-tempel geroepen is? Er gaan zoveel leden overal uit de wereld op zending. Zij bracht namelijk 21 jaar in

Japan door als religieuze van de rooms-katholieke kerk, waartoe zij tot het begin van de jaren zeventig behoorde. Toen zij in 1973 kennis maakte met De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen, drong het snel tot haar door wat zij gedurende vele jaren had gemist. Het werk in de tempel is niet nieuw voor haar, daar zij met haar man - voor hun emigratie naar Utah - enige maanden in de Londen-tempel heeft gewerkt. Voor hen die zuster Herrebrugh willen schrijven, het adres van de Tokio-tempel is: 5-10 Minami Azabu, Minato-Ku, Tokio, Japan.

De Tokio-tempel

MUZIEK IN DE WIND

Deanne Packer Kelly

Met een klap belandde het hete ijszer op het kussensloop en met tegenzin streek Janine de kreukels weg. Terwijl ze naar de stapel schoon maar gekreukt wasgoed keek, dacht ze: *Ik ben het zat om kussenslopen te strijken! Ik ben dat hele strijken zat! Het is gewoon teveel allemaal!*

Het onafgebroken gehuil van de wind

buiten werd slechts onderbroken door het ritmische geboon van het strijkijzer op de strijkplank. Ze keek door het raam naar het woeden van de storm en huiverde. *Ik wou dat ik niet de oudste dochter was. Dan hoefde ik niet al het werk te doen nu moeder ziek is.*

Een uur geleden had haar moeder gezegd: „Als je klaar bent met het strijken, zou je dan naar mijn kamer willen komen, dan bekijken we wat we vanavond zullen eten.”

Janine kreunde toen ze dacht aan het

avondeten en de afwas. *Waarom ik? Het is niet eerlijk!* Er sprongen tranen in haar ogen en haar lange bruine haar viel langs haar bleke wangen, terwijl ze het kussensloop netjes opvouwde en op de groeiende stapel gestreken wasgoed legde. Ze dacht aan haar moeder die in bed lag te rusten en aan de vier andere kinderen die stil ergens in huis speelden. De storm scheen een deken van zwijgzaamheid over iedereen te leggen, alsof ze stil het einde van de storm afwachten.

VOOR DE KINDEREN

Oktober 1986

Even later pakte Janine met een zucht van verlichting het laatste stuk goed op, het was een zakdoek van papa. *Ik weet dat ma er niets aan kan doen dat ze in bed moet blijven liggen om de baby niet te verliezen*, redeneerde ze al strijkend. *Ze probeert opgewekt te doen, maar ik weet dat ze nogal bezorgd is. En als pa naar haar kijkt ziet hij er ook bezorgd uit.*

Toen ze weer naar buiten keek zag Janine dat de storm toenam. De wind huilde steeds harder om het huis, wat haar mistroostige stemming nog verergerde. Ineens flikkerde het licht in de strijkkamer en ging uit. Het was nog niet zo laat zodat, ondanks de storm, de sneeuw nog genoeg licht naar binnen weerkaatste om te kunnen zien.

Heel zachtjes, heel ver weg hoorde Janine muziek. *Waar komt dat nou vandaan? vroeg ze zich af. Het kan niet de radio zijn, want de stroom is net uitgevallen.* Ze liep naar de gang en luisterde.

Het is prachtig fluisterde ze. Ze liep van kamer naar kamer, in een poging te weten te komen waar het fluitende geluid

vandaan kwam. Ze vroeg zich af wie er speelde. Niemand in het gezin speelde fluit. Het intrigerende geluid was rustgevend, vloeiend. Het hield op, dan begon het weer, vervaagde en kwam weer op.

Nog steeds op zoek naar het geluid kwam Janine bij de deur van haar eigen kamer. *Wat gebeurt hier?* dacht zij verwonderd. De deur stond op een kier. Ze hoorde dat de heldere fluittoon uit haar eigen kamer kwam, en zachtjes ging ze naar binnen. De weerkaatsing van de sneeuw die voor haar raam omlaag dwarrelde accentueerde de roze en witte tinten in haar kamer. Ze volgde het geluid, dat nu duidelijk hoorbaar was, naar het raam. Bang om wat die ongebruikelijke muziek ook teweegbracht te verstoren duwde ze heel voorzichtig het wollige witte gordijn opzij.

Alsjeblieft! riep Janine uit. De muziek die ze hoorde werd op heel natuurlijke wijze gemaakt, gewoon door de harde wind! De wind woei zo hard tegen haar raam dat de lucht door de kieren naar binnen werd geperst en zodoende een

prachtig geluid produceerde.

Janine keek vol ontzag naar het raam en de glinsterende, dwarrelende sneeuw. Toen verbrak ze zelf de betovering en rende naar haar moeders kamer. Blij dat haar moeder wakker was vertelde Janine opgewonden over haar ontdekking.

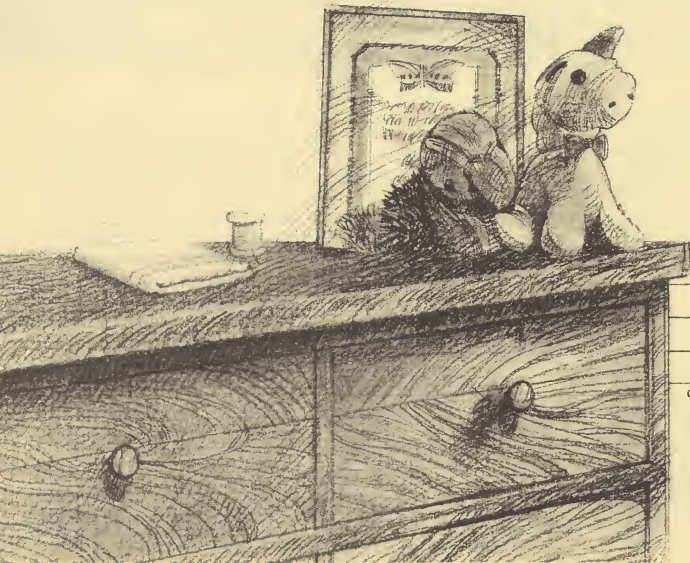
Moeders donkere ogen glommen, en haar vermoeide mond verbreedde zich tot een glimlach. Ze stak haar hand uit naar Janine. „Laat zien!” zij ze, al even opgewonden.

Janine ondersteunde haar moeder op weg naar Janines kamer en stil gingen ze naast elkaar op het bed liggen. Het enige geluid was de muziek van de wind.

„Het is prachtig!” fluisterde haar moeder.

Na nog een paar minuten stil geluisterd te hebben zei Janine: „Ik zou echt bang zijn om alleen buiten in de storm te zijn!”

„Ja, ik ook”, zei haar moeder instemmend. „Maar is het niet prachtig hoe die razende storm door een klein kiertje kan

Geïllustreerd door Dilleen Marsh

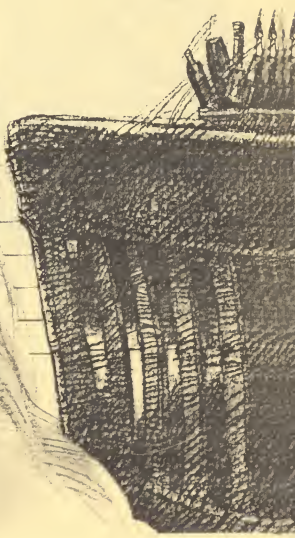
fluiten en ons zo'n ongewone muzikale verrassing kan bezorgen?"

„Nou." Janine was haar angst vergeten, kroop dicht tegen haar moeder aan en legde haar hoofd op haar schouders. Haar gedachten dwaalden terug naar eerder die middag. Alles leek toen zo hopenloos. Maar misschien viel het allemaal nog wel mee. Een gevoel van kalmte en tevredenheid welde in haar op.

„Janine?" Moeders stem doorbrak de stilte. „Als er geen stroom is, wat gaan we vanavond dan eten?"

Janine giechelde. „Ik denk dat we nog genoeg stampot over hebben van gisteren. Ik doe het wel in een pan en warm het boven de open haard op. Dan kunnen we om het vuur zitten en net als de pioniers eten!"

„Net als de pioniers!" echode haar moeder. Janine herinnerde zich hoe kalm en tevreden ze zich gevoeld had toen ze de muziek in de wind hoorde. Ze wist dat haar leven een stuk gemakkelijker was dan dat van de pioniers. Ze glimlachte en ging het eten klaarmaken.

JOSIA

Het was voor de achtjarige Josia een grote opgave koning te zijn van de machtige natie Juda. Zijn vader, die vóór hem koning was geweest, was heel slecht geweest. Josia wilde de slechte daden van zijn vader rechtzetten en zijn volk leren rechtvaardige wegen te bewandelen. De meeste mensen in Juda aanbaden afgoden en er gebeurden een heleboel slechte dingen. Josia voelde dat dit verkeerd was, maar wist niet wat hij eraan moest doen. Nadat hij zesentwintig jaar geregeerd had, besloot Josia de tempel die door koning Salomo was gebouwd, te herstellen. De overblijfselen van die tempel stonden nog overeind, maar verkeerden in zeer slechte staat.

Josia vaardigde het volgende bevel uit: „Tel al het geld dat in het huis van de Heer bijeengebracht is en stel het ter hand aan de timmerlieden, de bouwlieden en de metselaars om de tempel te herstellen.”

Het werk aan de tempel was in volle gang, toen Hilkia, de hogepriester, een wetboek in de tempel ontdekte. Hilkia en Safan, de schrijver, lazen het heilige geschrift en brachten deze opwindende vondst toen bij Josia.

DE ACHTJARIGE KONING

Josia zat als betoverd te luisteren naar het woord van de Heer, dat hij voor het eerst van zijn leven hoorde voorlezen uit de Schriften. Eindelijk wist hij wat hij moest doen, maar hij had er veel verdriet van. De Schriften zeiden: „Gij zult geen andere goden hebben voor mijn aangezicht“, maar het volk van Josia had afgoden aanbeden. Het werd Josia bang om het hart: zijn volk had al zo lang verkeerde dingen gedaan. Hij wist dat de Heer kwaad op hen zou zijn.

Josia gaf de hogepriester en de godsdienstige leiders opdracht om uit te zoeken wat de Heer van hem en van zijn volk verwachtte. Zij raadpleegden een wijze vrouw die Hulda heette en profetes was.

Zij zei tegen hen: „Zo zegt de Heer, de God van Israël: ‘Deze mensen hebben groot onrecht begaan en moeten gestraft worden, maar hun straf zal niet komen, terwijl Josia koning is, want hij heeft zich vernederd en geluisterd naar het woord van de Heer.’”

Toen Josia deze woorden van Hulda hoorde, besefte hij dat hij zijn tijd als koning moest gebruiken om zijn volk dichter bij God te brengen. Josia riep het gehele

volk op voor een bijeenkomst in de tempel en hij las hun de woorden voor uit de Schriften die in het huis van de Heer gevonden waren. Daarna sloten hij en zijn volk een verbond met de Heer om Gods geboden te onderhouden. Vervolgens reisde Josia het gehele land door om de afgodsbeelden en de plaatsen waar zij aanbeden werden, te vernietigen. Josia hield van zijn volk en leerde hun de ware, levende God te aanbidden.

Nadat hij zijn volk de waarheid had geleerd, zei Josia dat zij het feest van Pascha weer moesten gaan vieren, om de goedheid te gedenken van de Heer, die hen uit Egypte had weggeleid. Dit was het grootste feest dat in jaren in Juda gehouden was, en het volk wendde zich vol blijdschap weer tot de Heer.

Al was Josia dan pas acht jaar toen hij koning werd, hij werd met de jaren een van de beste koningen die Juda ooit had gehad. Hij diende de Heer met zijn gehele hart, met zijn gehele ziel en zijn gehele macht. □

(Dit verhaal staat in 2 Koningen 22-23.)

Gellustreerd door Paul Mann

beddegoed, kleren, huishoudelijke artikelen en zelfs extra voedsel moest achterblijven.

De eerste weken genoot de handkarrengroep van het goede weer, maar in oktober werd ze overvallen door sneeuwstormen en bittere kou en dit vertraagde hun vorderingen.

Nellies familie had het even moeilijk als de rest. Haar moeder werd ziek en moest een tijd in de handkar meerijden. Nellies vader viel in het water toen zij een rivier overstaken en omdat er geen droge kleren of beschutting was kreeg hij het verschrikkelijk koud. De voedselvoorraad van het gezin werd allengs minder en de sneeuw bedekte alle brandstof die zij hadden kunnen verzamelen om vuur te maken.

Nellies vader stierf op 22 oktober 1856 van honger en kou. Vijf dagen later stierf ook haar moeder. Er konden slechts graven gedolven worden in de sneeuw omdat de vroege winter de grond bevroren had. Nellie en Maggie liepen vermoeid en verdrietig alleen verder. Zij zagen hoe meer leden van de groep stierven door de steeds strenger wordende kou.

Op een dag, toen Nellie en haar zuster aan het hoofd van de groep liepen, verschenen er twee mannen die ze wenkten dichterbij te komen. Eerst weigerden de meisjes, maar al spoedig begrepen ze dat de mannen geen kwaad in de zin hadden.

De mannen gaven Nellie wat geld en zeiden haar iets te kopen om aan de voeten te doen op de nederzetting van de pelsjagers die zij naderden. Dankbaar aanvaardde Nellie het geld en de kans om haar blote voeten te bedekken, die al lang gevoelloos waren geworden door de kou.

In de Zoutmeervallei had Brigham Young vrijwilligers opgeroepen om de handkarrengroep tegemoet te gaan. Toen de vrijwilligers eindelijk het gezelschap bij Laramie (Wyoming) bereikten, vonden ze de armzalige groep bijna begraven onder de sneeuw. Nellies voeten waren ernstig bevroren. De reddingsploeg zette haar en de overige le-

den van de groep in hun wagens en keerden terug naar Salt Lake City, waar zij op 30 november aankwamen.

Bijna iedereen in de handkarrengroep had ernstig bevroren voeten, handen en oren en had familieleden en vrienden zien sterven. De dokter moest Nellies voeten amputeren en omdat er geen huid was om de botten te bedekken, hield zij pijnlijke wonden die nooit genezen.

Nellie en haar zus verhuisden later naar het zuiden, van Salt Lake City naar Cedar City. Hier trouwde Nellie met William Unthank en bracht hun zes kinderen groot. Met een leren schort waarmee zij haar beschadigde benen beschermde, kroop Nellie op haar knieën door hun huisje en hield het smetteloos schoon.

Nellie pakte bereidwillig al het werk aan dat zij kon doen om voor het gezin te helpen zorgen. Zo deed zij onder andere de was voor andere mensen, en maakte zij artikelen om te verkopen om zo aan het inkomen van het gezin bij te dragen. Als er iemand voedsel of hulp aanbood, dan stond zij erop om ervoor te betalen. Om haar dankbaarheid te tonen, verzamelde zij eens per jaar haar kinderen om het kerkgebouw schoon te maken. De jongens sjouwden dan met water, de meisjes wassen de ramen en Nellie schrobde de vloer.

William sneed houten „klompjes“ voor Nellie, maar zij irriteerden alleen maar de stompjes die niet wilden genezen. Later stelden giften haar in staat om zich houten benen aan te schaffen, maar zij droeg deze slechts bij bijzondere gelegenheden, omdat de voortdurende pijn er erger door werd.

Ondanks armoede en pijn klaagde Nellie zelden. Zij had haar Hemelse Vader leren kennen in haar lijden. Door de schoenen die haar gegeven werden voor haar blote voeten, de wagen die gezonden werd toen zij niet verder kon, en de hulp die zij haar levenlang kreeg, wist Nellie Pucell Unthank dat zij op de Heer kon rekenen.

□

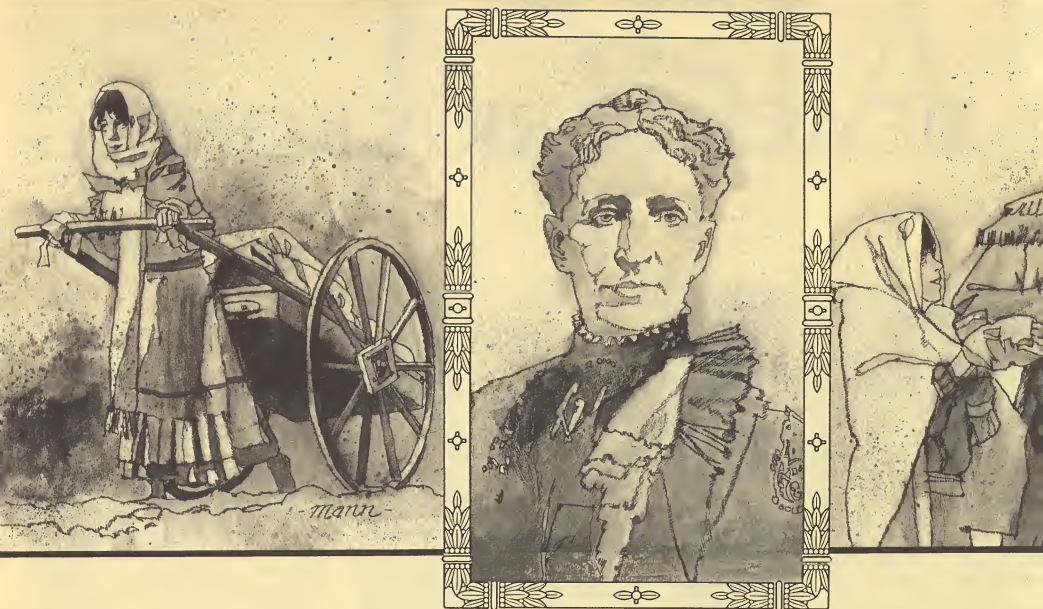
vroeg wat er aan de hand was. Toen Maggie uitgelegd had wat er gebeurd was, werd Nellie opgetild en achter op de wagen gezet, zodat haar voeten over de rand bungelden. Zij haastten zich om de anderen in te halen.

Nellies familie was in mei 1856 van Liverpool in Engeland met een grote groep heiligen der laatste dagen naar Amerika vertrokken. Na een goede reis op het schip *Horizon* kwamen zij in Boston aan en vandaar reisden zij per trein naar Iowa. Daarvandaan trok Nellie verder met haar ouders, haar zus Maggie en vijftien andere pioniers. Zij verwachtten in de Zoutmeervallei vrede en een nieuw tehuis te vinden. Te arm om wagens of dieren te kopen om ze te trekken, besloten de meesten van hen kleinere, tweewielige wagens te bouwen, die handkarren werden genoemd, en die zij zelf konden trekken. Alleen de allernoodzakelijkste voorraden konden meegenomen worden. Er was geen plaats voor extra

Kind uit 't Westen

Marian Dautel

HELDEN EN HELDINNEN ELLEN PUCELL UNTHANK

Sharon Bigelow

De tienjarige Ellen Pucell weigerde nog één stap te verzetten. Einde-loze dagen en kilometers had zij over de besneeuwde en bevroren vlakten gestrompeld. Nu beet de meedogen-loze kou door haar gescheurde kleren en de pijn aan haar voeten was ondraaglijk geworden. Ellen, of Nellie zoals iedereen haar noemde ging zitten, niet meer in staat om verder te gaan. Maggie, haar oudere zus, smeekte haar om op te staan. Maar terwijl hun uitgeputte vrienden verder sjokten, met moeite hun handkarren door de sneeuw trekkend, zat Nellie daar nog steeds, niet in staat haar stijve benen te bewegen.

Maggie smeekte haar zusje nogmaals verder te lopen voordat de groep pioniers hen achter zou laten. Toen hun hoop om ze nog in te kunnen halen ver-vaaagde, naderde er een door paarden getrokken wagen. De bestuurder, een van de leiders die zo gelukkig was om over een wagen te beschikken, stopte en

Een kerk van dienstbetoon

Maria Willems (Gemeente Antwerpen) actief in bejaardenzorg

In 1979 werd Maria Willems lid van De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen. In de periode die daarop volgde werd zij geregeld getroffen door de grote nadruk die gelegd werd op dienstbetoon. Een interview met de toenmalige zendingspresident Allred versterkte het verlangen dat zich in haar ontwikkelde: haar naaste dienen. Dit verlangen kreeg nog vastere vorm toen zij een kranteartikel las over een cursus 'bejaardenhelpster'. Na geschikt te zijn bevonden voor de opleiding begon zij hier met veel enthousiasme aan, om deze in 1981 af te ronden.

Sindsdien kan zr. Willems (geboren op 14 december 1938) geregeld worden aangetroffen bij bejaarde mensen. Ze verzorgt ze, maakt hun woning schoon en van tijd tot tijd kookt ze voor ze of doet hun boodschappen. Wanneer het werk gedaan is, wordt onder het genot van een kopje thee en een koekje nog wat nagebabbel. Haar voornaamste doel is niet deze mensen te betuttelen, maar ze gelukkig en tevreden te maken, en vooral respect te tonen voor hun leeftijd en levenservaring. "Met bejaarden kun je dingen bespreken die je met niemand anders kunt bespreken", zegt zuster Willems, die zich gezegend acht met deze mensen om te kunnen gaan. Echter, deze vorm van dienstverlening kent zijn beproevingen. "Als een vriend, waarvoor je gezorgd en om gegeven hebt, sterft, laat het altijd een leegte achter. Je leert van ze te houden, en dan is het hard om afscheid te nemen."

Haar doel is niet bejaarde mensen te betuttelen, maar ze gelukkig te maken en respect te tonen voor hun leeftijd en levenservaring

Zuster Willems is erg dankbaar voor de ondersteuning die zij van haar man krijgt bij haar activiteiten. Ook is zij erg dankbaar dat de kerk haar heeft doen inzien hoeveel mogelijkheden er bestaan om dienstbaar te zijn als men zelf bereid is ernaar te zoeken.

Jean Huysmans

Wie het verlangen heeft te dienen zoekt steeds naar mogelijkheden om mensen, die normaal gesproken moeilijk bereikbaar zijn, te helpen. In de kinderkamer leerde zuster Willems een paar voorbeelden van gebarentaal. Het eerste dat zij leerde was "Ik houd van jou". Dit boeide haar enorm. En daar ze ernaar verlangde om een vrouwtje in de straat en haar broer, beiden zeer slechthorend, te helpen, besloot ze om een cursus gebarentaal te volgen. Ze hoopt deze cursus in de nabije toekomst af te ronden.

Maria Willems

2e jeugdtempelreis Antwerps district

De jeugd van het District Antwerpen voor de Zwitserse tempel

De moeders van de deelnemers aan het JM/JV-kamp (zie blz. 10 van de gele pagina's), hadden nog maar net de vuile was weggewerkt, of het valies kon weer gevuld worden: dit keer voor de tweede tempelreis van de jeugd van het District Antwerpen, die plaatsvond van 22 tot 26 juli j.l.

Deze tempelreis was voor velen weer een welkome geestelijke verpozing. Het was fijn om de jongeren en hun begeleiders in het wit werkzaam te zien. Menigeen voelde tijdens het plaatsvervangend dopen dat ze bezig waren met een heilig werk. Meer dan 1.500 mensen werden in drie doopsessies plaatsvervangend gedoopt. De momenten dat er niet in de tempel

gewerkt werd, veranderden onze engeltjes in bengeltjes, maar dan wel lieve, toffe bengels. Er werd gezwommen, 'n voetbalmatchske gespeeld, Bern werd verkend enzovoorts.

Maar wat niemand zal vergeten is de eendaagse tocht naar de Stockhorn, een bergtop op 2190 meter hoogte. Er werd gepufl en gezweet, maar bovenal volhard, en die moeite werd beloond: het was prachtig om Gods wijde natuur van bovenuit te bewonderen en om enkele deltavliegers de sprong in de lucht te zien wagen. Het waren deze tocht, en vooral natuurlijk de tempelervaringen die de gespreksstof vormden van de getuigenissen op de laatste avond. En sneller dan gehoopt arriveerde de bus weer veilig in Antwerpen, dankzij onze chauffeur Dany, wiens zoonnet Samy gewonnen was voor al de mormoonse activiteiten van de voorbije dagen.

Jeann Huysmans

Bij bergbeklimmen is een goede communicatie belangrijk . . .

Nieuwe boeken / Aanbiedingen

Lesboek instituuetscursus Leer en Verbonden

Onlangs is de Nederlandse versie van het lesboek van de instituetscursus Leer en Verbonden van de pers gerold. Daar dit boek niet alleen bestemd is voor hen die actief aan het instituut deelnemen, maar voor alle leden van de kerk, bevelen wij dit lesboek graag in uw aandacht aan. Het lesboek is samengesteld door de kerkelijke onderwijsinstellingen en verschaft u bij uw studie van de Leer en Verbonden een schat aan opbouwende, geloofsversterkende en interessante achtergrondinformatie. Een citaat uit de inleiding van dit lesboek:

"Deze openbaringen bevatten de waarheden die voor uw zaligheid noodzakelijk zijn. Zij openbaren de leer tot zaligmaking, de beginselen die de mens tot een volheid van vreugde brengen. In de eerste bedelingen van de wereld sloot de Heer verbonden met de mens waarmee hij zich aan Hem kon binden. In de laatste bedeling zijn deze verbonden wederom geopenbaard. In de 138 afdelingen van dit werk vindt u de leer en de verbonden die belangrijker zijn dan alle rijkdommen der wereld te zamen. Zoals de twaalf apostelen in de inleiding van de Leer en Verbonden getuigden, is het een boek dat 'voor alle mensen heilzaam' is . . ."

Een ieder die dit lesboek bestudeert, versterkt zodoende zijn getuigenis en doet een grondige kennis op van de hedendaagse openbaringen in onze standaardwerken en hun achtergrond. Het boek kost Fl. 16,50 / 300 BF.

Onmisbaar in elk mormoons gezin:

Hulpboek voor de gezinsavond

Dit nieuwe, 371 bladzijden tellende gezinsavondboek bevat talloze suggesties voor lessen, activiteiten en spelletjes die uw gezinsavond meer inhoud kunnen geven.

Prijs: F. 7,70 / 140 BF.

Catalogusnr: PB HT 5197 DU

In de aanbieding

De volgende boeken kunnen tot 31 december 1986 tegen sterk gereduceerde prijs besteld worden bij het distributiecentrum te Friedrichsdorf:

Catalogusnummer	Titel / auteur	Normale prijsNu			
		Fl	Bfr	Fl	Bfr
PB MI 4303 DU	Het wonder der vergeving Spencer W. Kimball	16,50	300	5,50	100
PB MI 0131 DU	Presidenten van de kerk Preston Nibley	16,50	300	6,60	120
PB DD 0086 DU	De weg tot volmaking Joseph Fielding Smith	11,00	200	5,50	100
PB DD 0097 DU	Zijn kerk hersteld William E. Berret	22,00	400	11,00	200
PB MI 4347 DU	Het huis des Heren James E. Talmage	16,50	300	6,60	120
PB MI 4176 DU	Jezus de Christus James E. Talmage	22,00	400	11,00	200
PB MI 0029 DU	De grote afval James E. Talmage	7,70	140	4,40	80
PB MI 4314 DU	Leringen van de profeet Joseph Smith	16,50	300	6,60	120
PB MI 0133 DU	Wegwijzer voor de Schrift	3,30	60	1,10	20
PB IC 0325 DU	Verhalen uit het Boek van Mormon; 25 kleurrijk geïllustreerde verhalen voor de kleine lezer	11,00	200	6,60	120
PB IC 0336 DU	Verhalen uit het Oude Testament; 48 kleurrijk geïllustreerde verhalen voor de kleine lezer	11,00	200	6,60	120
PB IC 0347 DU	Verhalen uit het Nieuwe Testament; 51 kleurrijk geïllustreerde verhalen voor de kleine lezer	11,00	200	6,60	120

Wij raden u aan via de bestelmanager van uw unit te bestellen, zo bespaart u de vrachtkosten. Particuliere bestellingen alleen door betaling vooraf, inclusief fl. 4,40 vrachtkosten. Bestellingen zenden aan:
Versandzentrale, Kirche Jesu Christi der Heiligen der Letzten Tage,
Postfach 1568, 6382 Friedrichsdorf 1, West-Duitsland.

Wereldwijd

Ouderling James A. Cullimore overleden

Op 18 juni j.l. is ouderling James A. Cullimore, emeritus lid van het Eerste Quorum der Zeventig, overleden ten gevolge van een hartaanval. Hij is tachtig jaar geworden.

Ouderling Cullimore is 22 jaar als algemene autoriteit werkzaam geweest. In 1966 werd hij als assistent van de Raad der Twaalf geroepen. Hij was sinds de organisatie van het Eerste Quorum der Zeventig, in 1976, lid van dat quorum. In 1978 werd hem de emeritus status verleend.

Ouderling James A. Cullimore

moesten 540 niet-leden zich abonneren op de IJslandse *Ster*. De leden en tien aldaar werkzame zendingen gingen aan het werk en binnen twee maanden hadden ze 700 abonnementen bij elkaar. IJsland krijgt zijn *Ster*.

Kerk Groningen verbouwd

Het in 1969 in gebruik genomen kerkgebouw van de Wijk Groningen is uitgebreid. Op 7 juni j.l. werden tijdens een open huis de vernieuwingen, bestaande uit negen leslokalen en een vergrote recreatiezaal, aan het publiek getoond. De verbouwing duurde ruim een half jaar.

Astronaut verlaat NASA

De mormoonse astronaut Don Lind heeft het ruimtevaartprogramma verlaten om natuurkunde te doceren aan de Utah State University. Broeder Lind kreeg vooral bekendheid vanwege zijn ruimtevlucht in de Challenger van 29 april - 6 mei 1985. Hij lichtte zijn besluit toe met een grapje: "Op een gegeven moment moet je volwassen worden en een echte baan gaan zoeken." Broeder Lind was sinds 1966 bij het ruimtevaartprogramma betrokken, in 1970 was hij in Nederland om enkele lezingen te houden.

in aanbouw in dit district, dat ongeveer 2.000 leden telt. In de afgelopen twee jaar zijn er in het zendingsgebied Guadalajara Mexico, waar Aguas Caliente deel van uitmaakt, 24 kerkgebouwen in gebruik genomen.

Nieuwe kerkgebouwen in Tahiti draaien op zonne-energie

Onlangs zijn er drie nieuwe kerkgebouwen ingewijd op de drie Tahitiaanse eilanden, Makemo, Manihi en Taenga, in de Stille Zuidzee. Het bijzondere aan deze gebouwen is dat ze geheel door zonnecellen van energie worden voorzien. De gebouwen bieden elk plaats aan 125 personen. Op Taenga zijn alle 62 inwoners lid van de kerk, op drie na. De gemeenten Makemo en Manihi tellen resp. 50 en 80 leden, maar resp. 187 en 110 mensen woonden de inwijding bij.

Niet-leden in IJsland lezen *De Ster*

De leden van de Gemeente Reykjavik (de enige unit van de kerk op IJsland) kregen onlangs te horen dat *De Ster* niet in het IJsland vertaald kon worden, tenzij zij voor 600 abonnementen konden zorgen. Dit lijkt geen hoog aantal, maar het ledental op IJsland bedraagt slechts 120, waarvan de helft kinderen. Wilde het tijdschrift er dus toch komen, dan

Nieuw onderkomen Gemeente Lelystad

Na jarenlang vergaderruimte te hebben gehuurd in een schoolgebouw, beschikt de Gemeente Lelystad nu over een eigen gebouw in de vorm van een woonhuis. Het huis ligt in de wijk Spoorsteed in Lelystad en is op zaterdag 17 mei j.l. met een open huis in gebruik genomen. De daaropvolgende zondag werd een gastdienst gehouden met als gast-spreker broeder C.R. Kirschbaum, hoofd public communications voor het Nederlandstalige gebied. De benedenverdieping van het huis fungeert als kapel, op de eerste en tweede verdieping doen er in totaal tien kamers als lesruimten dienst.

1600e ring georganiseerd

Op 22 juni j.l. werd in Canada de 1600e ring van de kerk georganiseerd, en wel de Ring Kitchener Ontario. De vergadering, die in Toronto gehouden werd, werd gepreseed door president Thomas S. Monson, tweede raadgever in het Eerste Presidium, en ouderling M. Russel Ballard, lid van de Raad der Twaalf. In 1960 werd in Toronto de 300e ring van de kerk georganiseerd, de eerste in Oost-Canada. Zowel president Monson als ouderling Ballard zijn in Oost-Canada als zendingspresident werkzaam geweest.

Nooit te oud

Dat hoge leeftijd geen hindernis hoeft te zijn bij het aanvaarden van het evangelie, bewees Maria, Margarida de Souza, een 103-jarige inwoner van Belem, een plaatsje aan de monding van de Amazone in Brazilië. Ze nam met de overige leden van de familie intensief deel aan de zendelingenlessen en was dankbaar het evangelie te kunnen aanvaarden.

Drie gebouwen ingewijd op één dag

In Aguas Caliente, een stad van 400.000 inwoners in Mexico, zijn er onlangs op een zondag drie nieuwe kerkgebouwen ingewijd. Daarnaast zijn er twee kerken

De nieuwe vleugel aan het gebouw van de Wijk Groningen

Nieuwe zendelingengesprekken

De afdeling Zendingswerk van de kerk heeft aangekondigd dat de zendingen nieuwe, verbeterde gesprekken zullen gaan gebruiken, te beginnen bij de Engelstalige zendingsgebieden, kort daarna de overige taalgebieden. Deze gesprekken worden niet meer door de zendingen uit het hoofd geleerd, maar de zending onderwijst, aan de hand van enkele hoofdpunten, in zijn eigen woorden. De zending moet het punt bereiken dat hij tijdens een gesprek zich kan richten op de gevoelens van de onderzoeker, in plaats van zich steeds te moeten bedenken waar hij in de les was geweest. James D. Caldwell, president van het Zendingsgebied Denver Colorado, waar de nieuwe gesprekken aan de praktijk getoetst zijn, zei dat "de zendingen gevoelsmatig nu veel meer bij het bekeringsproces betrokken zijn. Ze voelen de eenvoud van hun taak aan,

niet om te bewijzen of te discussiëren, maar om onderzoekers de Geest te laten voelen. Het is ongelooflijk hoe de zendingen nu werken."

Nieuw opleidingsinstituut voor zendingen geopend

Het twaalfde opleidingsinstituut voor zendingen van de kerk is geopend in Lima, Peru. Zendingen uit Colombia, Ecuador, Bolivia en Peru die in deze landen op zending zijn geroepen, zullen hier opgeleid worden. Momenteel biedt het centrum plaats aan 26 zendingen.

President Benson viert 87e verjaardag

Op 4 augustus j.l. vierde president Ezra Taft Benson zijn 87e verjaardag, zijn eerste verjaardag als president van de

kerk. Leden over de hele wereld hebben hem schriftelijk gelukgewenst en geschenken vervaardigd, zoals een geknoopt kledingstuk dat versierd was met tekeningen van de kinderen uit het jeugdwerk van de negende wijk van Bannion (Utah). Op 5 augustus werd te zijner ere een receptie gehouden in het hoofdkantoor van de kerk in Salt Lake City.

Profeet bezoekt Cumorah

Op zaterdag 2 augustus bezocht president Benson de laatste uitvoering van het jaarlijkse open-luchtschouwspel op de heuvel Cumorah. De zondag daarop sprak hij ruim 15.000 aanwezigen toe tijdens een bijzondere vergadering op de heuvel Cumorah. In zijn toespraak getuigde president Benson krachtig van het Boek van Mormon. "Het Boek van Mormon is voor onze tijd geschreven," zei hij, "en bevat de volheid van het evangelie. We hebben tot nu toe dit boek niet gebruikt zoals we zouden moeten. Onze gezinnen zullen niet sterk genoeg zijn, tenzij we het boek gebruiken om onze kinderen tot Christus te leiden. Iedere heilige der laatste dagen moet van zijn studie van het Boek van Mormon een project voor het leven maken." Aan het schouwspel werkten ruim 600 vrijwilligers mee uit de Verenigde Staten en Canada, en werd in totaal door ongeveer 91.500 mensen bezocht. Hiervan gaven er 1.500 te kennen meer over de kerk te willen weten.

Plaatselijk nieuws in Wereldwijd

De redactie van *De Ster* zal graag korte berichten plaatsen over gebeurtenissen, bijzondere ervaringen, projecten e.d. die in wijken en gemeenten in Nederland en Vlaanderen hebben plaatsgevonden. Deze berichten kunt u sturen aan het Kerkelijk vertaalbureau, postbus 224, 3430 AE Nieuwegein, Nederland. Artikelen e.d. kunt u naar de Stercorrespondent van uw ring/district sturen. Wij zien uw inzendingen, met foto's, graag tegemoet.

Van de redactie aan de abonnees van *De Ster*

Ongetwijfeld is het de trouwe lezer opgevallen dat *De Ster* de afgelopen tijd ingrijpend is veranderd en mogen we stellen dat het blad allure heeft gekregen. De inhoud werd veelzijdiger en boeit menig lezer van de eerste tot de laatste bladzijde, het blad werd dikker, de 'gele pagina's' met nieuws en wetenswaardigheden uit de kerk en uit de regio vinden alom een brede belangstelling, het blad verschijnt deels in vierkleurendruk. Daarnaast bleef het als officieel orgaan van de kerk voor de Nederlandstalige leden, het woord van de kerkelijke leiders verspreiden, artikelen brengen die de zondagse lesstof illustreren, bijdragen leveren voor de gezinsavond en was het in staat in drie maanden het complete verslag van de algemene conferentie te Salt Lake City aan haar lezers aan te bieden. Ingaande 1 januari 1987 zal naast de boodschap voor de huisonderwijzers ook de boodschap voor de huisbezoeksters in *De Ster* worden afgedrukt i.p.v. in het lesboek voor de zustershulpvereniging. Per diezelfde datum zal *De Ster* bovendien weer als maandblad verschijnen, met tien reguliere nummers en twee conferentieverslagen per jaar.

Abonnementsprijs

Dat dit alles hoge kosten met zich meebrengt is zondermeer duidelijk, maar om het blad binnen het bereik te houden (of te brengen!) van alle leden, vragen wij onze lezers slechts een miniem deel van die kosten te dragen en wordt de prijs (de laatste prijsverhoging dateert uit 1984) verhoogd naar fl. 25,30 of Bfr. 460,00.

Wijze van betaling

In afwijking van het gevoerde beleid, waarbij het abonnementsgeld aan de Stervertegenwoordiger van de wijk of gemeente werd afgedragen, ontvangt u voortaan een acceptgiro, voor houders van een bank- of girorekening zeker geen vreemd verschijnsel.

Betalingen kunnen uitsluitend door middel van deze kaart en voor dit doel worden gedaan; schrijf geen mededelingen op de acceptgiro.

Onze lezers buiten de grenzen van Nederland en België dienen hun abonnement te verlengen door toezending van een cheque naar het Kerkelijk vertaalbureau.

Administratie van *De Ster*

Heeft u iets aan de administratie te melden, schrijf dan aan het Kerkelijk vertaalbureau, te Nieuwegein (zie het adres op de binnenzijde van het voorblad). Sinds januari 1986 is daar de administratie van *De Ster* ondergebracht en kunt u met adreswijzigingen, klachten over de bezorging e.d. daar terecht.

Nieuwe abonnementsen

Mocht u belangstelling hebben voor *De Ster*, schrijf dan een briefkaart of briefje naar het Kerkelijk vertaalbureau. Wacht met het storten van uw abonnementsgeld op onze acceptgiro.

De Ster : een welkom geschenk

Mocht u iemand in de decembermaand willen verbliden met een geschenk, gegeven uit het hart, dat bovendien een vol jaar meegaat, dan bevelen wij u van harte een geschenkabonnement op *De Ster* aan. Wij zorgen er dan voor dat de ontvanger nog voor 1987 zijn eerste *Ster* ontvangt, samen met uw beste wensen voor 1987.

U doet toch ook mee aan de *Europese artistieke prijsvraag* *1986?*

(zie *De Ster* van juni 1986)

Inzending voor 30 november 1986

niet net als een man?" Vrouwen kunnen zich verzuchten over de aard van de mannen in hun leven. Toch heb ik als echtgenote de taak het goed te leren vinden met mijn man, net zo goed als hij die taak met mij heeft.

Het eigenaardige is dat we de beloning al doende ontvangen. Wij ontdekken dat de goede dagen, de slechte dagen en de doorsneedagen gezamenlijk bijdragen tot een kracht en duurzaamheid die gewoonweg niet op andere wijze verkregen kunnen worden.

Alleen de goede dagen krijgen dat niet voor elkaar. Maar wanneer wij ons best doen de slechte dagen te boven te komen en ons op de doorsneedagen van onze beste zijde laten zien, vergroten wij ons vermogen tot het geven van de liefde waar Paulus in 1 Korintiërs 13 over sprak. Hoe meer wij dit vermogen uitdiepen, des te meer zullen wij ervan vervuld kunnen raken. Wanneer wij ons toewijden aan de totale ervaring, krijgen wij de kans ons samen voor te bereiden op de uitdagingen van de eeuwigheid. □

Laten wij er eens over praten

Nadat u „Het dagelijkse huwelijk” gelezen hebt, kunt u de volgende vragen en ideeën, zo mogelijk samen met uw man of vrouw, overwegen.

1. Vóór het huwelijk denken veel mensen dat het huwelijk enkel rozegeur en maneschijn is. Welke andere ideeën had u voor u trouwde? Zijn deze ideeën achteraf realistisch gebleken?

2. Hoe kunnen de uitdagingen en pietluttigheden van het dagelijkse leven een bedreiging vormen voor de huwelijksrelatie?

3. Het artikel spreekt over de noodzaak van een diepgewortelde verplichting om een huwelijk door ruwe wateren heen te loodsen. Maak een lijstje van

tenminste vijf concrete dingen die u en uw partner kunnen doen om het niveau van liefde en toewijding te verhogen.

4. Kunt u een voorbeeld bedenken van het opgegeven van iets dat u na aan het hart lag, omdat uw partner niet bereid was dat te aanvaarden? Als u er nu op terugkijkt, vindt u dan dat u en uw partner er toen genoeg aan hebben gedaan om elkaars gevoelens te begrijpen? In hoeverre was dit voorval van invloed op uw relatie?

5. Denkt u dat uw kinderen door uw voorbeeld een positieve, maar toch realistische verwachting van het huwelijk hebben?

Nanette Larsen

HUNG WO LOI

*Waarheid op de grens van
China en Macao*

Hung Wo Loi en zijn gezin op het moment dat hij als president van de gemeente Macao werd geroepen

De blikken keet zat stampvol mensen wier donkere ogen gefixeerd waren op Hung Wo Loi, die krachtig getuigde van Jezus Christus. Door het open raam zag men de flikkerende lichtjes op de grens van China en Macao.

Broeder Hung, die zowel het mandarijnchinees als het Indonesisch machtig is, fungeerde vaak als tolk voor de Kantonees sprekende Amerikaanse zendelingen in de piepkleine Portugese kolonie Macao – honderdduizenden mensen bijeengepropt op vijftien vierkante kilometer.

Een luttel jaar daarvoor had broeder Hung nog nooit van het Boek van Mormon gehoord en had hij slechts een beperkte kennis van Jezus Christus. Op zoek naar de antwoorden op de vragen over het leven en over godsdienst, hadden zijn vrouw, So Kam Wah, en hij zendelingen van alle geloofsrichtingen

binnengelaten, maar niet die antwoorden gevonden waarnaar zij zochten.

Voor Wo Loi was deze zoektocht eigenlijk al begonnen in Indonesië, waar hij was grootgebracht door een moeder, die elk van haar kinderen geloof in God had meegegeven. „Ons was ook onderwezen hard te werken en eerlijk te zijn”, vertelt broeder Hung. „Mijn vader vond drie keer een horloge terwijl hij de koeien opdreef, maar hij heeft deze steeds weer naar de politie gebracht.”

Toen Wo Loi twaalf was, trok zijn familie terug naar China. Elke dag na schooltijd ging hij de heuvels in om planten te verzamelen voor hun vier varkens. Het was in deze tijd dat hij de mooie So Kam Wah leerde kennen.

„Haar optimisme en vrolijke uitstraling maakte diepe indruk op mij. Zij was altijd bereid mij te helpen bij dienstbetoonprojecten van school. Het is leerlingen van het voortgezet onderwijs verbo-

den om verkering te hebben, dus werden we goede vrienden.” De familie van Kam Wah verhuisde niet lang daarna naar een plaats die meer dan 160 kilometer verderop lag, maar de twee bleven elkaar acht jaar lang trouw schrijven.

Na hun huwelijk gingen broeder en zuster Hung hard aan het werk – hij als opzichter over tweeduizend arbeiders belast met het beschermen van rubberbomen tegen orkanen, terwijl zij ‘s ochtends om vier uur opstond om rubber uit de bomen te tappen.

In juli 1979 besloot de familie Hung – ze hadden toen twee dochters en sindsdien is er een jongen bijgekomen – China te verlaten en een nieuw leven te beginnen in Macao aan de zuidkust van China, 64 kilometer ten westen van Hong Kong. Zij begonnen in hun eigen woning met een weverij.

Drie jaar later hoorde Wo Loi boven het geratel van de weefgetouwen uit dat

er geklopt werd. Hij maakte open en daar stonden twee zendelingen van De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen. Hij liet hen binnen en vertelde zijn personeel dat zij het werk moesten laten rusten en hun volledige aandacht moesten schenken aan deze boodschappers van een onbekende godsdienst.

Al snel was de familie Hung ervan overtuigd dat het deze godsdienst was waar zij naar gezocht hadden. Maar er was een hinderpaal die de doop van Wo Loi in de weg stond – hij had sinds zijn negende gerookt, niet alleen sigaretten, maar ook de grote bamboe bong (een reusachtige pijp die op de grond rust).

Toen de zendelingen hem uitdaagden met roken te stoppen, begon hij ze te mijden door het huis te verlaten voordat zij kwamen. Maar ze gaven het niet op; soms wachtten ze uren totdat hij terugkwam. Onder de indruk van hun zorg om hem, nam Wo Loi zich voor de gewoonte te overwinnen en stopte hij, elke keer dat hij naar een sigaret verlangde, een stuk hete gemberwortel in zijn mond. Binnen vier dagen was hij van het roken af.

Broeder en zuster Hung zijn op 25 april 1982 gedoopt, iets meer dan een maand nadat de zendelingen voor het eerst bij hen hadden aangeklopt.

Vlak daarna werd broeder Hung aangesteld als conciërge van de Gemeente Macao. Het jaar daarop werd het kerkgebouw verbouwd. Tijdens deze werkzaamheden viel er veel puin en afval in de ruwhouten kist die als doopvont diende.

Broeder Hung liegde dan de vont emmer voor emmer, leep de trap op naar buiten en gooide het vuile water in de goot. Na de doopvont schoon te hebben gemaakt, vulde hij die weer met behulp van een tuinslang.

„Broeder Hung besteedde elke week uren aan het schoonhouden van de doopvont“ herinnert ouderling Gary Swenson zich, die toen de president was van de Gemeente Macao. „Hij deed het, ongeacht of er nu wel of niet een doopdienst op het programma stond. Hij hoopte gewoon dat er een zou zijn.“

Broeder Hung was vastbesloten alle

Broeder Hung werkzaam aan het gebouw van de gemeente Macao

geboden van God te onderhouden – met inbegrip van de wet van tiende – ondanks financiële problemen. „De grootste beproeving van mijn geloof kwam toen het nieuwe schooljaar begon. Er was gewoonweg niet genoeg geld om alletwee mijn dochters naar school te laten gaan“, vertelt hij.

„Toen droomde ik op een nacht van Jezus Christus die met uitgestrekte armen tegen mij zei: ‘Maak u geen zorgen. Als u mijn geboden onderhoudt, zal Ik u zegenen.’“

Een paar dagen later werd broeder Hung opgebeld door een kennis uit Hong Kong, die hem aanbood de opleiding van zijn dochters voor zijn rekening te nemen.

Anderhalf jaar nadat hij lid was geworden van de kerk werd broeder Hung geroepen als gemeentepresident. Het was de eerste keer dat een inwoner van Macao gemeentepresident werd; voorheen waren het altijd zendelingen geweest die deze functie vervuld hadden. „De gemeenteleden worden getroffen door de grote nederigheid en christelijke liefde van broeder Hung“, vertelt Leland Chan, een zending in de Gemeente Macao.

Bezoekers die de trap, die meer weg heeft van een ladder, naar de éénkamerwoning van de familie Hung opklommen, worden verwelkomd door de brede grijns van broeder Hung en de meer ingetogen glimlach van zuster Hung. Het is deze liefdevolle uitstraling, alsook hun kennis van verschillende talen, die vluchtelingen en andere nieuwelingen aanspreekt; broeder en zuster Hung fungeren dan ook vaak als tolk voor onderzoekers. Meer dan eens heeft broeder Hung de zendelingen geholpen mensen te onderwijzen in een volgepakte blikken keet, terwijl veel andere onderzoekers buiten bij de deur staan om iets van de les op te vangen. Zijn voorbeeld en bewogen getuigenis hebben al verscheidene families tot de kerk gebracht.

Broeder Hung verklaart: „Door voortdurend de Schriften te bestuderen, heb ik van de goedheid Gods ontvangen, alsmede de leiding van de Heilige Geest. Ik heb een niet te stelpen bron van waarheid gevonden. De dichter in mij kan mijn gevoelens het beste onder woorden brengen: ‘God heeft mij lief en ik Hem. Hij leidt mij en ik gehoorzaam. Onveranderd in de eeuwigheid, geeft Hij de weg aan.’ □

OFFERANDEN: PREFIGURATIES VAN CHRISTUS

Het allereerste geboekstaafde gebod aan Adam en Eva na hun verdrijving uit de Hof van Eden was „dat zij de Heer hun God moesten aanbidden en de eerstelingen van hun kudden offeren als offerande aan de Heer” (zie Moz. 5:5). Aldus was de wet van offerande een van de eerste opgetekende verordeningen die aan de mens geopenbaard werd.

Waarom werd deze verordening het eerst gegeven? Omdat de „natuurlijke mens” (zie Mos. 3:19) door zijn gescheiden zijn van God, zich gaandeweg van de Godheid af zou wenden. Het leven

van de mens zou zich gaan concentreren op aardse zaken, omdat het zich zou laten aanzien dat al zijn verlangens en behoeften door de aarde zouden worden bevredigd en dat zelfs zijn bestaan eraan te danken was. Hij zou zich gedrongen gaan voelen slechts één wet te kennen: de wet van het zelfbehoud.

Wat zou hem dan tot een op God gericht leven voeren? President David O. McKay heeft ons, met groot inzicht, van een antwoord voorzien.

„Toegegeven, de goddelijke vonk in hem zou hem er steeds toe aanzetten boven zichzelf uit te stijgen. Maar zijn eer-

Richard D. Draper

bied voor het Oneindige zou zich alleen maar kunnen uitdrukken in een aanbiden van de manifestaties van goddelijke macht—de zon, de maan, het gedonder, de bliksem, de waterval, de vulkaan enzovoort . . .

„In zijn goedgunstigheid heeft de Heer het evangelie aan de mens geopenbaard, waarbij een van de allereerste geboden die gegeven werd de *wet van zelfbehoud* wezenlijk verdrong. En dat was de *wet van offerande*. Deze hield in dat het beste wat de aarde voortbracht, het mooiste exemplaar van de kudde, niet voor eigen gebruik was, maar voor God. De mens moest God, niet de aarde aanbidden.” („The Atonement,” *Instructor*, maart 1959, blz. 65–66.)

Met andere woorden, de mens moest op God vertrouwen; God zou zijn steun zijn. Het offeren aan de Heer van het allerbeste wat hij had, werd het symbool van zijn onvoorwaardelijk geloof in Jehova als de schenker van zowel het sterfelijke als het eeuwige leven.

Vierduizend jaar lang zou dit een van de belangrijkste verordeningen zijn in verband met het sluiten, onderhouden en vernieuwen van verbonden. Het brengen van offeranden zou dus een onmisbaar onderdeel zijn van de verordeningen die in het huis des Heren werden verricht. In tegenstelling tot hetgeen sommigen misschien hebben gedacht, was de oude wet van offerande een inspirerende, verheffende, heilige verordening, die tot doel had het wezen en de zending van Christus te openbaren.

Het Oude Testament spreekt van vele soorten offeranden, en ook van categorieën binnen de offeranden. Maar niet iedere offerande was een verordening op zich. Alle maakten deel uit van één verordening die „de wet van offerande” werd genoemd. Deze door God geopenbaarde verordening, te zamen met alle verordeningen uit de oudheid, was bestemd ter vervulling van een goddelijk doel: de natuurlijke mens te veranderen in een zoon van God. De profeet Joseph Smith leerde: „Het herboren worden geschiedt door de Geest Gods door middel van verordeningen.” (*Leringen van de profeet Joseph Smith*, blz. 143.) Aldus was de wet van offerande een middel waardoor men de Heilige Geest genoot en, zoals Paulus onderwees, „een nieuwe

Het vergieten van het bloed van een dier . . . geschiedde als zinnebeeld of uitlegging van wat door de gave van God zelf geofferd zou worden.” – Joseph Smith.

schepping” kon worden. (Zie 2 Kor. 5:17.) De getrouwe Hebreeër die de riten nakwam, onderging „een bezieling, een nieuwe – en voortdurende – schepping vanuit de hemel” waardoor hij de goddelijke aard verwierf. (Zie Truman G. Madsen, „The Meaning of Christ”, *BYU Studies*, deel 15, nr. 3, voorjaar 1975, blz. 286).

Het was echter niet de rite op zich die deze transformatie teweegbracht. Wat zorgde voor de overgang van een rite in een inspirerende, verheffende verordening was de geest waarin deze werd geopenbaard en verricht. Geloof was een essentiële voorwaarde. Alleen door deze „zekerheid der dingen, die men hoopt, en het bewijs der dingen, die men niet ziet” (Hebr. 11:1) konden de deelnemers bevatten waar zij mee bezig waren, hun leven aan het verbond aanpassen en de geestelijke kracht ontvangen, die eraan ten grondslag lag. Christus was het middelpunt van de wet van riten en verordeningen. Nadat Adam de rite „vele dagen” gehoorzaam, maar in onwetendheid, had verricht, legde een engel hem uit: „Dit is een gelijkenis van de offerande van de Eniggeborene des Vaders, die vol van genade en waarheid is.

„Daarom zult gij alles, wat gij doet, in de Naam des Zoons doen, en gij zult u bekeren, en God voor altoos in de Naam des Zoons aanroepen” (Moz. 5:7–8).

Dit punt is door Joseph Smith onderstreept: „Zeker, het vergieten en

het bloed van een dier kon voor niemand heilzaam zijn, tenzij het geschiedde als zinnebeeld of uitlegging van wat door de gave van God zelf geofferd zou worden.” (Leringen, blz. 49.)

Van Adam tot Jakob

Vanaf de tijd van Adam tot aan de tijd van Jakob diende deze verordening om de verbondsverhouding tussen de mens en de Heer te vernieuwen. Het was toen nog niet de tot in de kleinste bijzonderheden uitgewerkte rite die later aan Mozes geopenbaard werd. Het schijnt zelfs uit slechts twee typen offerande te hebben bestaan: brandoffers en slachtoffers. (Zie C. F. Keil en F. Delitzsch, *Commentary on the Old Testament*, Grand Rapids, Michigan: William B. Eerdmans Publishing Co., 1976, 1:268–269.)

Het brandoffer. De eerste geopenbaarde offerande was het brandoffer. Door het brengen ervan werd de offeraar aannemelijk voor God, doordat hij deed wat God tevreden zou stemmen en het leven van de offeraar welgevallig voor Hem zou maken. Op die manier zou hij de weldaden van de verzoening deelachtig worden en het gezelschap van de Geest genieten (zie Lev. 1:4). Aldus was de offerande „een vuuroffer tot een lieflijke reuk voor de Here” (Lev. 1:9). De Heer stond toe dat er bij welhaast alle offeran-

den gebruik kon worden gemaakt van verschillende dieren, hetgeen garandeerde dat alle mensen, ongeacht hun omstandigheden, in staat waren een offergave te brengen. Er waren overeenkomsten tussen de manieren waarop geofferd werd, hoewel er toch zeker ook bepaalde verschillen waren ten aanzien van de verschillende dieren.

Stieren, mannelijke lammeren, bokken en tortelduiven waren de dieren die als brandoffer aannemelijk waren. Het dier werd naar de noordzijde van het altaar gebracht, waar de offeraar zijn hand op de kop van het dier legde en het vervolgens slachtte. De priester ving het bloed op in een kom en slingerde deze tegen de hoeken van het altaar, waarmee gesymboliseerd werd dat alle zonde bedekt werd door de dood van de Heer. Vervolgens werd het dier door de offeraar gevild en gaf hij de huid aan de priester. De priesters mochten deze huiden voor eigen gebruik houden of ze verkopen om in hun onderhoud te voorzien. Nadat het dier van zijn huid was ontdaan, werd het karkas door de offeraar in stukken verdeeld, te weten de kop, de poten, de ingewanden en het vet, en de romp. De ingewanden en de poten werden met water gewassen, waarna de priester alle onderdelen op het altaar schikte en verbrandde.

Het unieke aspect van het brandoffer was het verdelen van het dier en het wassen met water. Deze handelingen

gaven het een bijzondere dimensie en betekenis. Elk lichaamsdeel van het dier kan worden gezien als symbool voor verschillende aspecten van iemands leven. Het hoofd als symbool van de gedachten; de poten als symbool van de wandel; en de ingewanden als symbool van de gevoelens en neigingen van het hart. Het vet symboliseert de algemene gezondheid en kracht van het gehele dier. (Zie Andrew Jukes, *The Law of the Offerings*, Grand Rapids, Michigan: Kregel Publishing, 1976, blz. 63.) Het was van de ingewanden en de poten wijst op de noodzaak dat iemand niet alleen wat betreft zijn handelingen, maar ook wat betreft zijn verlangens geestelijk rein moet zijn. (Zie Ef. 5:26; zie ook Jukes, *The Law of Offerings*, blz. 71.) Al met al geven deze dingen een kwalitatieve indruk van het leven van de Heer. De gevoelens, gedachten, handelingen van de Heer – ja, zij gehele leven – werden aan God onderworpen. Tegelijkertijd werd door deze offergave de gedachte onderstreept, dat het leven van de offeraar slechts dan welgevallig is voor de Heer wanneer hij zich aan God overgeeft.

Het slachtoffer. Het slachtoffer was een symbool van de verbondsbetrekking tussen de verschillende patriarchen en Jehova. De offeraar behield een gedeelte van de offergave. Slechts een deel ervan werd verbrand; de rest werd toebedeeld en gegeten door het huisgezin van de offeraar. Hiermee werd de levende band ofwel gemeenschap tussen God en de mens gesymboliseerd.

Dit verklaart waarom Jakob God een slachtoffer bracht alvorens met zijn huisgezin naar Egypte te trekken (zie Gen. 46:1). Daarmee vroeg hij de Heer het verbond onder de kinderen Israëls te bevestigen terwijl zij in dat vreemde land vertoefden. Pas na de verzekering te hebben ontvangen dat het zo zou zijn, trok hij Egypte binnen. (Zie Gen. 46:2–4; Keil en Delitzsch, *Commentary*, deel 1, blz. 268–269.)

In de vierhonderd jaar, echter, dat Israël in Egypte een machtig volk werd, was hun verbondsverhouding tot Jehova uitermate gespannen. Veel van de Israëlieten aanvaardden de pseudo-godsdienst van de Egyptenaren. Zelfs

slavernij maakte hen niet voldoende ootmoedig om hen tot God te doen terugkeren (zie Ez. 20:6–8).

De Mozaïsche wet

Tijdens hun verblijf in de Sinaïwoestijn deed God een poging het verbond te vernieuwen en het volk te reinigen, maar zij kwamen in opstand. In zijn barmhartigheid stelde Hij een wet op die hen tot Hem zou brengen. Het was noodzakelijkerwijs een strenge wet, die het dagelijks verrichten van riten en verordeningen vergde „om hen aan God en hun plichten jegens Hem te doen denken” (Mos. 13:30). Het systeem was zo in elkaar gezet, dat de mensen God iedere dag opnieuw hun trouw moesten beloven. (Zie Bruce R. McConkie, *The Promised Messiah*, Salt Lake City: Deseret Book Co., 1978, blz. 426.) Tegelijkertijd had de wet echter nog een doel: de mensen leren over de komst van God en zijn zoenoffer. Dit werd bereikt door middel van zinnebeelden die de Heer door ieder aspect van de wet heen vlocht (zie 2 Ne. 11:4). Hij zei: „Ik zal tot de profeten spreken en Ik zal veel gezichten geven, en . . . in gelijkenissen spreken” (Hos. 12:10).

Ouderling Bruce R. McConkie heeft Gods aanwenden van zinnebeelden uiteengezet:

„Om de eeuwige waarheden, die wij moeten aanvaarden en geloven om gered te kunnen worden, volkomen duidelijk voor ons te maken, om hun ware betekenis en portee aanschouwelijk te maken met een onvergetelijke trefkracht, om onze aandacht op deze reddende waarheden te vestigen, maakt de Heer keer op keer op keer gebruik van zinnebeelden. Abstracte beginselen kunnen maar al te gemakkelijk vergeten worden, of hun diepe betekenis kan over het hoofd worden gezien, maar visuele riten en daadwerkelijke ervaringen maken een indruk op onze geest die nooit kan worden uitgewist.” (*The Promised Messiah*, blz. 377.)

Door middel van de verordeningen van de Mozaïsche wet behield de getrouwe Israëliet zijn hoop op het eeuwige leven dankzij zijn geloof in de verzoening van Christus. Hij deed dit door te ver-

trouwen op de geest van profetie, de kern van alle Mozaïsche riten. De profeteet Mormon heeft dit als volgt uitgelegd:

„Doch ondanks de wet van Mozes zagen zij uit naar de komst van Christus, en namen in aanmerking, dat de wet van Mozes een zinnebeeld was van Zijn komst, en zij geloofden, dat zij deze uiterlijke verrichtingen moesten onderhouden tot de tijd, waarop Hij aan hen zou worden geopenbaard.

„Nu veronderstelden zij niet, dat de zaligheid door de wet van Mozes kwam; maar de wet van Mozes diende om hun geloof in Christus te versterken; en aldus behielden zij door middel van geloof een hoop op eeuwige zaligheid, en vertrouwden op de geest der profetie, die sprak van die toekomstige dingen” (Alma 25:15–16).

Deze „geest van profetie” waar Alma over sprak, stelde de Israëlieten in staat toegang te hebben tot enkele van de bijzondereheden van het toekomstige werk van de Messias, voor zover deze betrekking hadden op hun persoonlijke verlossing. (Zie Jukes, *The Law of the Offerings*, blz. 13.)

Door middel van de geest van profetie konden de Hebreeërs in iedere verordening iets zien dat de eeuwige bediening van Christus verzinnebeelde.

„Het verrichten van al die verordeningen of handelingen, van Adam tot aan Christus, hoort daardoor thuis in de

categoriede Messiaanse handelingen en riten.” (McConkie, *The Promised Messiah*, blz. 378.) „Derhalve wees alles wat te maken had met de lagere wet naar Christus en zijn evangelie. Elke Mozaïsche rite was zo uitgekend en ingesteld dat het een zinnebeeld en voorafschaduw was van hetgeen moest komen.” (Ibid. blz. 416.)

De Mozaïsche verordening van de offerande bestond uit twee categorieën offergaven: de vrijwillige (brandoffers, vredeoffers en spijsoffers) en de verplichte (zondoffers en schuldoffers). Hoewel de riten onderlinge verschillen vertoonden, hadden zij toch gemeenschappelijke elementen: een offergave, een offeraar, een offerplaats, een opleggen van handen, een priester, zout, vuur en bloed.

De offergaven. De offergaven waren dieren uit de kudde, bepaalde vogels en graan of graanproducten. Een offerdier moest er een zijn dat God rein had verklaard en dat ook tot voedsel diende. (Zie Lev. 11:1–12; Deut. 14:4.) Het mocht geen wild dier zijn (zie Lev. 1:2–3; 22:21; Num. 15:3) en het mocht geen lichamelijke gebreken hebben (zie Lev. 22:19–20). Het graan moest tot meel gemalen zijn en geroosterd.

De offeraar. De offergave diende als symbool niet alleen van de Zaligmaker, maar ook van de offeraar. Het is duide-

Stieren, mannelijke lammeren, bokken en tortelduiven waren de dieren die als brandoffer aannemelijk waren. Het dier werd naar de noordzijde van het altaar gebracht, waar de offeraar zijn hand op de kop van het dier legde en het vervolgens slachtte.

lijkt dat het offerdier een *zinnebeeld* (voorafschaduwing of prefiguratie) van de Heer was, waarbij de smetteloze volmaaktheid van het dier de zondeloosheid van de Zaligmaker voorstelde. Maar er wordt nog meer gesymboliseerd. De rite was gericht op de behoefte van de persoon om aannemelijk te zijn voor God, opdat hij baat kon vinden bij het verbond. Met het symbolische overgeven van zijn leven aan de Heer, werd hij zelf een zinnebeeld van Christus. De Heiland maakte zichzelf tot een aannemelijke offergave door zijn sterfelijke barmhartigheid en getrouwheid, waardoor de verzoening tot stand kwam. (Zie Hebr. 2:17 en 2:9.) Door zich op een vergelijkbare manier over te geven aan Gods doeleinden, werd de Israëliet met Hem verzoend.

De priester. Hoewel elk individu de offergave voor zichzelf of voor zijn gezin klaarmaakte, was het hem niet toegestaan bij het altaar te komen. Totdat er boetedoening (de verzoeningsdaad) had plaatsgevonden, werd hij zondig geacht, waardoor hem de toegang tot heilige plaatsen werd ontzegd. Hij kon niet zonder een bemiddelaar, een priester die in staat was te bemiddelen en namens hem te dienen. Alleen de priester kon naar het altaar gaan om de offergave te offeren waardoor de Israëliet rein en aannemelijk werd gemaakt. In deze rol was de priester een zinnebeeld van Christus, die

de grote Middelaar is tussen God en de mens.

Het altaar. Hoewel de tent der samenkomst of tabernakel en, later, de tempel de verblijfplaats van de Godheid waren, was het altaar de plaats waar Jehova beloofde met zijn volk samen te komen, met hen te spreken en hen met zich te verzoenen (zie Ex. 29:42).

Het vuur in het oorspronkelijke altaar van Mozes en Aäron was door Jehova aangestoken (zie Lev. 9:23–24). Een van de plichten van de priester was om het vuur brandende te houden, waarmee de voortdurende gesymboliseerde van het verbond dat de verordening van de offerande werkzaam maakte.

Vuur is in de Schriften bij herhaling het symbool van twee zaken: de reinigende werking van de Heilige Geest en de kwelling van de verdoemenis. Dit tengevolge van het feit dat vuur bij machte is hetgeen vergankelijk en verdorven is te vernietigen, en hetgeen onvergankelijk is te louteren en te reinigen. (Zie Keil en Delitzsch, *Commentary*, deel 8, blz. 280.) „Alle vuren op alle altaren uit het verleden wezen er bij het verbranden van het dieren vlees op dat geestelijke reiniging door de Heilige geest zou komen, die de Vader zou sturen dank zij de Zoon.” (McConkie, *The Promised Messiah*, blz. 432.) Het slachten van de offerdieren vond plaats in de binnenste voorhof van de tabernakel of tempel, zodat ze dicht bij het altaar en het vuur zouden zijn.

Het opleggen van handen. Voordat het dier werd geslacht, legde de offeraar zijn handen op de kop. Dit kon twee dingen symboliseren, afhankelijk van het feit of de offergave vrijwillig of verplicht was. Als de offergave verplicht was, liet de offeraar het opleggen van de handen vergezeld gaan van een belijden van zijn zonden. Zo werden de zonden van de offeraar zinnebeeldig het dier ten laste gelegd. Het offerdier werd daardoor een symbolische plaatsvervanger voor de persoon en onderging de gevolgen van de zonde, want het loon dat de zonde geeft, is de dood. (Zie Rom. 6:23; Jukes, *The Law of Offerings*, blz. 46). Aldus onderwees offerande de plaatsvervangende aard van vergeving van zonde.

Als de offergave vrijwillig was, bad de offeraar terwijl hij zijn handen op de kop van het dier legde. Dit symboliseerde de gevoelens die hem ertoe aanzetten de Heer deze gave te brengen. Zo toonde de offeraar zijn overgave aan de wil van God. Het was deze toewijding die deze offergaven tot een „liefelijke reuk” (Lev. 1:9) maakten voor God. Met andere woorden, zij die zich bereidwillig aan God overgaven en Hem gehoorzaam zijn, schenken Hem voldoening. (Zie Keil en Delitzsch, 1:279, 283; Jukes, blz. 46.)

Het bloed. Van alle elementen van de verordening van offerande, speelde het bloed de meest prominente rol. De manier waarop het geofferd moest worden, werd in bijzonderheden door de Heer aangeduid. Afhankelijk van de soort offergave, werd het bloed aan de horens gestreken, rondom op alle vier zijden van het altaar gesprengd, of aan de voet van het altaar uitgegoten. Bloed maakte de gevolgen van zonde en het proces van vergeving en verzoening aanschouwelijk. Bijgevolg was bloed het zinnebeeld van zowel het leven als de dood (het vergieten van bloed symboliseerde het schenken van leven). Daar de dood het gevolg is van zonde, werd het dier geslacht als symbool van wat er gebeurt wanneer de mens zondigt. Tegelijkertijd was het dier de verzinnebeelding van Christus. Door te lijden en zijn leven te geven, maakte Christus het voor ons mogelijk nieuw leven te vinden. Het vergieten van bloed bracht voldoening of verzoening. (Zie Lev. 17:11; Hebr. 9:22.) Het Hebreeuwse werkwoord voor het Engelse *atonement* (verzoening) betekent „bedekken.” De implicatie is niet dat de zonde niet meer bestaat, noch dat de offeraar de zonde heeft goedgeemaakt, maar dat de zonde door de Verlosser is bedekt – de macht van de zonde om de mens van God te scheiden is weggenomen. (Zie Keil en Delitzsch, Commentary, deel 1, blz. 276.) Aldus wordt bloed een symbool voor het gehele proces waardoor de mens met God wordt verzoend. „Uit al deze dingen blijkt dat de mensen in Israël, die geestelijk verlicht waren, wisten en begrepen dat hun verordeningen van offerande een verzinnebeelding waren van de komende dood

Alleen de priester kon naar het altaar gaan om de offergave te offeren waardoor de Israëliet rein en aannemelijk werd gemaakt.

van Hem wiens naam zij gebruikten om de Vader te aanbidden, en dat niet het bloed op hun altaren vergeving van zonden bracht, maar het bloed dat vergoten zou worden in Getsemane en op Golgota.” (McConkie, *The Promised Messiah*, blz. 258.)

De verordening van offerande, als zinnebeeld, stond de getrouwe Israëliet toe het werk van Christus te zien. Bloed is het symbool van de sterfelijkheid. Het bloed van de mens is echter niet in staat de gerechtigheid te bevredigen en genoegdoening tot stand te brengen; dat kan alleen het leven van een God (zie Alma 34:10–15). Omdat Jezus sterfelijk was, was Hij in staat zijn leven te geven. Omdat Hij goddelijk was, was het een geldige offerande. Aldus vertegenwoordigde het bloed van de offergave ‘s Heren sterfelijkheid, terwijl de schuldeloosheid ervan zijn goddelijkheid vertegenwoordigde. Zonder die beide aspecten kon de offergave niet als een waar zinnebeeld dienen.

Het offeren van de offergave. Toen God de verordening van offerande openbaarde, onderwees Hij Mozes in het verrichten van de vrijwillige offergaven en daarna de verplichte offergaven. In de praktijk, echter, gebood Hij dat de laatstgenoemde het eerst verricht moesten worden. Hieruit kunnen wij opmaken dat de vrijwillige offergaven God welgevalliger zijn, maar dat de weg moet worden

voorbereid door de verplichte offergaven.

Het *zondoffer*. Alvorens iemand welke vrijwillige offergave dan ook kon brengen, moest hij aannemelijk voor Jehova zijn. Dat was de bedoeling van de verplichte offergaven. Deze term werd toegepast omdat men verplicht was een dergelijke offergave te brengen om vergaving van zonde te krijgen en aannemelijk voor God te worden.

De verplichte offergave, ofwel het „zondoffer“ (Lev. 5:6, 9; 9:2) richt zich op de geestelijk verwoestende aard van zonde. Hiermee wordt de uitspraak van Paulus „het loon, dat de zonde geeft, is de dood“ (Rom. 6:23) aanschouwelijk gemaakt. Ongerechtigheid, ongeacht of die opzettelijk is of niet, voert tot – of vergt – het opgeven van leven. Met het beklemtone van het gevolg van zonde, wees ook dit offer op het onontbeerlijke werk van Christus: het verzoenen, bedekken en vergeven van zonde (zie Jukes, blz. 137, 138).

De offergave die de wet aanvaardbaar achtte voor het zondoffer hing af van de maatschappelijke status van de offeraar. Dat was de reden dat deze offergave een grotere verscheidenheid vertoonde dan alle andere. De hogepriester moest op heilige dagen een stier offeren, terwijl dit ook van de gehele vergadering Israëls werd gevergd. Een koning offerde een geitebok; de gewone man offerde een

geit of een ooi; de armen offerden twee tortelduiven; en de geheel berooiden offerden een tiende efa fijn meel. (Zie Lev. 4:3, 22–23, 27–28; 5:11.)

De offergave werd op dezelfde wijze geofferd en bereid als het vredeoffer, maar het bloed werd anders behandeld, naargelang de maatschappelijke status van de offeraar. Het bloed werd ten behoeve van de priester en de gemeente de tabernakel of tempel ingebracht, zeven maal voor het voorhangsel gesprenkeld, op de horens van het reukaltaar gestreken en aan de voet van het brandofferaltaar uitgegoten. Het bloed van de tortelduiven, die door de armen waren geofferd, werd eruit geknepen en tegen de zijkanen van het altaar gesprenkeld. De meel die door de geheel berooiden was gegeven werd op het altaar verbrand, zonder olie of wierook.

Het karkas van het offer van het gewone volk en de leiders werd eigendom van de priester. Dat wat voor de hele gemeente en de hogepriester werd geofferd werd buiten de legerplaats of stad gebracht en verbrand op een plek die ceremonieel rein was.

Het zondoffer had niet zozeer met zonde of zondigheid in het algemeen te maken, dan wel specifiek met zonden die „onopzettelijk“ begaan waren (zie Num. 15:13, 22, 27). Dit omvat niet alleen het zondigen uit onwetendheid, haast, onoordachtigheid of laksheid, maar ook die overtredingen die per on-

geluk begaan waren. (Zie Keil en Delitzsch, deel 1; blz. 302–303.) Zodoende omvatte het zondoffer die zonden die voortkwamen uit de zwakte van het vlees welke inherent is aan de gevallen staat van de mens.

De les die uit dit offer geleerd kon worden is dat Christus' verzoening niet alleen bewuste daden omvat, maar ook de daden uit onwetendheid. Zonder de verzoening zouden zij die „zijn gestorven zonder de wil van God ten opzichte van hen te kennen, of die onwetend hebben gezondigd“ (Mos. 3:11) veroordeeld worden door de gerechtigheid.

Het verbranden van een stier buiten de legerplaats gaf op dramatische wijze aan, dat zonde niet alleen verwijdering van God en zijn koninkrijk teweegbrengt, maar ook vernietiging van de ziel. Vet dat op het altaar verbrand werd gaf aan dat de offerande volmaakt en aanvaardbaar was, maar niet de zonde droeg. Christus deed dit, Hij leed buiten de stad (zie Hebr. 13:11–13) opdat de mens niet zou lijden indien hij zich keerde (LV 19:16). Daarom werd het bloed van de offerande op het voorhangsel van het heilige gesprenkeld, als voortdurende herinnering aan het feit dat de zonden van hen voor wie Christus stierf bedekt waren. Omdat dit zo was, kon de verbondsverhouding voortduren.

De vrijwillige offers. Na het zondoffer kon een vrijwillig offer gebracht worden om verbonden te hernieuwen en onderwerping aan God te tonen, zoals al besproken is onder brandoffers en slachtoffers.

De apostel Paulus zei dat de wet van Mozes een tuchtmeester was om Israël tot God te brengen (zie Gal. 3:24–25). In de verordening van offerande wordt dit gegeven prachtig geïllustreerd. Zij die geloofden (onder invloed van de geest van profetie) leerden van Christus, vertrouwden op Christus, en werden zo tot Christus betrokken. In de verordening van offerande, net als in ons avondmaal, kon Israël God gedenken, opdat zij zijn Geest met zich mochten hebben. □

Richard Don Draper, leerkracht aan het Orem (Utah) Institute of Religion, is ook werkzaam in het comité Evangelieerders van de kerk.

ONS ALLEN REINIGEN VAN ONGERECHTIGHEID

Ouderling Neal A. Maxwell
van het Quorum der Twaalf Apostelen

*Onzedelijkheid isoleert iemand tenslotte van God,
van anderen en zelfs van zichzelf!*

Ik zou mijn waardering voor en mijn vertrouwen in de jonge volwassenen van de kerk willen uitspreken. Als een bijzondere generatie, die hier door God op een bijzondere tijd geplaatst werd, wachten er bijzondere taken op u. Als groep zult u in staat zijn uw taak in de geschiedenis van het koninkrijk Gods op aarde te volbrengen.

Misschien vraagt u zich af waarom wij met meer nadruk tot u spreken over bepaalde geboden, maar dit heeft te maken met hun toepasselijkheid op de verschil-

lende perioden van het leven. Vandaar de bijzondere nadruk op zedelijkheid en het onderhouden van het zevende gebod: „Gij zult (geen) . . . overspel bedrijven, noch iets dergelijks doen” (LV 59:6),

De experimenten en de vrije moraal van onze tijd geven nog meer betekenis aan de laatste vier woorden: „Noch iets dergelijks doen.”

Het evangelie en de kerk van Jezus Christus houden er maar één enkele norm op na wat het menselijk gedrag be-

treft. Er is maar één eng en smal pad voor allemaal – mannen en vrouwen; oud en jong; getrouwd en ongetrouwd; zwart, bruin of blank; rijk of arm.

Dat moet wel zo zijn, want wij dienen een rechtvaardige God, en Hij heeft gezworen dat Hij zich een eigen volk zal reinigen (zie Titus 2:14; LV 43:14; 100:16), een „bijzonder” of een „dierbaar” volk. (Zie Ex. 19:5; Deut. 7:6.)

Zij die zich wijden aan het onderhouden van het strenge maar tevens heerlijke zevende gebod in een tijd van toene-

mende zedeloosheid, moeten wel bijzonder zijn. Het is nu niet meer voldoende om middelmatig te zijn, net zo min als het voldoende was in de tijd van Sodom en Gomorra.

Beschavingen en zielen kunnen verloren gaan vanwege hun daden. Een geleerde die dozijnen beschavingen heeft bestudeerd voorspelde dat „in de strijd tussen naties, zij die vasthouden aan kuisheid, zeer waarschijnlijk de overhand zullen behouden” – en iemand anders voegde hieraan toe „(omdat) zij proberen het gezin in tact te houden terwijl het vrije geslachtelijke verkeer en homoseksualiteit de neiging hebben om het gezin te vernietigen”. (*The Human Life Review*, voorjaar 1978, blz. 71.)

Het zevende gebod is waarschijnlijk het beste voorbeeld van hoezeer De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen verschilt van de wereld wat het fundamentele waarden- en normenstelsel aangaat. De wereld geeft weinig om het verbreken van dit gebod, als de mensen in andere opzichten maar bijdragen aan de maatschappij.

Er zal veel afhangen, broeders en zusters, van uw vermogen om op rechtvaardige wijze te reageren als u geconfronteerd wordt met verleiding. Dezelfde verleiding steeds opnieuw doormaken, is onverstandig en niet nodig.

Over Jezus lezen wij: „Hij onderging verzoeking, maar schonk er geen aandacht aan” (LV 20:22). Wij kunnen niet als Jezus worden, eigenschap na eigenschap, als wij enige aarzeling tonen wat onze reinheid betreft, of als wij niet tussen plezier en vreugde kunnen onderscheiden. Begeerte lijkt niet meer op liefde dan jeuk op vreugde, of praatzucht op wijsheid, of toegeeflijkheid op mededogen, of passiviteit op geduld.

Met veel onderscheidingsvermogen heeft Henry Fairlie in zijn boek *The Seven Deadly Sins Today* (De zeven doodzon-

den tegenwoordig) beschreven hoe „de zinnelijke mens gewoonlijk een verschrikkelijke leegte heeft in het centrum van zijn leven” en hoe hij „een woestijn heeft gemaakt van zichzelf en zijn leven” (blz. 187). „Begeerte,” schreef Fairlie, „is niet geïnteresseerd in haar partners, maar slechts in de bevrediging van haar eigen verlangens . . . Begeerte sterft bij de volgende dageraad, en wanneer zij in de avond terugkeert om te zoeken waar ze maar de kans krijgt, dan is het verleden reeds weggevaagd.” (*The Seven Deadly Sins*, blz. 175.)

Zij die zo door zinnelijkheid worden leeggezogen, proberen in feite hun eenzaamheid te bestrijden door prikkelingen. Maar in de rekenkunde van de begeerten, blijft alles wat door nul wordt vermenigvuldigd altijd nul. Maar het zinloze zoeken gaat door, zoals Samuel de Lamaniet weeklaagde: „Want gij hebt al de dagen uw levens gezocht naar hetgeen gij niet kondet verkrijgen; en gij hebt naar geluk gezocht door ongerechtigheid te bedrijven.” (Hel. 13:38; zie ook Alma 41:10; Morm. 2:13.)

Onzedelijkheid isoleert iemand tenslotte van God, van anderen en zelfs van zichzelf!

Zo is het lachen van de wereld slechts eenzaamheid, dat op pathetische wijze probeert zichzelf gerust te stellen. Onzedelijkheid is niet de bekrachtiging van iemands bestaan; integendeel, het is de inkrimping van iemands betekenis!

Daarom staat er ook geschreven: „Wie overspel pleegt . . . is verstandeloos; wie dit doet, richt zichzelf te gronde.” (Spr. 6:32; cursivering toegevoegd.) Misschien is het wel in de mode, maar het is stom en schadelijk.

Denk aan de regel in lofzang 57: „meer lust U te dienen.” De sleutel daartoe is „Heer, geef mij meer reinheid”, de eerste regel in dezelfde lofzang. Minder zedelijke reinheid betekent minder

dienstbetoon aan de mensheid, want onzedelijkheid vermindert de gevoeligheid van de ziel voor de noden van anderen, voor de fluisteringen in dit leven, en voor de influisteringen van de Geest.

God verlangt van ons het vermogen om te voelen. Maar zij die hun vermogen om te voelen op de verkeerde manier gebruiken worden „spoedig gevoelloos” zoals wij drie keer verteld worden door Nephi, Mormon en Paulus. (1 Ne. 17:45; Moro. 9:20; Ef. 4:19.)

Seksuele onzedelijkheid is op zichzelf niet alleen verkeerd, maar het voedt in hogere mate dan de meeste andere dingen de dodelijke virus van zelfzucht.

Begeerten, hoe knap ze ook uitgedrukt worden en hoe modieuze ze ook aangekleed zijn, zijn nog steeds begeerten. Geen wonder dat Alma zei dat wij al onze lusten moeten beteugelen om „met liefde vervuld” te kunnen worden (zie Alma 38:12). Als zulke lusten werkelijk liefde waren, zou het niet nodig zijn ze te beteugelen of te vervangen.

Bovendien lezen wij over hen die „hun hart op de ijdele dingen der wereld . . . zetten”. (Zie Hel. 12:4; LV 121:35.) Hieronder vallen zinnelijke begeerten. Wanneer de harten daarop ingesteld zijn, moeten wij eerst gebroken worden om een nieuw hart te vormen: „Werpt alle overtredingen die gij begaan hebt, van u weg, en vernieuwt uw hart en uw geest” (Ez. 18:31).

Van tevoren weten hoe wij vastbesloten zullen reageren op verleidingen is erg belangrijk. Toen Jozef het smeken van Potifars roofzuchtige vrouw (Gen. 39:7–12) weerstond, was hij voorbereid, en vastbesloten verklaarde hij zijn loyaliteit tegenover Potifar, maar vooral tegenover God: „Hoe zou ik dan dit grote kwaad doen en zondigen tegen God?” (Vers 9.) Jozefs gehoorzaamheid was een voorbeeld van veelzijdige loyaliteit tegenover God, zichzelf, zijn toe-

komstig gezin, Potifar, en, ja, zelfs tegenover Potifars vrouw, die misschien wel ziek was van zinnelijke verlangens.

De tegenstrijdigheid tussen onzedelijkheid en zich zorgen maken over andere aangelegenheden kan als volgt geïllustreerd worden. Wat zou er gebeuren als onze nooit aflatende bezorgdheid en zorg voor het milieu om ons heen toegepast zou worden op de menselijke natuur? Iedereen die op het punt stond om overspel te plegen of ontucht te bedrijven of een homoseksuele daad te begaan zou eerst een verklaring over moeten leggen over de invloed die hij daarmee op zijn omgeving zal hebben. De verdragende gevolgen van wat er op het punt staat te gebeuren zouden beoordeeld en van tevoren vastgesteld kunnen worden, zodat de roofzuchtige en de misleide de tenminste gedeeltelijk zouden kunnen overwegen wat zij op het punt staan zichzelf en anderen aan te doen.

Tijdens een van die zeldzaam, langere perioden van menselijke rechtvaardigheid, was er geen seksuele onzedelijkheid, „en er kon waarlijk geen gelukkiger volk zijn onder alle mensen, die door God waren geschapen” (4 Ne. 1:16).

Zouden de mensen in die samenleving, of in de stad van Henoah, alle dingen gemeen gehad kunnen hebben, als het virus van zelfzucht aanwezig was geweest?

Wanneer wij het zevende gebod overtreden, kunnen wij dan zeggen dat wij God met ons hele hart liefhebben, als wij een ogenblik genot meer liefhebben? Als wij het zevende gebod overtreden, kunnen wij dan zeggen dat wij „die naaste” waarlijk liefhebben als onszelf? (Zie Matt. 22:39.) Spreken wij dan ook geen vals getuigenis met betrekking tot wat werkelijk van belang is in dit leven? Is het overtreden van het zevende gebod een daad die vader en moeder onteert?

Zelfs een korte blik op Gods ecologie

toont het verband tussen de geboden. Als wij ons erin verdiepen blijkt dit echter nog duidelijker!

Petrus schreef dat Lot voortdurend gekweld werd door de losbandigheid van de bewoners van Sodom en Gomorra in woord en daad (zie 2 Petr. 2:7-8). Voorzeker weet u als hedendaagse „kinderen des lichts” (zie Joh. 12:36), wat het is om aldus gekweld te worden door gesprekken, muziek, film of drukwerk. Ik vraag mij zelfs af of zulk een benauwend milieu niet nog een reden zal worden voor de heiligen der laatste dagen om onop houdelijk om de komst van de Heer te bidden!

Jezus profeteerde dat in de laatste dagen wegens ongerechtigheid de liefde der mensen zou verkillen; er zal steeds minder liefde te vinden zijn (zie Matt. 24:12). Wegens goddeloosheid zal er ook, volgens Moroni, steeds meer menselijke wanhoop zijn (zie Moro. 10:22). De ongevoelig geworden mens wordt aldus alle hoop ontnomen, en door zedeloosheid verliest hij geloof en liefde. Wat gebeurt er dan met geloof, hoop en naastenliefde? (Zie LV 42:23.)

Wanneer wij het zevende gebod overtreden, doen wij onszelf kwaad en anderen ook. Wanneer wij ontevreden zijn met onszelf, lijden andere mensen ook. In deze betekenis is er geen zonde die zuiver persoonlijk is! Bovendien verhindert zinnelijke lust de ontwikkeling van ware liefde en maakt het ons onmogelijk om het eerste en het tweede grote gebod te onderhouden. Mijn vrienden, u kunt niet gaan waar u heen moet gaan en doen wat u moet doen tenzij u steeds reiner wordt. Reinheid past goed bij u en helpt u een beter mens te worden!

Als er in het verleden fouten zijn gemaakt, luister dan naar deze prachtige woorden bestemd voor hen die beledigen hebben en nalaten (zie LV 58:42-43).

„Komt toch en laat ons tezamen rich-

ten, zegt de Here; al waren uw zonden als scharlakenen, zij zullen wit worden als sneeuw; al waren zij rood als karmozijn, zij zullen worden als witte wol” (Jes. 1:18).

„Geen van de overtredingen die hij begaan heeft, zal hem worden toegerekend; om de gerechtigheid die hij betracht heeft, zal hij leven” (Ez. 18:22).

Luister eens naar wat James E. Talmage schreef: „De verordeningen van de begiftiging belichamen zekere persoonlijke verplichtingen, zoals het verbond en de belofte de wet van volstrekte deugdzzaamheid en kuisheid te onderhouden.” (*Het Huis des Heren*, blz. 90.)

Het zegt veel dat tot de verbonden die de Heer van ons verlangt in de heilige tempel niet de belofte behoort, dat wij de sabbat heilig houden of onze vader en moeder eren, hoe belangrijk deze geboden ook zijn.

De nadruk ligt op het zevende gebod! Mijn geliefde vrienden, u bent de voorhoede van de rechtvaardige geesten die in de laatste dagen deel zullen uitmaken van de kerk. Voordat de tijd begon, werd het zo gepland, en u werd voorbereid voordat de fundamenten van de wereld werden gelegd, om anderen te verlossen in de laatste dagen.

U kunt deze glorierijke taak niet vervullen als u als de wereld wordt! Laat uw rechtvaardige invloed gemerkt worden in de wereld in plaats van u te laten besmetten door de wereld (zie LV 59:9).

Wees nu trouw aan uw besluit van lang geleden, toen de Heer zijn plan van zaligheid op gang bracht en de aarde grondvestte, en „de morgensterren tezamen juichten, en al de zonen (en dochteren) Gods jubelden” (Job 38:7). □

Dit is een herziene uitgave van de toespraak die ouderling Maxwell op 23 juni 1985 hield tijdens een harduurovertoord voor jonge volwassenen op Temple Square in Salt Lake City.

worden, dan alleen door Christus. Een christen heeft het priesterschap niet nodig, zei hij, noch heeft hij buiten Christus een priesterschapsdrager nodig om gered te worden.

In zijn zendbrief aan de Hebreëen verwijst Paulus uitdrukkelijk naar het Melchizedeks priesterschap, ervan uitgaande dat zijn lezers het doel ervan al begrepen. De reden voor zijn zendbrief was de superioriteit te bewijzen van het hogere verbond (de wet van het evangelie) boven het lagere verbond (de Mozaïsche wet). In hoofdstuk zeven zet hij zijn betoog voort door aan te geven dat het Melchizedeks priesterschap, dat de hogere wet bedient, verheven is boven het Aäronisch of Levitisch priesterschap, dat de lagere wet bedient.

Er komen veel informatieve denkbeelden over het priesterschap uit dit hoofdstuk naar voren, bijvoorbeeld de gedachte dat volmaking door het Melchizedeks priesterschap komt (verzen 11–12), dat het Melchizedeks priesterschap niet tot één afstamming beperkt is (verzen 13–15), dat het priesterschap eeuwig is (verzen 16–17), dat het ontvangen wordt met een eed en een verbond (verzen 20–21), en dat de bediening van Christus' priesterschap eeuwig voortgaat (verzen 27–28).

Dit hoofdstuk kan het beste gezien worden als een typologie, waarbij Melchizedek, de grote hogepriester, een „type“ van Christus is, en de orde van het priesterschap die door Melchizedek en zijn volk gedragen werd een type van de orde van het priesterschap die door Jezus Christus en zijn discipelen gedragen werd.

Vers 24 is waarschijnlijk het vers dat het verkeerdst begrepen wordt en de meeste meningsverschillen veroorzaakt. De verwarring komt door het Griekse woord dat vertaald is met *dat op geen ander kan overgaan*: „Doch Hij heeft, juist doordat Hij in eeuwigheid blijft, een priesterschap, dat op geen ander kan overgaan.“

Deze vertaling ondersteunt Luthers stelling dat het priesterschap alleen door Christus gedragen wordt, dat dit priesterschap niet op anderen overgaat, dat er in de kerk geen officieel priesterschap is. Enkele commentaren en lexicons hebben getracht deze vertaling te verdedigen, ondanks het feit dat er geen aanwijsbare redenen zijn voor een der-

gelijke vertaling en dat een contextuele grond ontbreekt.

Niet op een ander over kunnen gaan is een vertaling van het Griekse woord *aparabaton*. Het gebruik van dit woord in het oude Grieks is al jaren een studieobject – en voor zover ik weet heeft geen enkele geleerde een betrouwbaar voorbeeld gevonden van een vertaling met 'niet op een ander over kunnen gaan'.

Moultons en Milligans *The Vocabulary of the Greek Testament*, dat het gangbare Griekse taalgebruik aangeeft, stelt: „Het is duidelijk dat het technisch gebruik, vergeleken met het hedendaags literair gebruik, de vertaling „niet op een ander over kunnen gaan“ afwijst.“ [2]

De context van dit hoofdstuk in Hebreëen staat „onveranderlijk“ als vertaling toe, maar „het niet op een ander over kunnen gaan“ zeker niet. De auteur onderstreept in hoofdstuk zeven het feit dat het priesterschap eeuwig is. Melchizedek „blijft . . . priester voor altoos“ (vers 3); „van wie wordt getuigd, dat hij leeft“ (vers 8); „maar krachtens een onvernietigbaar leven“ (vers 16); „Gij zijt priester in eeuwigheid“ (vers 17, 21); „doch Hij heeft, juist doordat Hij in eeuwigheid blijft, een priesterschap, dat op geen ander kan overgaan.“ (Vers 24, cursivering toegevoegd.)

Uit de context blijkt nergens dat het priesterschap niet op een ander kan overgaan. Het is eeuwig – het zal een priesterschapsdrager nooit afgenomen worden, tenzij wegens overtreding. In zekere zin draagt iemand zijn priesterschap nooit op een ander over; het is zijn eeuwig priesterschap „dat op geen ander kan overgaan“. Maar dit betekent niet dat hij het priesterschap niet aan een ander kan verlenen wanneer hij daartoe gemachtigd is.

Het priesterschap is volgens een bepaalde „orde“ georganiseerd. Christus was een priester „naar de ordening van Melchizedek“ (vers 21). Het feit dat Melchizedek op een bepaalde wijze ordende geeft aan dat er meerdere waren buiten Jezus die het priesterschap droegen. Als Christus de enige was die het Melchizedeks priesterschap droeg, zou er niet van „ordening“ sprake kunnen zijn.

Ignatius, een van de ante-Nicëaanse vaders, bisschop van Antiochië, overleden in het jaar 135, ondersteunt bovenstaande conclusies. Hij zei dat „het priesterschap het hoogste (is) van alle goede dingen die er onder de mensen bestaan; dat hij die onzinig genoeg is om er tegen te strijden, niet alleen de mens onteert,

maar God, en Jezus Christus, de Eerstgeborene, en de enige natuurlijke hogepriester van de Vader.“ [3]

Ignatius geeft aan dat Christus inderdaad de enige hogepriester van de Vader is. Hij zegt echter niets over hen die het Melchizedeks priesterschap hebben ontvangen – „Het Heilig Priesterschap naar de Orde van de Zoon Gods“ (LV 107:3) – en geordend worden als hogepriesters van de Zoon. Hij maakt ook onderscheid tussen Christus' natuurlijke recht op het priesterschap, en het feit dat de mens het priesterschap verleend krijgt en geordend wordt tot een ambt daarin. Van oudsher is het Christus' priesterschap, voor anderen is het „het hoogste van alles“ dat zij kunnen bereiken.

Theophilus, die later bisschop van Antiochië was en in het jaar 168 overleed, zei met betrekking tot de mens Melchizedek: „Toentertijd was er een rechtvaardige koning, Melchizedek genaamd, in de stad Salem, hetwelk nu Jeruzalem is. Dit was de eerste priester van alle priesters van de hoogste God . . . En van die tijd af werden over de hele aarde priesters aangetroffen.“ [4] Theophilus had zeker ook een „orde“ van Melchizedek in gedachten.

De kennis van een orde van het Melchizedeks priesterschap is uit de bijbelse tekst verdwenen. Maar hedendaagse openbaring heeft veel duidelijke en hoogst waardevolle dingen aan het licht gebracht over het priesterschap die essentieel voor onze zaligheid en ons eeuwig leven zijn. Het priesterschap is essentieel. Het is de macht van God die ons naar volmaking voert.

Dit artikel gaat niet in op alle bijbelse passages die verband houden met het priesterschap – in plaats daarvan richt het zich op teksten die vaak verkeerd begrepen worden door studenten van de Bijbel. □

Voetnoten

[1] Zie William Hordern, *A Layman's Guide to Protestant Theology*, New York: MacMillan Co., 1955, blz. 29–30.

[2] Grand Rapids, Michigan: Wm. B. Eerdmans Publishing Company, 1982, blz. 53.

[3] Zie Alexander Roberts en James Donaldson, redacteuren *The Ante-Nicene Fathers*, 10 delen, Grand Rapids, Michigan: Wm. B. Eerdmans Publishing Company, 1979, 1:90; cursivering toegevoegd.

[4] Zie *The Ante-Nicene Fathers*, 2:107.

TERUG

NAAR HUIS

Heuerssen

Verteld door Heinz Rahde
aan Sandra Stallings

Toen ik vijftien was werd onze hele klas, met inbegrip van onze leraar, bij het Duitse leger ingelijfd. De Tweede Wereldoorlog was aan de gang en wij werden ingedeeld bij een luchtafweerbatterij.

Mijn familie was zeer tegen de oorlog, maar in dienst gaan was geen kwestie van keus. Als ik geweigerd had, zou ik ertoe gedwongen zijn. Met tegenzin nam ik dus afscheid van mijn ouders en mijn zusje en van het kleine boerendorp Heuerssen aan de rand van het Heisterbergwoud, waar ik ben opgegroeid.

Vanaf het begin van de oorlog bad ik voortdurend om leiding. Ik zei de Heer dat ik al het mogelijke zou doen om me steeds op de juiste plaats te bevinden, maar smeekte Hem mij te helpen als mijn vooruitziendheid in een bepaalde situatie ontoereikend zou blijken. Ik beloofde Hem dat ik de leidende gedachten die Hij me in zou geven zou aanvaarden zonder ze in twijfel te trekken.

Mijn klasgenoten en ik waren in de buurt van Hannover gelegerd. Ons onderdeel, dat uit zo'n 300 jongens bestond, kwam zo eens in de maand bij elkaar. Gewoonlijk was er dan een feestje, waarbij iedereen – behalve ik – dronk en rookte. Ik had er aanvankelijk geen erg in, maar onze bevelhebber hield me tijdens die feestjes in de gaten.

Op zekere dag vroeg hij me waarom ik niet rookte en niet dronk. Ik voelde me wat verlegen en antwoordde dat ik er gewoon het nut niet van inzag. Ik meen dat ik de enige in de hele groep was die niet rookte of dronk, en ik was ook de enige heilige der laatste dagen.

Hij zette zijn ondervraging echter door: „Er moet toch een bepaalde reden zijn dat je die dingen niet doet?” Ik zei dat het veel beter voor je lichaam

was om zulke dingen niet te gebruiken en trachtte op die manier onder de vraag uit te komen. Wanneer je 15 bent is het niet gemakkelijk wanneer anderen je uitlachen en zeggen dat je geen man bent als je niet rook en drinkt. Mijn kornuiten hadden vaak de draak met me gestoken, wat de bevelhebber niet was ontgaan.

„Je bent mormoon, hè?”

„Ja, inderdaad.”

„Waarom heb je me dat niet gezegd?”

„Ik ben niet zo vlug met persoonlijke mededelingen. Ik ben een beetje verlegen”, legde ik uit. „U heeft de reactie van de anderen toch gezien?”

„Wel, die zou best eens kunnen veranderen als je 't hun gewoon uitlegt.”

Op een avond zaten we tijdens een feestje allemaal aan één grote tafel en, zoals gewoonlijk, was iedereen aan de drank behalve ik. Ik meen me te herinneren dat ik een frisdrank voor me had, die ik in de stad had gekocht. Weer werd ik door mijn bevelhebber in de dagen gehouden.

Plotseling kwam hij overeind en zei: „Rahde, sta op.” Vervolgens sprak hij de groep als volgt toe: „Ik stel er prijs op jullie te laten weten dat Rahde mormoon is. Hij drinkt niet en hij rookt niet, en ik wil dat jullie dat respecteren. Als ik merk dat iemand hem daarom uitlacht, komt het die persoon op 20 dagen zwaar te staan.”

Ik stond versteld en werd helemaal rood omdat alle ogen op mij waren gericht. Hij vervolgde: „Van nu af aan, Rahde, heb jij de opdracht deze mannen in de gaten te houden en ervoor te zorgen, wanneer ze de stad ingaan en boven hun theewater raken, dat ze weer veilig thuiskomen.”

Vanaf dat moment waren er steeds jongens die me mee wilden hebben de stad in. Als we een bar binnenkwamen zeiden ze meteen: „Geen alcohol voor Heinz. Hij moet ons straks thuisbrengen. Hij drinkt niet en heb 't hart niet hem lastig te vallen.”

Ik hoefde me nooit meer te verdedigen. Ik had op die manier meer vrienden dan ik ooit op een andere manier had kunnen krijgen. Ik had nergens méér baat bij kunnen hebben dan bij deze openhartigheid, zoals mijn wijze commandant had aangevoeld. Het was

een getuigenis voor me dat de anderen me zozeer vertrouwden, dat ze me altijd vroegen mee te gaan als er iets te beleven viel. En ik werd steeds door hen beschermd. Niemand heeft het daarna ooit gewaagd me iets te drinken aan te bieden.

Ongeveer zes maanden voor het eind van de oorlog werd ik ingedeeld bij een onderdeel waar de pasaaankomen jongens werden opgeleid om een radarinstallatie te bedienen. We waren in het plaatsje Seesen in het Harzgebergte gelegerd en ik was onderdehand een jaar of zeventien. Op zekere dag moesten we een opstel over Duitsland schrijven; het mijne kreeg de beste beoordeling. De officier gaf me bevel voor het voltallige onderdeel te gaan staan en zei: „Ik feliciteer je met het schrijven van het beste opstel. Ik verwacht dat je je gelijk aan zult melden om officier te worden voor het Duitse Rijk. We hebben behoefte aan mensen met jouw mogelijkheden en ik wil vanavond nog je schriftelijke aanmelding in mijn bezit hebben.”

„Ik hoef niet tot vanavond te wachten”, zei ik. „Ik doe het niet.”

Hij werd woedend en wilde me straffen. „Morgen zal ik 't je weer vragen,” brieste hij, „en de dag daarop weer.” „Toch doe ik het niet”, antwoordde ik. De geest van het nationaal socialisme stond mij niet aan. Mijn vader was een vriend van het joodse volk en wij hadden thuis altijd voor hen geboden. De officier vroeg wat ik dan wel wilde. „Ik wil bij de rest van de groep blijven”, antwoordde ik. Hij zei dat als ik me niet voor de officersopleiding wilde aanmelden, ik bevel kreeg achter te blijven om andere jongens op te leiden. Een andere keus was er niet.

Hoewel ik gedwongen werd naar een andere groep over te stappen, had ik er, toen de officier eenmaal zijn besluit kenbaar had gemaakt, een heel goed gevoel over, het gevoel dat ik me bevond waar ik hoorde te zijn. Al mijn vrienden werden naar Rusland gestuurd. Er is er maar één teruggekommen – alle anderen sneuvelde. De Heer leidde me om op het juiste moment op de juiste plaats te zijn, opdat mijn leven zou worden gespaard.

In de loop van de oorlog had ik dikwijls het gevoel dat er voor me gezorgd

werd – dat ik op het juiste moment naar de juiste plaats werd gebracht. Ik werd met gemoedsrust gezegend, ondanks alle beroering om mijn heen.

Toen de oorlog zo goed als voorbij was, kregen mijn vier collega's en ik bevel naar Berlijn te gaan, waar Hitler zich bevond. We waren in de allerlaatste fase van de oorlog beland. De Russen trokken op en de Britten en Amerikanen waren al heel dicht genaderd tot de plaats waar ik was.

We zeiden dat we naar Berlijn zouden gaan, maar ik had er al over gebeden en het gevoel gekregen naar huis te moeten gaan. We wisten dat het geen zin had naar Berlijn te gaan, want we hadden de oorlog verloren. „Günther,” zei ik tegen mijn beste vriend, „ik ga niet. Ik ga naar huis.”

„Ik ga met je mee”, besloot hij. Toen ik hem vroeg hoe hij ertoe kwam padoes zo'n beslissing te nemen, zei hij: „Ik heb je voortdurend gadegeslagen en gemerkt dat je tamelijk godsdienstig bent. Ik bewonder je en heb vertrouwen in hetgeen jij besluit, want ik heb 't idee dat jij daarbij de nodige leiding van boven ontvangt.”

Onze drie collega's besloten zich bij ons aan te sluiten, zes vertrokken we met z'n vijven, zogenaamd naar Berlijn. Maar zodra we buiten 't gezicht waren, renden we het bos in en verwisselden ons uniform voor de burgerkleding die we bij ons hadden.

De Amerikanen waren al gesignaleerd en bevonden zich op de hoofdwegen aan de rand van het bos. Wij bleven steeds hoog op de berg, waar we voorlopig veilig genoeg waren. De reis naar huis zou twee à drie weken duren. We sliepen onder de blote hemel – met z'n vijven onder één deken – en moesten om het uur van plaats verwisselen omdat de twee die aan de uiteinden lagen het zo verschrikkelijk koud kregen. Het eten dat we bij ons hadden was na drie dagen op. Daarna aten we bessen die we in het bos vonden, en een enkele keer kregen we te eten van mensen waar we bij aanklopten.

Ik herinner me nog goed de eerste keer dat ik oog in oog met de Amerikanen kwam te staan. We waren door een heel dicht naaldbos gekomen en moesten een weg oversteken. Toen we de boomtakken opzijduwden, keken

we zo in de loop van het geschut van een reussachtige tank.

Mijn hart klopte in mijn keel. Ik had nog nooit een Amerikaanse tank of een Amerikaan gezien. De tank ging aan de bovenkant open en er kwam een Amerikaan uit. Er zaten Russische gevangenen bovenop de tank die door de Amerikanen waren bevrijd. Ze zagen hoe wij beefden. De Amerikaan vroeg me waar we vandaan kwamen en waar we heen wilden. Ik vertelde hem dat we naar huis wilden. „Daar komt niets van in”, zei hij. „Kom er maar bij bovenop de tank, dan nemen we jullie mee. Daarna worden jullie met een legertruck naar een kamp gebracht.”

De Russische soldaten op de tank deden me denken aan een mogelijke oplossing voor ons dilemma. Door de oorlog heen was het gevoel van liefde dat mij mijn leven lang in de kerk was geleerd steeds bijgebleven. Ik haatte niemand. Ik dacht na over het hoeden van mijn broeder.

De Russische krijgsgevangenen in ons kamp kregen geen goede behandelings. Ze kregen weinig te eten, terwijl wij niets te kort kwamen, dus vroegen we hen ons eetgerei schoon te maken. Toen ze erin toestemden, lieten we steeds eten erin zitten om hen bij te kunnen voeden.

Toen mijn commandant dit in de gaten kreeg, werd ik bij hem geroepen. „Wat spaken jullie uit met jullie eetgerei?” vroeg hij.

„We laten het door de Russen schoonmaken”, was mijn antwoord.

„Ik ben het nagegaan en er zat nog eten in.”

„We kunnen het onmogelijk allemaal op. Dus laten we ‘t maar zitten.”

„Je weet dat dat streng verboden is. Ik zou je kunnen rapporteren, hetgeen je enorme moeilijkheden zou bezorgen. Laat dat in ‘t vervolg”, zei hij en gaf me tegelijkertijd een klopje op mijn schouder.

Een van de Russen die eten van ons had gekregen, had me een briefje in de hand gestopt. Als ik ooit hulp van de Russen nodig had, vertelde hij, dan moest ik ze dat briefje maar laten zien.

Ik had het in mijn zak gestopt en nu we tegenover die tank stonden, moest ik er ineens aan denken. Ik haalde het tevoorschijn en gaf het aan de Russen.

Toen ze het gelezen hadden, zeiden ze: „Vriend! Vriend!” in het Duits en vertelden de Amerikaan dat ik hun kameeraden te eten had gegeven. Hij zei:

„Het schijnt dat jullie goed zijn geweest voor de Russen. We zullen jullie dus niet meenemen. Doe maar wat jullie van plan waren.”

Wij zetten onze trek door het bos voort en kwamen steeds dichtbij huis. Vanaf ons bergpad konden we de Amerikaanse tanks ver beneden ons voorbij zien rijden. Een paar dagen na onze eerste ontmoeting met de Amerikanen liepen we over een bergghelling in een bos toen ik plotseling een vreemd gevoel kreeg. Ik zei mijn vrienden dat ik af moest dalen – helemaal naar beneden waar de tanks reden. „Je bent gek!” kreeg ik te horen. „Zie je al die tanks dan niet? Ze zullen je meteen overhoop schieten.” „Dat geeft niet”, antwoordde ik. Ik moest er nu eenmaal naartoe.

„Heinz, heb je erover gebeden?” vroeg Günther me.

„Ja, dat heb ik”, antwoordde ik.

„Dan ga ik met je mee.”

Zomaar. Hij hoefde er verder niet over na te denken.

De andere drie bleven achter. „Zo gek als jullie zijn wij niet!” zeiden ze. „Jullie lopen ze zo in de armen.”

We liepen zo vlug als we maar konden de heuvel af. Herhaaldelijk werd ik door Günther, die een stuk langer was dan ik, ondersteund en verder gesleept. Een poos later kwamen de andere drie ons achternagerend. Ze wisten niet waarom, zeiden ze, maar ze wilden toch maar liever met ons meegaan. Gezamenlijk zetten we onze afdaling voort en kwamen op een gegeven moment uit het bos tevoorschijn.

Links van ons stond een boerderijtje. Net toen we de bomen achter ons lieten, kwam er een man naar buiten die ons toeriep: „Kom d’erin, vlug!” We renden het huis binnen, waarna hij de deur achter ons dichtmeete. Vervolgens verstopte hij ons onder het stro in de koeienstal, daar het door de Amerikanen verboden was Duitse soldaten te herbergen. Er stond dan ook een zware straf op die overtreding.

We waren nog maar nauwelijks onder het stro gekropen toen de Amerikanen met talloze tanks en trucks voorbijkwa-

men voor een zoekactie in de bergen.

Het was de eerste keer dat ze zo’n zoekactie op touw hadden gezet. Uren later kwamen ze terug met hun trucks vol Duitse soldaten die naar kampen werden gebracht.

Weer had de Heer mij geleid zodat ik op het juiste moment op de juiste plaats was. Toen de Amerikanen de berg hadden uitgekamd en de kust weer vrij was, verlieten wij de boerderij en vervolgden onze reis naar huis. Een paar dagen later werden we weer door de Amerikanen aangehouden. Aanvanke-lijk hield ik mijn mond. Ik wilde doen alsof ik geen Engels kende. Ik hoorde ze zeggen: „We laten ze hier maar zitten en zetten ze op de volgende truck die langskomt om ze naar een kamp te brengen.” Tot op dat moment was er wel iedere twee à drie minuten een truck langsgeskomen.

We zaten daar te wachten. Er kon ieder moment een truck opdagen. Wij wachtten en wachtten. Wel een uur lang zaten we daar, maar er kwam alsmaar geen truck. Ten slotte ging ik naar een van de militaire politiemannen toe.

Toen ik hem vertelde wie wij waren, zei hij: „Zo, zo. Ineens spreek je dus toch Engels.”

„Ja, mijnheer. Ik heb op school Engels leren spreken. Ik was daarmee alleen maar bang.”

„Hoe oud ben je?” vroeg hij. Ik vertelde dat ik 17 was.

„Waar kom je vandaan?”

Ik deed hem het hele verhaal: wat we gedaan hadden, waarom we burgerkleding droegen en waar we naar toe wilden – naar huis. Hij ging naar de telefoon om bij de onderdelen waar wij deel van uit hadden gemaakt te controleren of ik de waarheid had verteld. Daarna keek hij me een hele tijd aan en zei: „Ik heb een zoon van ongeveer jouw leeftijd. Ik hoop dat als hij tegen iemand zegt, ‘ik wil naar huis, naar m’n moeder’, dat ze hem de kans zouden geven. Als die deze weg vervolgt, kom je bij een Amerikaans hoofdkwartier; maar als je die andere neemt, zullen ze je niet zien. Het beste, jongen.”

Eindelijk waren we haast thuis. Niets deed het meer. Er waren geen treinen, geen auto’s, geen bussen, er was geen telefoon – helemaal niets. Behoedzaam kropen we dus door het bos en volgden

de beek. Ik kende het daar goed. We kwamen in de buurt waar ik woonde en ik zag het hek van de achtertuin van onze burens. Ik liet de anderen waar ze waren en deed het hek open. Een kleine buks die daar was neergezet om op de eekhoorns te schieten, ging af. Niet alleen ik schrok me een ongeluk, maar ook de burens, die gelijk het huis uit kwamen rennen. Maar ze waren heel blij me veilig thuis te zien. Ik stuurde mijn zusje met wat eten naar mijn vrienden toe voordat zij hun reis naar huis voortzetten.

Wij hebben het allemaal gehaald omdat de Heer ons leidde om op het juiste moment op de juiste plaats te zijn.

Het gebed was mijn grote steun geweest. Soms was het alles wat ik had. Ik bad voortdurend om leiding en ontving een heel rustig gevoel dat alles in orde zou komen, wat ook waar bleek te zijn. Ik geloof niet dat er een dag is geweest dat ik de Heer niet heb verteld dat ik van Hem hield. Tijdens de oorlog waren er liefdevolle gevoelens in mijn hart. Ik kende geen haatgevoelens. Ik geloof dat de Heer daarom mijn leven spaarde. Ik bleef steeds op Hem afgestemd. Ik wist dat als ik zijn geboden onderhield en waardig was zijn leiding te ontvangen, Hij me zou beschermen. En dat deed Hij ook.

□

Wat gaf het dat die bessestruik
van die grote doornen had?
Ik wist dat als ik maar genoeg
geloof had ik van het garagedak
af kon springen en kon vliegen.

VLIEGEN ALS EEN VOGEL

Terry J. Moyer

Ik moet ongeveer zeven geweest zijn toen mijn moeder mij vertelde dat onze Hemelse Vader gebeden hoort en verhoort. Het kan zijn dat ze me dat al eerder verteld had, maar daar kan ik mij niets van herinneren.

„Dus als ik *echt* iets wil, en als ik *heel* lief ben, en ik vraag erom – dan geeft mijn Hemelse Vader het?”

„Ja hoor, als je geloof heel sterk is, en als het goed voor je is, zal Hij het je geven.”

Die warme zomernacht in 1944 lag ik in bed na te denken over wat ik het liefste van mijn Hemelse Vader wilde hebben. Een broertje erbij? Misschien. Een nieuwe voetbal? Waarschijnlijk krijg ik er al een voor mijn verjaardag. Dat de oorlog afgelopen was en pa naar huis kwam? Ja. Maar ma was daar in haar gebeden al druk mee bezig.

En toen ineens wist ik het – ik wist wat ik het allerliefste wilde, waar ik met mijn zeven-jaar-jonge hart het meest naar verlangde: ik wilde vliegen . . . als een vogel.

En waarom ook niet? Vogels vliegen. Vleermuizen vliegen. Vliegers en vouwvliegtuigjes vliegen en bijen en vlinders. Waarom ik dan niet?

Wat zouden ze jaloers zijn? Wat zou mijn leraar mij met open mond aangapen! En zouden mijn vriendjes Joey Hirschberger en Jimmy Johnson niet jaloers zijn?

Heel zachtjes, om Lynn, mijn broertje, niet wakker te maken, kroop ik tussen de lakens vandaan en knielde naast mijn bed neer. Ik vouwde mijn handen (net zoals ma dat altijd deed) en kneep mijn ogen dicht. Ik klemde mijn kaken op elkaar (wat volgens mij een teken van groot geloof was), uit mijn vertrokken gezicht sprak overduidelijk de intensiteit van het moment, en voor het eerst sprak ik in m'n eentje een gebed hardop uit: „Hemelse Vader, ik wil vliegen. Ik wil echt, heus, *eerlijk* waar vliegen. Wilt U mij zegenen zodat ik kan vliegen? Als U mij helpt om te vliegen zal ik heel lief zijn. Echt waar. Amen.”

Ik stond op, schoof een stoel naar het midden van de donkere kamer en ging erop staan. Ik spreidde mijn armen en fluisterde nogmaals: „Alstublieft, Hemelse Vader, help me dat ik kan vliegen. Ma zei dat U dat kon. Ik weet dat U dat kan.”

Na deze woorden begon ik energiek m'n armen op en neer te slaan. Op en neer, op en neer, sneller, steeds sneller.

U raadt al wat er gebeurde: m'n armen werden moe.

Ik ging zitten om de situatie te overdenken. Misschien vergat ik iets belangrijks. Misschien hoefde ik alleen maar van de stoel af te springen terwijl ik m'n armen op en neer sloeg.

Ik klom weer op de stoel. Met alle kracht die ik in mij had sloeg ik m'n armen weer op en neer en ik sprong omhoog.

En kwam weer omlaag. Boem! Al gauw kwam moeder de kamer binnen, die zich afvroeg waar al dat lawaai vandaan kwam.

De volgende dag boog ik mij weer over

het probleem en bedacht me dat mijn Hemelse Vader mijn geloof beproefde. Misschien moest ik een paar avonden achter elkaar bidden, m'n tanden wat steviger op elkaar zetten en m'n gezicht wat meer vertrekken.

Zo gedacht, zo gedaan. Een week lang bad en bad ik elke avond, en mijn geloof en enthousiasme groeiden allengs. Zondagavond voelde ik dat ik er klaar voor was.

Ik klom weer op de stoel, spreidde m'n armen uit en zond een gefluisterde smeekbede op, ditmaal ervan overtuigd dat de Heer mijn gebeden zou horen en verhoren en mij zou laten vliegen.

M'n armen gingen op en neer, sneller, sneller. Ik sprong omhoog.

En kwam weer omlaag. Boem! Weer werd er gevraagd waar al dat lawaai vandaan kwam.

Wat ontbrak er nou nog? M'n tanden deden nog zeer van het op elkaar zetten, ik had m'n gezicht haast tot een grimas vertrokken. Waarom ging het nou niet? Waarom was ik niet van de stoel opgestegen en de kamer rondgescheerd? In bed dacht ik hier lang over na, ik kon het niet begrijpen.

De volgende dag was ik in de tuin toen ma mij riepte.

Bessen. Ik had beloofd bessen te plukken van die grote bessestruik achter de garage. Maar het was zo warm, en ik had weinig zin om in augustus de strijd aan te binden met die venijnige stekels om in januari jam op tafel te hebben.

Even deed ik alsof ik haar niet gehoord had. Toen, een vonk van inspiratie: hoe kon ik verwachten dat de Heer me zou laten vliegen als ik niet een paar minuten voor mijn moeder kon doen?

Vanaf dat moment was ik een fanatieke boodschappenjongen. Niet alleen plukte ik bessen, ik hakte ook hout. Ik vulde de kist met hout voor de open haard. Ik veegde de veranda. Ik dekte de tafel, ging naar de winkel. En toen ging ik weer bessen plukken, tot mijn armen en handen onder de bloedende schrammen zaten.

Ik bleef bij ma om steeds meer klusjes zeuren. Hoe kon de Heer mij nu nog mijn verlangen ontzeggen? Ik had de laatste twee weken met volledige overgave gebeden, had gigantisch geloof geoefend, had mijn dagen gevuld met goede werken en emmers bessen. Voorwaar, nu zou ik vliegen!

Die avond bracht ik dit alles in mijn gebed naar voren, klom in mijn donkere kamer weer op de stoel. Dit keer . . . dit keer . . . dit keer *zou het lukken!*

Het lukte niet. Die opwaartse lijn werd al snel omgebogen, gevolgd door dat zo langzamerhand vertrouwde 'boem!'.

Ik begreep er niets van. Ondanks al mijn gebeden en al mijn geloof en al mijn goede werken bleef ik net zo aan de aarde gekluisterd als Joey en Jimmy. Wat ontbrak er nog?

Zonder te praten over mijn verlangen om te vliegen, legde ik het probleem van onbeantwoorde gebeden aan mijn zondagsschoolleeraar voor. Ik kreeg daarop een les in het bidden en ik leerde hoe onze Hemelse Vader gebeden verhoort. En het antwoord was duidelijk, zo duidelijk dat ik me afvroeg hoe ik het over het hoofd had kunnen zien: ik had nog niet volledig en rotsvast op de Heer vertrouwd.

Tot nu toe was ik van een lage stoel afgesprongen – een stoel die zo laag was dat als mijn geflap niets uithaalde, ik in ieder geval mijn nek niet zou breken. De Heer wachtte gewoon tot ik *echt* geloof toonde door van iets heel hoogs af te springen – met toeschouwers erbij, en op klaarlichte dag.

De hele week bereidde ik me erop voor. Het geloof oefenen, de gebeden, het eindeloze zeuren om klusjes ging door. Zaterdagmiddag was ik zover.

Ik legde mijn project aan Lynn en Joey Hirschberger en Jimmy Johnson voor. Ik vertelde ze over geloof en goede werken. Ik vertelde ze over de gebeden waarbij je je tanden op elkaar zet en je je gezicht vertrekt. Ik vertelde ze over hoe je jezelf op het spel moet zetten om te laten zien dat je de Heer volledig vertrouwt.

Ik klom de ladder op, naar het dak van de garage. Lynn, Jimmy en Joey keken verward toe.

Joey zei dat hij dacht dat ik gek was. Maar wat wist Joey nou van geloof en goede werken en gebed?

Daar stond ik dan op het dak van de garage en keek naar beneden. Typisch, van het dak naar de grond leek veel verder dan van de grond naar het dak.

Direct onder mij was die ellendige bessenstruik. Van boven zag die er nog groter uit dan als je ervoor stond. Grote lange takken met gemene doornen kwamen bijna tot de dakrand.

Ik moest vechten tegen twijfel: „Als het nou 's niet lukt? Als ik nou 's niet kan vliegen? Als ik nou 's in die bessenstruik terechtkom?” Maar ik mocht niet twijfelen! Alles zou mislukken als ik twijfelde!

Want twijfel is het tegenovergestelde van geloof. Dus, simpelweg redenerend, kwam ik tot de slotsom dat het uittrekken van mijn enige bescherming tegen die scherpe doornen een bewijs was van mijn absoluut onwrikbaar geloof.

Ik deed m'n t-shirt uit. Joey zei dat dat het stomste was dat hij ooit had gezien, en dat hij 't aan mijn moeder ging zeggen.

Ik zei Joey dat hij stil moest zijn en moest gaan zitten, maar hij ging toch naar mijn moeder. Nu moest ik nog opschieten ook! Ik deed m'n ogen dicht en herinnerde de Heer eraan hoe Hij het gelovige gebed verhoort en dat als iemand sterk genoeg naar iets verlangt en een lieve jongen is en zijn moeder helpt en naar de zondagsschool gaat, zijn gebeden verhoord worden.

Hierop begon ik m'n armen op en neer te flappen, sneller en sneller. En met de ogen stijf dicht sprong ik van het garagedak af, omhoog – boven een grote bessenstruik, zonder t-shirt aan.

Voor ik m'n ogen opende wist ik dat ik op m'n rug op de keukentafel lag. Dokter Nichols ging net weg, en zei iets van dat het onmogelijk was iets te breken als je op een overgroeid „kussen” sprong – zelfs al was deze bedekt met doornen. Ik voelde de vochtige doek waarmee moeder het bloed van mijn tientallen halen en schrammen wegvetelde.

Toen dokter Nichols weg was joeg ma mijn met stomheid geslagen vriend naar buiten en ik sloeg m'n ogen open. Ik zag dat ma's armen, handen en gezicht ook onder de schrammen zaten en besefte wat ze gedaan had om me te bevrijden.

Ze lachte op haar eigen bijzondere manier en drukte me tegen zich aan. „Wegens verwondingen opgelopen in de strijd, en wegens betoende moed ken ik je het zilveren kruis toe”, zei ze zachtjes.

„Heeft u een medaille voor domheid?”, vroeg ik. „Ik voel me zo stom!”

„Zo voelen we ons allemaal weleens”, antwoordde moeder. „We maken fouten, we leren ervan, en gaan dan weer gewoon verder.”

Er viel een lange stilte voor ik de vraag stelde. „U zei dat onze Hemelse Vader gebeden beantwoordt. . .

Ma maakte de zin af: „En nou weet je dat niet zo zeker meer.” Op de een of andere manier wist ma altijd wat ik dacht.

„Natuurlijk hoort en verhoort Hij je gebeden”, zei ze – en ik wist dat ze het echt meende. „Maar soms bidden we voor

iets dat niet goed voor ons is. Soms vergeten we te zeggen: 'Uw wil geschiede.' En soms is zijn antwoord een stil maar onomwonden nee. Maar 'nee' is toch ook een antwoord? Hij kan toch niet altijd 'ja' zeggen? Begrijp je wat ik bedoel?” „Ik denk van wel. Maar ma, ik wilde zo graag vliegen! Ik heb zo m'n best gedaan!”

„Op een dag, als pa van de marine thuiskomt, zullen je gebeden verhoord worden. Pa en jij kunnen naar het vliegveld gaan en een rondvlucht van een half uur maken. Je Hemelse Vader kan je gebeden om te vliegen op vele manieren met 'ja' beantwoorden. Maar dat antwoord komt niet door je armen op en neer te slaan en van garages af in bessenstruiken te springen.”

Onderhand was het bloeden opgehouden en had ma een pleister op elke haal en schram gedaan. Toen ze haar eigen schrammen ging schoonmaken lachte ze naar me en zei op quasi strenge toon: „Nu we het over van garages af in bessenstruiken springen hebben, jongetje, als je dat ooit weer doet pak ik je zilveren kruis-medaille af.”

Een stem onderbrak mijn dagdromen. „Wij naderen onze bestemming, luchthaven Hamburg. Wilt u uw veiligheids gordels omdoen?”

Typisch, dat kinderlijke gebed van vroeger om te kunnen vliegen. Het had er een tijdje op geleken dat m'n Hemelse Vader mijn gebeden niet beantwoordde. Toen ik het zo graag wilde werd het gebed niet verhoord. Dat kwam pas later, toen ik met pa in een klein vliegtuigje boven ons dorp vloog. En toen ik het vliegtuig instapte op weg naar het Zendingsgebied Hamburg Duitsland. Typisch hoe gebeden altijd verhoord worden – maar niet altijd op het moment of op de manier waarop we het verwachten.

Ik deed mijn veiligheids gordel om en sprak in gedachten een kort gebed uit: „Dank U, Hemelse Vader, dat U het gebed van een zevenjarig jongetje gehoord en verhoord hebt. Dank U dat U mij hebt laten vliegen.” □

HET NEUSJE VAN DE ZALM

Joan C. Hansen

Ik houd van ijs. En niet zomaar een ijsje. *Mijn* ijsje moet gewoon *af* zijn. Er is een klein zaakje bij ons in de buurt, dat het romigste, heerlijkste ijs van de wereld verkoopt. Eén bolletje is al genoeg om mij in extase te krijgen. Het kost iets meer, maar ik ben het wel waard!

Ik hoop dat jullie beseffen dat jij het ook waard bent. Jullie vormen het neusje van de zalm van Gods kinderen en je verdient dan ook het beste wat het leven te bieden heeft – zelfs in de muziek waar je naar luistert. Je bent het waard! Maar dan word je geconfronteerd met een paar lastige vragen. Hoe kun je weten wat het beste is? Hoe kun je kiezen?

Het kiezen van de beste muziek is niet zo gemakkelijk als het kiezen van een ijsje. Het is niet zo maar een kwestie van persoonlijke smaak. Misschien houd jij van traditionele volksmuziek en vindt dat *dat* het beste is wat er is. Een vriend van je kan van klassieke muziek houden en vinden dat dat de beste muziek is. De waarheid is dat er zowel goede als slechte volksmuziek en zowel goede als slechte klassieke muziek bestaat (en jazz, rock enzovoort).

Er zijn enkele basisregels, die mij van nut zijn geweest bij het uitkiezen van goede muziek. Misschien hebben jullie er ook wat aan.

1. Als de desbetreffende musici hun vak kennen, zal ik waarschijnlijk eerder naar hen luisteren. Er zijn veel groepen die hoog in de diverse hitlijsten terechtkomen, omdat zij een grappige of onzedelijke boodschap in hun lied verwerkt hebben, de groep een vreemde naam

heeft, of omdat zij vreemde en ongebruikelijke instrumenten gebruiken. Maar dat betekent nog niet dat zij kennis van zaken hebben; dat is bedrog. Ik heb gemerkt dat dergelijke groepen nooit erg lang populair blijven. Wanneer wij de laatste plaat of het laatste bandje van een groep kopen om het steeds weer te kunnen beluisteren, zelfs als de groep al lang uit elkaar is, dan is dat omdat ze muzikaal waren. Dit is waar ik op let:

– De muziek moet prettig klinken. De instrumenten en de stemmen zijn niet zo overvloedig of onmuzikaal, dat ik neerkrimp als ik ze hoor.

– Interessante akkoorden en muzikale progressies. De groep toont wat creativiteit en frisheid in plaats van steeds maar dezelfde akkoorden te spelen.

– De woorden behoren iets dichterslijks te hebben. In plaats van suggestieve teksten over seks, drugs of geweld, schrijven de groepen waar ik van houd teksten, die aantonen dat zij verbeeldingskracht hebben en weten hoe zij de taal moeten gebruiken.

Ik luister graag naar groepen waarvan de leden een gedegen muzikale opleiding achter zich hebben. Hun muziek toont hun kennis van de menselijke stem en de mogelijkheden van synthesizers en andere muziekinstrumenten. Een goede musicus vertelde mij eens dat je de basisregels van de muziek onder de knie moet hebben, voordat je creatief kunt zijn en er correct van kunt afwijken. Soms komt het mij voor, dat er veel teveel groepen zijn, die geen idee hebben van de regels en er dan ook niet correct van afwijken.

2. Ik geniet echt, als muziek mij op de

een of andere manier verrast. Ik houd van verrassende akkoorden, ritmen en geluiden en die toch plezierig zijn om naar te luisteren. Deze gedachte sluit zich nauw aan bij mijn eerste regel. Ik luister graag naar groepen die vindingrijk zijn, die de basisregels van de muziek beheersen en die naar hun hand weten te zetten.

Het komt voor dat een lied, dat ik van een bepaalde groep hoor, precies klinkt als de vorige die ik van hen gehoord heb. Zij dwalen rond in een muzikale cirkel die zij niet willen doorbreken – dan geniet ik niet en ben ik niet verrast; en het is onwaarschijnlijk dat ik die groep ooit weer beluister.

3. Als er een grote reclamecampagne op touw gezet wordt om een plaat van een bepaalde groep te promoten, hetzij in kranten of tijdschriften, op radio of televisie, dan aarzel ik dat aan te nemen.

Ik heb de kranten en de reclame op de televisie eens aan een onderzoek onderworpen en ik zie daarbij bijna nooit advertenties van de beste restaurants. Goed nieuws verspreidt zich snel van mond tot mond. Ik denk dat dat ook geldt voor muziek. Als de manager van een groep niet zo zeker is dat een plaat goed genoeg is om zichzelf te verkopen, moet er een reclamecampagne gelanceerd worden om de consument over te halen hem te kopen.

Het komt mij voor dat als een groep werkelijk goed is, wij het wel zullen horen van vrienden, deejays of lezen in de recensies. Zo heb ik mijn lievelingsplaten ontdekt.

4. Misschien is mijn belangrijkste regel wel, dat als het een vocaal nummer

Het kiezen van de beste muziek is niet zo gemakkelijk als het kiezen van een ijsje. Het is niet zo maar een kwestie van persoonlijke smaak, maar van kwaliteit, wat voor soort muziek het ook is.

is, vind ik dat de boodschap goed moet zijn. Ik vraag mij dan af: „Bouwt het mij op? Motiveert het mij om over nieuwe dingen na te denken of over oude ideeën een andere mening te krijgen? Schildert het prachtige patronen in woorden en tonen? Kalmeert de muziek mij en kan ik erdoor ontspannen?“ Als muziek een van die dingen doet, dan kan ik deze de moeite waard vinden.

Ik ben tot de conclusie gekomen dat er een enorm verschil is tussen muziek die mij ontspant en muziek die mij nerveus maakt. Dat lijkt voor de hand liggend, dat weet ik. Maar ik kan getroost en gekalmeerd worden door swingende muziek met een indringend ritme. Wanneer ik luister naar of dans op swingende muziek, waarvan ik weet dat deze goed voor mij is, dat deze richting aan mijn leven geeft, ik voel mij vastberaden en kalm; ik voel dan niet die nerveuze energie die zo nodig uit mijn lichaam bevrijd moet worden.

Ik geloof dat moderne muziek maar al te vaak een soort muzikale slaapzak wordt waarin wij onszelf opsluiten zolang wij wakker zijn. Hoewel je misschien troost kan putten uit enkele liedjes, behoort je de muziek niet te gebruiken om je af te sluiten van de wereld en als een ontsnapingsmiddel voor pijn, boosheid, depressies of frustraties. Muziek zal je dikwijls kunnen helpen door je gevoelens *onder de loop te nemen*, in plaats van je toe te laten ze opzij te duwen. Het rechtstreeks aanpakken van je problemen moet je helpen er een beter begrip van te krijgen. Dit is ware groei.

Probeer de muziek te evalueren door

je af te vragen welke invloed ze op je heeft. Word je er nerveus van, voel je je niet op je gemak, word je rusteloos of verward?

Niets heeft zoveel overredingskracht als muziek. Niets kan de menselijke geest zo prikkelen en voor de gek houden als muziek. Welk machtiger wapen zouden wij in de handen van de tegenstander kunnen plaatsen?

Enige tijd geleden luisterde ik in de auto naar een plaatselijke radio-uitzending. Binnen vijftien minuten hoorde ik een lied dat moord aannodigde en een ander waar maar al te openhartig over seks werd gezongen.

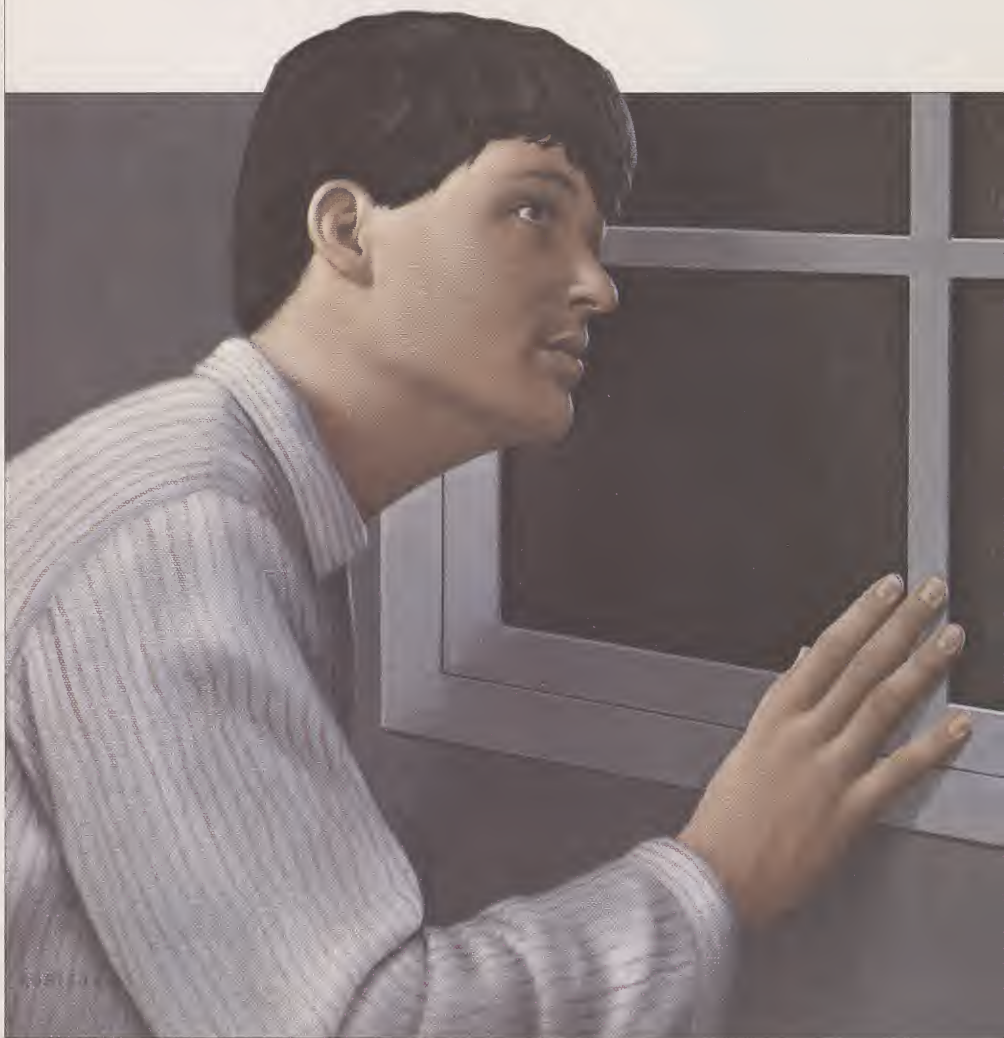
Misschien was dat kwartiertje niet illustratief voor de programma's op die zender, maar toch, wanneer de muziek niet overeenkomt met onze normen, dienen wij de radio af te zetten. We kunnen onze tijd zoveel beter doorbrengen. Bijvoorbeeld met dingen die mij helpen een bevalliger, een meer liefhebbend en nuttiger mens te worden.

Wij allen moeten leren inzien wanneer wij de muziek af moeten zetten. Met al de echt goede muziek die beschikbaar is, is er absoluut geen reden om ons verstand vol te stoppen met rommel. Wij verdienen beter.

De Amerikaanse humorist Mark Twain wordt verondersteld eens gezegd te hebben: „De man die geen goede boeken leest, is niet beter af dan hij die ze niet kan lezen.“ Ik geloof dat wij dezelfde gedachte kunnen toepassen op muziek: „De jongeman of jonge vrouw, die niet naar werkelijk goede muziek luistert, is niet beter af dan hij die doof is.“

□

*Ik staarde uit het raam naar de
helder schijnende sterren. Ik kon het nieuws
over mijn vader dat ik net gehoord
had niet geloven.*

NIET MIJN VADER

Wij begonnen hoe langer hoe sneller te fietsen toen wij onder de gewelfde poort doorreden die toegang gaf tot het hart van de oude stad. Ik raakte altijd onder de indruk van de massieve stadsmuur die meer dan 800 jaar geleden gebouwd werd om de bewoners van de prachtige stad Lubeck in Noord-Duitsland te beschermen.

Veel aandacht kon ik er dit keer evenwel niet aan schenken, omdat ik nogal moeite had om op mijn fiets te blijven, terwijl wij over de keien in de smalle straat bonkten. Mijn dynamo gierde toen ik mijn collega probeerde in te halen om het eerst thuis te zijn in ons flatje aan de Kleine Burg Strasse.

Ouderling Peterson was gewoonlijk het eerste thuis, niet omdat hij de senior was, maar omdat hij drie versnellingen op zijn fiets had en ik niet.

Wij vlogen bijna toen wij de laatste hoek omsloegen en onze straat inreden. Ouderling Peterson remde hard, sprong met een triomfantelijk gezicht van zijn fiets en was al halverwege de stoep toen ik pas afstapte.

Wij zetten de fietsen in het portaal, sloten de deur en haastten ons de smalle trap op naar de kamers die wij nu drie maanden lang ons thuis hadden genoemd. Veel werd er niet gepraat terwijl wij ons van ons jasje en das ontdeden en naar de koelkast liepen waarin onze voorraad yoghurt stond, gewone romige yoghurt, die wij 's avonds voor het naar bed gaan altijd aten met aardbeien uit blik, ongekookte havervlokken en rozijnen.

Nadat wij een zegen hadden gevraagd voor de maaltijd bespraken wij nog even de gebeurtenissen van de dag

Richard W. Klomp

terwijl wij van onze yoghurt genoten.

„Ik denk dat mevrouw Malchow wel wat wordt,” zei ouderling Peterson tussen twee grote happen yoghurt door.

„Ja, als haar man het Boek van Mormon werkelijk gaat lezen, zoals hij beloofd heeft, zouden ze allebei misschien gedoopt kunnen worden.”

„Laten wij morgen die twee straten in de omgeving van zuster Sasse afmaken en dan op zoek gaan naar een nieuwe wijk waar wij langs de deur kunnen gaan.”

„Dat lijkt mij een goed idee. Ik ben niet gewend om vijf of zes uur per dag langs de deur te gaan zonder ergens binnengelaten te worden.”

Wij wasten onze kommen af, kleedden ons uit en knielden neer voor ons persoonlijk gebed. Ik had in gedachten besloten om de volgende morgen een van de lessen nog eens door te nemen om goed voorbereid te zijn en een fijn gezin (mijn doel was altijd gezinnen te onderwijzen) te kunnen vertellen over het plan van zaligheid.

Wij kropen in bed en vielen al gauw in slaap. Tegen elf uur 's avonds werd ouderling Peterson gewekt door de telefoon.

„Broeder Klomp, word wakker, het is voor jou. Het is de zendingspresident.”

Ik deed mijn best om goed wakker te worden voordat ik de telefoon overnam.

„Broeder Klomp,” zei de president, „ik weet niet hoe ik je dit vertellen moet, maar ik heb vandaag een telefoonje van je zus gehad, en zij vertelde mij dat je vader net gestorven was. Zij zou graag willen dat je haar en je moeder morgen om één uur jouw tijd opbelde in Zuid-Nevada bij je broer.

„Als er iets is dat ik voor je kan doen, aarzel dan niet om het mij te laten weten.”

Ik mompelde een antwoord en hing de telefoon op. Ik was verdoofd. Ik struikelde over een schoen in het donker en liep naar het kleine kamertje. Door het raam staarde ik naar de helder schijnende sterren.

Had ik het goed gehoord, vroeg ik mijzelf af. De koude tranen die langs mijn wangen stroomden maakten mij duidelijk dat ik wakker was en dat ik die woorden over mijn vader niet gedroomd had. Ik had trouwens nooit meer zulke nachtmerries. Het moest dus waar zijn!

Maar dat kon toch niet, niet mijn vader. Mijn vader was altijd zo gezond en sterk! Hij was gezond geweest voor die beroerte die hem tijdelijk had verlamd. Hij was de hele tijd dat ik opgroeide gezond geweest, hoewel hij een stuk ouder was dan de meeste vaders van mijn vrienden. Had hij mij niet stevig in zijn armen gesloten en geprobeerd zijn tranen in te houden toen ik op het vliegveld op het punt stond naar Duitsland te vliegen? Hoe trots was hij niet op mij geweest, de laatste van de drie zonen die op zending ging om onze Hemelse Vader te dienen. Had hij mij niet verhalen verteld over zijn zending en mij geleerd dat ik mij moest voorbereiden om de beste zending te worden die ik

maar kon zijn? Hoe kon hij nu dood zijn? O nee, niet mijn vader.

Ik heb je nodig pa – ik ben jouw kleine jongen – help mij te weten wat ik moet doen, dacht ik bij mijzelf terwijl ik naar buiten staarde naar de wonderen van de nacht. Je was de eerste die mij Orion liet zien en de Pleiaden, herinnert u het zich nog? Kijk eens, daar staat de Grote Beer en de Noorderster. Alstublieft, Vader in de hemel, geef mij een of ander teken opdat ik moge weten dat pa bij U is en alles goed met hem is. Ik houd van mijn vader. Help mij alstublieft.

Terwijl ik wachtte op het teken dat nooit kwam, waren mijn gedachten en hart vol aangrijpende herinneringen. Ik herinnerde mij hoe trots pa en ik beiden geweest waren op de dag dat wij met onze priesterschapsleiders vergaderden in het kantoor van de ringpresident. Ik herinnerde mij de kracht van hun handen toen zij om mij heen kwamen staan en mijn vader mij ordende tot ouderling naar de orde van Melchizedek.

„Broeder Rick,” zeiden zij daarna toen zij mij enthousiast de hand schudde, „wij weten dat je een geweldige zendingling wordt.”

Toen ik de hand van mijn vader schudde en in zijn vochtige ogen keek, wist ik dat ook hij er zeker van was dat ik zou slagen.

Die herinnering verflauwde en werd vervangen door de les die ik mij voorgenomen had nog eens te bestuderen. De details van het plan van zaligheid gingen door mijn hoofd terwijl de tranen op mijn wangen langzaam droogden. Ik dacht aan het voorsterfelijk bestaan en de raadsvergadering in de

hemel en het drong voor de eerste keer tot mij door dat ook mijn vader daarbij geweest moest zijn. Ik wist dat mijn vader geboren werd om een lichaam te krijgen net zoals ieder ander, en dat hij de geboden des Heren zo goed als het in zijn vermogen lag had gehoorzaamd. Hij was altijd de onzelfzuchtigste man geweest die ik ooit gekend had, en hoewel hij nooit veel over zijn gevoels sprak, wisten wij altijd door de dingen die hij deed, dat hij meer van mama en ons hield dan hij kon zeggen.

Niemand genoot er meer van thuis te zijn met zijn gezin dan mijn vader. Zo ongeveer het enige waarvoor hij zich van zijn gezin liet weghalen was het evangelie waar hij zoveel van hield. Weinig mensen hadden zoveel verschillende ambten in de kerk bekleed als mijn vader. Ik wist dat hij zijn eerste en tweede staat had geëerd, en zeker van een veelbelovende toekomst met onze Hemelse Vader kon zijn.

Ik probeerde mij de hereniging van mijn vader met zijn aardse ouders en zijn zusje voor te stellen die 50 jaar geleden gestorven was. Het viel mij niet moeilijk om oom Lew en oom Vic voor te stellen die pa met open armen verwelkomden op zijn volgende werkrein. Eigenlijk was het net een overplaatsing tijdens een zending.

Deze gedachten troostten mij en ik glimachte terwijl ik naar buiten bleef staren door het keukenraampje. Ik wist dat ik mij geen zorgen hoefde te maken over wat mijn vader in de toekomst zou doen. Maar hoe stond het met mama? Zij waren bijna veertig jaar getrouwd geweest. Wat moest ze zonder hem beginnen?

Ik begon mij al weer zorgen te maken

toen ik mij plotseling herinnerde dat deze week de reünie van de familie Klomp plaatsvond in Panaca (Nevada). Alle vier mijn oudere broers en zussen en hun gezinnen zouden er zijn om mama door deze moeilijke tijd heen te helpen. Zij zou door haar kinderen getroost worden, zoals zij een ieder van ons zo dikwijls had getroost. Dat was ook niet meer dan billijk. Ik beseftte ook dat mama geen zwakke, onwetende of ongelovige vrouw was. Ze had mij geholpen het evangelie van Jezus Christus beter te begrijpen en lief te hebben en zou zeker ook zelf kracht putten uit dezelfde bron van waarheid.

Ik weet niet hoe lang ik voor dat raam heb gestaan, maar ik herinner mij dat ik stijf geworden was en dat mijn oogleden dicht begonnen te vallen van vermoeidheid. Ik rekte mij uit en bleef onderwijl uit het raam staren in de hoop toch iets te zien, het gaf niet wat, dat mij de zekerheid zou geven dat alles in orde was. Pas later beseftte ik dat mijn „teken” gekomen was in de vorm van de Geest, die mijn hart met vrede had vervuld, mijn angst had weggenomen en mij verwarmd had met de liefde van mijn familie, hoe ver verwijderd ook, en van een God die mij nabij was.

Toen ik mij eindelijk van het raam wendde, vroeg ik mij af of ik niet naar huis moest gaan, ondanks de niet afge maakte zending. Ik dacht aan teksten over de hand aan de ploeg slaan en dan weg te gaan, over zijn vader en moeder meer lief te hebben dan de Heiland. Ik was er zeker van dat mijn vader gewild zou hebben, dat ik bleef om het werk af te maken dat mij toevertrouwd was, maar ik besloot dat als mama mij nodig had, ik naar huis zou gaan om haar te

helpen. Ik sprak er de volgende dag weinig over en was vastbesloten dat het mijn werk niet zou beïnvloeden. Eigenlijk leek het mij nog iets onwerkelijks, een wazige droom. Ik besloot echter wel mijn familie op te bellen.

Na een drukke morgen en een snelle lunch, fietsten wij naar het postkantoor om te telefoneren. Ongeduldig wachtte ik in de rij voor de interlokale gesprekken. Toen het eindelijk mijn beurt was gaf ik de man aan het loket het telefoonnummer en hij stuurde mij naar een telefooncel in het midden van de zaal.

„Hallo, Nancy, kun je mij goed horen?” vroeg ik toen de verbinding tot stand was gekomen.

„Ja Rick, wat ben ik blij dat je hebt kunnen bellen. Wij zijn hier allemaal en zorgen goed voor mama en wilden je graag laten weten dat alles hier in orde is. Zij wil dat je doet wat je zelf denkt dat je moet doen.”

Nadat ik moeder en een paar andere familieleden gesproken had en gehoord had, dat vader tevreden en gelukkig was gestorven met bijna het hele gezin om zich heen, wist ik dat men mij thuis niet echt nodig had. Men had mij in Duitsland nodig om het werk te doen dat een profeet van God mij had opgedragen. De stille, zachte stem troostte mij en ik volbracht de tweede helft van mijn zending op een manier die overeenkwam met wat ik geloofde en wat mijn familie en vooral mijn vader eeraandeed. Hij had volhard, getrouw tot het einde en had mij geleerd hetzelfde te doen. Had hij ooit iets opgegeven voordat hij een opdracht had voltooid? Niet mijn vader!

□

L.D.S. CHURCH
TRANSLATION DIVISION
LIBRARY